

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลล้าน
อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ROLES OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN PROMOTION
OF LIVING ACCORDING TO SUFFICIENCY ECONOMY IN COMMUNITY
: A CASE STUDY OF SAN SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, WIANG-SA DISTRICT, NAN PROVINCE

นายฐพัชร์ ทตนนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน
อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

นายฐพัชร์ ทตนนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

ROLES OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN PROMOTION
OF LIVING ACCORDING TO SUFFICIENCY ECONOMY IN COMMUNITY
: A CASE STUDY OF SAN SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, WIANG-SA DISTRICT, NAN PROVINCE

THAPAZI TATANONT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Public Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเรื่อง
“บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

.....
(พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(พระราชวรชัยเมธี, ดร.)

..... กรรมการ

(รศ.ดร. สมาน งามสนิท)

..... กรรมการ

(พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.)

..... กรรมการ

(พระโสภณวราภรณ์, ดร.)

..... กรรมการ

(ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ประธานกรรมการ

พระโสภณ วราภรณ์, ดร. กรรมการ

ผศ.ดร. สุรพล สุยะพรหม กรรมการ

ผู้วิจัย

.....
(นายฐพัชร์ ทตันท)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
- ผู้วิจัย** : นายฐพัชร์ ทดนนท์
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- : พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.ป.ธ.๙, กศ.ม., พธ.ด.
- : พระโสภณวราภรณ์, ดร. พธ.บ., กศ.ม. Ph.D.
- : ผศ.ดร. สุรพล สุยะพรหม พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

วันที่สำเร็จการศึกษา :

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำนวน ๓๕๙ คน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย มีการหาคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ ๐.๙๖๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่า เอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่าความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการวิจัยพบว่า

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้นำไปปฏิบัติในระดับครอบครัว ชุมชน ยังไม่ขยายกว้างออกไป ซึ่งสรุปได้ว่า ดังนี้ คือ

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๙๕) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรม ด้วยความพอเพียง) ความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) ด้าน ด้านความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน พบว่าประชาชนขาดความรู้ ยังไม่มีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดีพอ กลุ่มต่าง ๆ ของแต่ละชุมชนยังมีความเข้มแข็งไม่เท่ากัน ขาดการติดตามผล และขาดงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ควรจัดทำแผนงาน นโยบายส่งเสริมการดำเนินชีวิต แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาอำเภอกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้อย่างเป็นทางการ โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title : THE ROLE OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS ON PROMOTION OF LIVING ACCORDING TO THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY IN THE COMMUNITY: A CASE STUDY OF SAN SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN WIANG-SA DISTRICT, NAN PROVINCE

Researcher : Thaphasai Thatanon

Thesis Supervisory Committee

: Phratheppariyatmethee, Asst.Prof.Dr. Pali IX, M.Ed.,Ph.D.

: Phrasophonwarapon, Dr. B.A., M.Ed.,Ph.D. (Pol.Sc.)

: Asst.Prof.Dr. Surapon Suyaprom B.A.,M.A. Ph.D. (Pol.Sc.)

Date of Graduation :

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province, 2) to compare the people's opinion toward the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province, and 3) to study problems, barriers and suggestions for the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province.

This research applied Survey Research. The sample of the study was 359 people in San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province. The instrument of the study was the questionnaires with 0.965 of reliability. The analysis of data used Statistical Package for Social Science. The statistics used Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation, t-test, and F-test by One Way ANOVA and Least Significant Difference: LSD at 0.05 of statistical significance.

Results of the study

1. Overall, the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of

San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province was in high level. When considering each aspect: moderation, reasonableness, self-immunity, knowledge, and ethics, it was found that these were in high level for all aspects.

2. For the comparison of the people's opinion the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province by classifying the personal factors, it was found that the people had no different opinion toward the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province.

3. For the problems, barriers, and suggestions for the roles of sub-district administrative organizations on the promotion of living according to the sufficiency economy philosophy: a case study of San sub-district administrative organization, Wiang-sa District, Nan Province, it was found that the people had no enough knowledge and the understanding in the sufficiency economy philosophy. The groups in each community had no equal strength, did not follow up. Moreover, the groups had no budget. The San sub-district administrative organization should set the policy plan for the promotion of living and the sufficiency economy in accordance with the district development plan, the provincial development plan, and the national economic and social development plan, and increase the budget sufficiently by following up and evaluating continually.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ จากหลายฝ่าย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขด้วยดีมาตลอด เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์แบบที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ที่ได้กรุณาเมตตาให้โอกาสในการศึกษาพร้อมมีหนังสือถึงผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย พระราชวรเมธี, ผศ.ดร, รศ.ดร. สมาน งามสนิท, พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. , พระโสภณวราภรณ์, ดร., ผศ.ดร.สุพล สุยะพรหม ที่กรุณาให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ที่ได้อนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์อันประกอบด้วย พระมหาวรญาณ วรณฺญ ดร. , อาจารย์ ดร. พิเชฐ ทังโต , ผศ.ดร. ไพศาล สรรสรวิสุทธิ , ผศ.อานนท์ เมธีวรรณตร และ อาจารย์วันชัย สุขตาม ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะ ทำให้วิทยานิพนธ์ มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่สร้างไว้ในการวิจัยอันประกอบด้วย พระครูสังฆรักษ์ เกียรติศักดิ์ , ผศ.ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง , อาจารย์ศศิภิจจ์ อ่ำจ้อย , อาจารย์ อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ และนายชัยวุธ จำปาเกตุกุล ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำให้วิทยานิพนธ์ มีความสมบูรณ์ในทุกด้าน และขอกราบขอบพระคุณคุณชัยวุธ จำปาเกตุกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาบแก อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบเครื่องมือเก็บข้อมูลตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด (try out) เพื่อการวิจัย กับท่านสมคิด สีเขียว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๕๙ คน พร้อมสัมภาษณ์แกนนำจำนวน ๓ คน อันทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ตั้งใจประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ให้แก่นักศึกษา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับการศึกา ซึ่งจะได้นำไปใช้ประโยชน์ ช่วยเหลือพัฒนาสังคมประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป และเพื่อนนักศึกษาร่วมรุ่นที่ได้ช่วยเหลือทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

นายฐพชัย ทตนนท์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๙
๒.๒ บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน	๓๐
๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๕
๒.๔ กรอบแนวคิดการวิจัย	๔๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๔๖
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๖
๓.๓ เครื่องมือในการวิจัย	๔๗
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๙
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๙๑
๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๙๒
๔.๒ การศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	๙๓
๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การ บริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	๑๐๓
๔.๔ ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	๑๑๕
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๑๘
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๘
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๓๒
บรรณานุกรม	๑๓๔
ภาคผนวก	๑๔๐
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๔๑
ภาคผนวก ข ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	๑๔๓
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	๑๔๗
ภาคผนวก ง แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๕๐
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	๑๖๔
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๒

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ตามจำนวนเขตหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (n = ๓๕๙)	๘๗
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล (n = ๓๕๙)	๙๒
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของ ประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม (n = ๓๕๙)	๙๓
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของ ประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วย ความพอเพียง) (n = ๓๕๙)	๙๔
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผล อย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ) (n = ๓๕๙)	๙๖
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงาน ของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) (n = ๓๕๙)	๙๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๖ ค่าเฉลี่ย (x̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน ด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลา อาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อม ทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) (n = ๓๕๙)	๑๐๐
๔.๗ ค่าเฉลี่ย (x̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) (n = ๓๕๙)	๑๐๒
๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน จำแนกตามเพศ (n = ๓๕๙)	๑๐๔
๔.๙ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน จำแนกตามกลุ่มอายุ (n = ๓๕๙)	๑๐๕
๔.๑๐ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน จำแนกตามกลุ่มการศึกษา (n = ๓๕๙)	๑๐๗
๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามการศึกษาโดยรวม (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๐๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านความพอประมาณ (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๐๙
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านมีภูมิคุ้มกัน (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๐๙
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านความรอบรู้ (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๑๐
๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านคุณธรรม (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๑๑
๔.๑๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสำน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดน่าน จำแนกตามอาชีพ (n = ๓๕๙)	๑๑๒
๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพโดยรวม (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๑๓
๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพด้านความพอประมาณ (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๑๔
๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพด้านความมีภูมิคุ้มกัน (LSD) (n = ๓๕๙)	๑๑๔
๔.๒๐ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วน ตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลสำน อ.ยางสีสุราช จ.น่าน (n = ๓๕๙)	๑๑๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถ้าเรามองย้อนหลังไปประมาณ ๓๐ ถึง ๔๐ ปี จะเห็นได้ว่าสังคมได้ทอดทิ้งหลักเกณฑ์การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับคน นอกเหนือจากการเอาเปรียบธรรมชาติ คนยังเอาเปรียบคนด้วยกัน จนเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมหลายประการทั้งปัญหานี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน รวมถึงปัญหาขาดโอกาสในการพัฒนาอาชีพของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหานี้สิน เป็นตัวจุดการพัฒนาของประชาชนในระดับฐานล่างของสังคม ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จากสังคมโลก ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาารุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้ผู้คนในสังคมแต่ละประเทศต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งได้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ ได้แก่ การเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและเห็นแก่ตัวจนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต การเบียดเบียนกัน การทำร้ายกันและกัน การทุจริตคอร์รัปชัน การแบ่งแยกฝ่ายและการขาดความสามัคคีกลมเกลียวของคนในชาตินับวันจะกลายเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไข และยิ่งหากปล่อยไว้ให้เนิ่นนานออกไปก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้องสร้างสังคมให้เข้มแข็งด้วยการพัฒนาคนให้มีอาชีพและคุณภาพ เปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรมรู้จักความพอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และนำไปสู่การแก้ปัญหาและการป้องกันปัญหาในอนาคต

พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นการนำเสนองานออกให้กับสังคมปัจจุบัน ที่จะช่วยสร้างสังคมให้เข้มแข็งในการปฏิบัติหลักธรรมและหลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นหากมีการนำมาใช้ปฏิบัติจะนำไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จักความพอดีจึงใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเองและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือยให้สิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ฉะนั้นเมื่อมีการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน จะมีการดำเนินการด้านต่างๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ก่อให้เกิดความสมดุลมั่นคงและยั่งยืนในระดับตนเองครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติตามเงื่อนไขและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่สร้างความขัดแย้งและความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางความคิดและความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับความพอเพียงว่า “ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมัน

มากเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียง พอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ว่าไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”^๑

หลักแนวคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนโดยน้อมนำกระแสพระราชดำรัสคุณธรรม ๔ ประการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ อันสอดคล้องกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ หลักขราวาส ธรรม ๔ ประการเป็นเครื่องขัดเกลาความต้องการส่วนจำเป็นของผู้คนให้ลดน้อยลง อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นให้ประชาชนรู้จักพออยู่พอกิน มีความสงบ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตเกิดความสงบสุขร่มเย็น ดังกระแสพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“... คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ มีอยู่ ๔ ประการ ประการแรก คือ การรักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี นั้น ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น อดออม ที่จะไม่ประพฤติสร้างความชั่ว ความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด ประการที่ ๔ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้วจะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปดังประสงค์...”

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ได้รับการสานต่อและรณรงค์กันอย่างกว้างขวาง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ ได้จัดระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชน ภาคส่วนของสังคมทั้งระดับจังหวัด อนุภาค และระดับชาติ ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นหลักพื้นฐานของการพัฒนาในทุกเรื่อง และเป็นแนวทางในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผน ฯ ๘ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

การที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) และแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ซึ่งนับเป็น

^๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, คำพ่อสอน : ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง/มูลนิธิพระดาบส, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพ, ๒๕๕๒) หน้า ๑๗.

การเปลี่ยนแปลง ครั้งสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๘ ที่มีการปรับการเปลี่ยนแนวคิดจากเดิมจากการเน้นพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักแต่เพียงอย่างเดียว เป็นการเน้นให้คนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุข และมีคุณภาพที่ดีขึ้นปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ “วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี ๒๕๗๐” ซึ่งน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีการจัดทำกรอบทิศทางของแผนพัฒนาฯ แล้วผ่านการจัดประชุมระดมความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่หมู่บ้าน/ชุมชนจนถึงระดับภาค และระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน เป็นต้น จากนั้นจึงนำมาประมวลเป็นแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑^๒

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์^๓

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนด เป็นผู้มีบทบาทในส่วนการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดน่าน ปัจจุบันได้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไปแล้วคือ หมู่ ๑ (บ้านไผ่งาม) หมู่ ๓ (บ้านสำน) และหมู่ ๑๐ (บ้านสำนเหนือ)

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดน่าน เพื่อเป็นข้อมูล ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยนำเปรียบเทียบแนวคิดทฤษฎีบทความและผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ปัญหาดังกล่าวต่อไป

^๒ ดร.สุชาติ อุดมโสภกิจ, ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค สำนักงานนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (ออนไลน์) แหล่งที่มา : www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/TN213B_p037-40.pdf - (๑๔พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

^๓ อ้างแล้ว, หน้า ๑.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามแนวพระราชดำริซึ่งประกอบด้วยหลักการ หลักวิชา และหลักกรรม ในความพอเพียงอันประกอบด้วย ๓ ห่วง และ ๒ เงื่อนไข โดย ๓ ห่วงคือ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไป

ได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ส่วน ๒ เจาะใจ คือ การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย เจาะใจความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติเจาะใจคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่าน^๔

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่าน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ตามจำนวนเขตหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่าน จำนวน ๕,๕๗๔ คน จากการตรวจสอบแยกในรายละเอียด ณ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ของหมู่ ๑-๑๐ ตำบลลำ อำเภอยะยา สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาวิจัยเฉพาะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่าน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการในการวิจัยในช่วงเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำ อำเภอยะยา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

^๔ รงค์ ประพันธ์พงศ์, เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร ; บริษัทสถาพรบุ๊คส์จำกัด, ธันวาคม ๒๕๕๐), หน้า๓๔.

๑.๕.๓ ประชาชนระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **บทบาท** หมายถึง บทบาทและหน้าที่โดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑.๖.๒ **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล บัญญัติไว้ให้ปฏิบัติ (พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และที่กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๙ และแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) และข้อบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐ กับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาตรา ๘๓

๑.๖.๓ **การส่งเสริม** หมายถึง การสนับสนุน ช่วยเหลือ

๑.๖.๔ **การดำเนินชีวิต** มีความหมายอีกอย่างหนึ่งก็คือ การบริโภค การเสพ หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งต่าง ๆ การใช้เวลาเป็น เป็นส่วนหนึ่งของการรู้จักบริโภค

๑.๖.๕ **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ หลักวิชา และหลักธรรม คือ

๑. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

๒. เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินการไปในทางสายกลาง

๓. เป็นปรัชญาในการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าโดยยุคโยกยวติ เพื่อให้อสมดุลและพร้อมต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

๑.๖.๖ **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภค ที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๑.๖.๗ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณา จากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

๑.๖.๘ ความมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๑.๖.๙ เจื่อนไขความรอบรู้ หมายถึง เจื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติตลอดจนข่าวสารและเทคโนโลยี

๑.๖.๑๐ เจื่อนไขคุณธรรม หมายถึง เจื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๑.๖.๑๑ ชุมชน หมายถึง ชุมชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑.๖.๑๒ ประชาชน หมายถึง ราษฎรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

บทที่ ๒

เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งได้ศึกษาพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เพื่อเปรียบเทียบสรุป แนวทางปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางไปประยุกต์ใช้ นำไปส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในชุมชนต่อไปในอนาคต จึงขอแนะนำตามลำดับดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑.๑ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๒.๒.๑ การปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๒.๒ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒.๓ ข้อมูลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน

๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๔ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑.๑ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

จากวิกฤตภาวะทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีได้นิ่งนอนใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น หากแต่พระองค์ทรงตระหนักและห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้น ทั้งนี้ พระองค์ทรงใช้การยกตัวอย่างของการดำเนินชีวิตของบุคคล (รายละเอียดอ่านเพิ่มเติมในพระราชดำรัส พ.ศ. 2540 ในภาคผนวก) เป็นการปูพื้นฐานให้เห็นภาพอันเป็นที่มาของการเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ อีกทั้ง พระองค์ทรงให้สติในการกลับไปทบทวนการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา เห็นได้จากคำพูดที่ว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน หมายถึง อิ่ม खुตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง”

พระองค์ทรงขยายความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียงไว้ว่า “ความพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวต้องผลิตอาหารของตน จะต้องทอดผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป” และทรงแนะวิธีการแก้ไขไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจนที่กำลังเผชิญวิกฤตการณ์นี้ คือ “ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไปทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมดแม้แค่ครึ่งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ก็จะสามารถอยู่ได้”

หลังจากนั้น แนวคิดเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้รับการขานรับและนำไปปฏิบัติใช้กับหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วย แต่อย่างไร ก็ยังมีคนบางส่วนที่ไม่เข้าใจแนวคิด และนำไปตีความหมายที่ผิด รวมถึงคนโดยส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเกษตรกรเท่านั้นทั้งที่แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้ ดังนั้น ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาปี พ.ศ. 2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอธิบายความหมายและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้งหนึ่ง

สิ่งที่พระองค์ทรงเน้นย้ำในเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 คือ “เศรษฐกิจพอเพียงนี้ให้ปฏิบัติเพียงครั้งเดียว คือ ไม่ต้องทำทั้งหมดหรือแม้จะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอ ... และการทำได้เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอนั้นไม่ได้แปลว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ของพื้นที่ แต่เศษหนึ่งส่วนสี่ของการกระทำ ...วิธีปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงนั้นไม่ต้องทำทั้งหมด และขอเดิมว่าถ้าทำทั้งหมดก็จะทำไม่ได้ ถ้าครอบครัวหนึ่งหรือแม้หมู่บ้านหนึ่งทำเศรษฐกิจพอเพียงร้อยเปอร์เซ็นต์ก็จะเป็นการถอยหลังถึงสมัยหิน...”

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มเติมไว้อีก คำว่า “พอเพียงมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้นแต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน ...พอมีพอกินนี้แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคน

พอมิพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมิพอกินก็ยิ่งดี ...ประเทศไทยสมัยก่อนนี้ พอมิพอกิน มาสมัยนี้ ชักจะไม่พอมิพอกิน จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะให้ทุกคนมีพอเพียงได้ ให้พอเพียงนี้หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็เป็นความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง”

ความพอเพียงในความหมายของพระองค์มีได้จำกัดแค่พอเพียงในการกระทำเท่านั้น หากยังรวมถึงพอเพียงทางความคิดและจิตใจด้วย “คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด ...ว่าทำอะไรต้องพอเพียงหมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็คือเป็นสุขพอเพียงอาจจะมามาก อาจจะมีของหรูหราได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ ...ฉะนั้นควรที่จะปฏิบัติสิ่งที่พอเพียงทางความคิดก็เหมือนกัน ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ...ความพอเพียงในความคิดก็คือ แสดงความคิดของตัวเอง ความเห็นของตัวเอง และปล่อยให้อีกคนพูดบ้างและมาพิจารณาว่าที่เขาพูดกับที่เราพูด อันไหนพอเพียง อันไหนเข้าเรื่องถ้าไม่เข้าเรื่องก็แก้ไข เพราะว่าถ้าพูดกันโดยไม่รู้เรื่องกันก็จะกลายเป็นทะเลาะในที่สุดก็นำมาสู่ความเสียหาย ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและความมีเหตุผล”

กล่าวโดยสรุปแล้วเศรษฐกิจพอเพียงหรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น อาจมองได้ 2 ลักษณะใหญ่ คือ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมืองรัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

๒. เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีสุขภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด^๑

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในทฤษฎีของ ศ.น.พ. ประเวศน์ วะสี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศน์ วะสี มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจศาสตร์ ที่ถือได้ว่าเป็นแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้คือ

เศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายอย่างเดียวกัน หรือเหมือนกันกับเศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม เศรษฐกิจพื้นฐาน และเศรษฐกิจชุมชน โดยในส่วนของ

^๑ ปิยะบุตร หล่อไกรเลิศ, เศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๔๗), หน้า ๒๓ - ๒๖.

เศรษฐกิจพื้นฐานนั้น หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงการทะนุบำรุงพื้นฐานของตัวให้เข้มแข็งทั้งทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมก็คือเศรษฐกิจชุมชน เพราะฉะนั้น เศรษฐกิจพื้นฐานกับเศรษฐกิจชุมชนคืออย่างเดียวกัน หัวใจของเศรษฐกิจพื้นฐานหรือเศรษฐกิจชุมชนอยู่ที่การรวมตัวของชาวบ้านในการทำอาชีพต่างๆ เช่น เกษตรกรรม การแปรรูปอาหารงานหัตถกรรม ธุรกิจชุมชน ศูนย์การแพทย์แผนไทย กองทุนชุมชนเพื่อการเพิ่มทุนต่างๆ ทางพร้อมกันคือ ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสิ่งแวดล้อม ทุนทางเศรษฐกิจ^๒

แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในทฤษฎีของ ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงในแง่มุมต่างๆ เอาไว้ว่าเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งในการผลิตสินค้า และบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่ตนไม่ได้เป็นเจ้าของ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญคือ ไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ ไม่มีพันธนาการอยู่กับสิ่งใด โดยสรุปคือหันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงคือการวางรากฐานอันมั่นคงและยั่งยืนของชีวิต^๓

เศรษฐกิจพอเพียง มิได้จำกัดเฉพาะแต่ในส่วนของการเกษตรหรือชาวไร่ ชาวนาเพียงเท่านั้น แต่เป็นเศรษฐกิจของทุกคนทุกอาชีพ ทั้งที่อยู่ในเมืองและชนบท เช่น ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม และบริษัท ในระบบเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าจะต้องขยายกิจการเพราะความเจริญเติบโตของงาน ต้องขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือหากจะกู้ยืมก็ต้องกระทำตามความเหมาะสม ไม่ลงทุนจนเกินตัวโดยไม่เหลือที่มั่นให้ยืนอยู่ได้ ต้องรู้จักใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือยเกินตัว

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือนร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ไม่ไข่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป

การพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเกษตรกรนั้น มีการปฏิบัติตามขั้นตอน ทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประกอบด้วย ๓ ขั้น คือ

^๒ ประเวศน์ วะสี, ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและสุขภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๑), หน้า ๔๐ - ๔๖.

^๓ สุเมธ ตันติเวชกุล,ดร, เบื้องพระยุคลบาท , (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๔), หน้า ๒๘๕.

ขั้น ๑ ผลิตเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ในระดับชีวิตที่ประหยัด ทั้งนี้ต้องมีความ
สามัคคีในท้องถิ่น

ขั้น ๒ รวมกลุ่มเพื่อการผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ สุวีถีการ การศึกษา สังคม
และศาสนา

ขั้น ๓ ร่วมมือกับองค์กรภายนอกในการทำธุรกิจ และพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งนี้ทุก
ฝ่ายจะต้องได้รับประโยชน์

นอกจากนี้ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ยังได้แสดงถึงฐานคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง
ไว้ดังนี้ คือ

๑. ยึดแนวพระดำริในการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามขั้นตอน “ทฤษฎีใหม่”

๒. สร้าง “พลังงานสังคม” โดยการประสาน “พลังสร้างสรรค์” ของทุกฝ่ายใน
ลักษณะ “พหุภาคี” อาทิ ภาครัฐ องค์กร พัฒนาเอกชน นักวิชาการ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ
เพื่อให้ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาธุรกิจชุมชน

๓. ยึด “พื้นที่” เป็นหลัก และใช้ “องค์กรชุมชน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่วน
ภาคีอื่นๆ ทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุน

๔. ใช้ “กิจกรรม” ของชุมชนเป็น “เครื่องมือ” สร้าง “การเรียนรู้” และ “การ
จัดการ” ร่วมกัน พร้อมพัฒนา “อาชีพ ที่หลากหลาย” เพื่อเป็น “ทางเลือก” ของคนในชุมชนซึ่งมี
ความแตกต่างกัน ทั้งด้าน เพศ วัย การศึกษา ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ

๕. ส่งเสริม “การรวมกลุ่ม” และ “การสร้างเครือข่าย” องค์กรชุมชนเพื่อสร้าง
“คุณธรรมจริยธรรม” และ “การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ” อย่างรอบด้าน อาทิ การศึกษา สาธารณสุขการ
ฟื้นฟูวัฒนธรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๖. วิจัยและพัฒนา “ธุรกิจชุมชนครบวงจร” (ผลิต – แปรรูป – ขาย – บริโภค) โดย
ให้ความสำคัญต่อ “การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน” และ “ฐานทรัพยากรของ ท้องถิ่น” ควรเริ่ม
พัฒนาจากวงจรวงจร ธุรกิจขนาดเล็กในระดับท้องถิ่นไปสู่วงจรธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นระดับประเทศ และ
ระดับต่างประเทศ

๗. พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มี “ศักยภาพ” ของแต่ละเครือข่ายให้เป็น “เป็นศูนย์การ
เรียนรู้ธุรกิจชุมชน” ที่มีข้อมูลข่าวสารธุรกิจนั้นๆ อย่างครบวงจร พร้อมทั้งใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษา
ดูงาน และฝึกอบรม^๔

^๔ สุเมธ ตันติเวชกุล, ดร., ๒๐๙ คำสอนพ่อเศรษฐกิจพอเพียง หนังสือเฉลิมพระเกียรติเฉลิมฉลอง
พระชนมายุ ๘๑ พรรษา , (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา สถาบันสื่อธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๒๔๙-๒๕๑.

แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระชนของ ศ.ดร. อภิชัย พันธเสน อภิชัย พันธเสน ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดเพื่อปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทย^๕

เศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความพอประมาณเน้นความสมควรมัน มีรากฐานความคิดจากคำสอนของพระพุทธเจ้าในข้อที่เรียกว่ามัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง^๖

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจที่ไม่เน้นอรรถประโยชน์สูงสุด (Maximize Utility) อันเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน แต่เน้นความพอประมาณหรือทางสายกลาง เศรษฐกิจพอเพียง เน้นการไม่โลภเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ดีที่สุด เศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานอยู่บนพุทธธรรมของการละกิเลส คือความไม่รู้อันเรียนกว่าอวิชชา และดำรงชีวิตอยู่อย่างพอประมาณด้วยความไม่โลภและไม่ประมาท^๗

นอกจากนี้ ดร.อภิชัย พันธเสน ยังได้แสดงทัศนะไว้อย่างสนใจว่า เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น โดยเนื้อแท้แล้วก็คือ “พุทธเศรษฐศาสตร์” นั่นเองและเป็นพุทธเศรษฐศาสตร์ที่ง่ายต่อการอธิบายให้ประชาชนชาวไทยเข้าใจได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่มีรากเหง้ามาจากพระพุทธศาสนา พระองค์จึงทรงเลือกแนวคิดดังกล่าวเพื่อง่ายต่อการสื่อสารกับพสกนิกรของพระองค์ แต่ที่ไม่เน้นว่าเป็นพุทธเศรษฐศาสตร์ก็เพราะพระองค์เป็นศาสนูปถัมภก จะต้องให้การสนับสนุนศาสนาในชาติทุกศาสนา ดังนั้นการใช้คำว่า เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นคำกลางที่สามารถเข้าใจและยอมรับได้สำหรับศาสนิกชนในทุกศาสนา^๘

แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระชนของ ดร.อาชว์ เตาลานนท์ ดร.อาชว์ เตาลานนท์ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวกระแสพระราชดำรัส ไม่ได้พูดเลยว่า ต้องหยุดเราไม่ต้องขยายงาน จริงๆ ที่ท่านได้ตรัสไว้ ๓ ระดับ คือ

ระดับแรก ทำชีวิตตนเองให้พอเพียง ซึ่งก็ทรงตรัสถึงเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ชาวนา คนก็เลยเข้าใจว่าเป็นเรื่องเกษตรกร ทำชีวิตให้เราอยู่ได้ พอมี พอกิน พอเหลือ ที่ผลิตภัณฑ์ก็มองในระดับนั้นก็ขายภายในชุมชน

ระดับที่สอง อยู่ในชุมชน ก็ทำมาค้าขายแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชน แล้วเมื่อมันเจริญก็มาขยายตัวไประดับประเทศ

ระดับที่สาม เมื่อเป็นระดับประเทศก็ต่อไประดับระหว่างประเทศต่อไปด้วย

^๕ อภิชัย พันธเสน,ดร. **พุทธเศรษฐศาสตร์** : วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐), หน้า ๕๕๔.

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖๓.

^๗ อ้างแล้ว

^๘ อ้างแล้ว

เพราะฉะนั้น เมื่อมันมีผลดี มีการค้าขาย ก็มีธุรกิจ มันก็ไม่ได้เกี่ยวแต่เรื่องเฉพาะเกษตร มันมีเรื่องธุรกิจ มีเรื่องบริการ คือ เป็นอยู่แล้ว แต่ว่า อยากให้เราเริ่มจากตัวเองก่อน คือจากภายใน ออกไป

ดังนั้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงไม่ได้ขัดกับระบบเศรษฐกิจกระแสหลัก แต่จะช่วยเสริมให้สถานภาพเศรษฐกิจดีขึ้น^๙

รีอบ โคเฮน ผู้สื่อข่าววิทยุเสียงอเมริกา (VOA) เขียนรายงานไว้ในเว็บไซต์ของ VOA ระบุถึงเมื่อครั้ง นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ เข้าเฝ้าเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และกล่าวถวายคำสดุดีว่า

“...พระองค์ทรงเอื้อมพระหัตถ์ไปยังบรรดาผู้ที่ยากจนที่สุดและเปราะบางที่สุดในสังคมไทย ทรงรับฟังปัญหาของพวกเขาลำบาก และให้ความช่วยเหลือพวกเขาลำบาก ให้สามารถยืนหยัดดำรงชีวิตของตนเองต่อไปได้ด้วยกำลังของตนเอง โครงการเพื่อการพัฒนาชนบทต่างๆ ของพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังประโยชน์ให้กับประชาชนนับเป็นล้าน ๆ ทั่วทั้งสังคมไทย

นั้นไม่เพียงทำให้พระองค์ทรงดำรงสถานะเป็น “กษัตริย์นักพัฒนา” ในสายตาของบุคคลภายนอกประเทศเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลให้องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงสถิตอยู่ในดวงใจของคนไทยทั้งปวงไปตลอดกาลนาน...”^{๑๐}

จากคำถวายพระพรของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนดารุสซาลาม ทรงมีพระราชดำรัสในนามพระประมุขและผู้แทนพระองค์ทั้ง ๒๕ ประเทศ ในวโรกาสพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ณ พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร เมื่อค่ำวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ดังความตอนหนึ่งทรงกล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชน

“...ฝ่าพระบาทไม่เคยทรงอยู่ห่างไกลจากประชาชนของพระองค์ ไม่เคยทรงมีพระราชดำริให้ประชาชนเป็นเพียงผู้ฟังคำสั่งหรือบริวาร ในทางตรงกันข้าม ฝ่าพระบาททรงอยู่เคียงข้างพสกนิกรของพระองค์ และทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชนชาวไทยตลอดมา

ฝ่าพระบาททรงทำให้ประชาชนชาวไทยทุกคนมีความภาคภูมิใจอย่างสุดซึ้งในเอกลักษณ์และมรดกตกทอดทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังได้ตระหนักด้วยว่า ประเทศไทยนั้นเป็นพื้นแผ่นดินที่เป็นของชาวไทยทุกคนอย่างแท้จริง และที่สำคัญเหนือสิ่งใด ฝ่าพระบาททรงทำให้ชาวไทยทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ทั้งหมดนี้เป็นการขยายผลมาจากแบบอย่าง ความสำเร็จของฝ่าพระบาททั้งสิ้น พระปรีชาสามารถของฝ่าพระบาท เป็นศูนย์รวมแห่งแรงบันดาลใจให้แก่ประชาชนของพระองค์ตลอดมา ไม่ว่า

^๙ อาชวี เตาลานนท์, ดร, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Road to Sustainable Economy, (กรุงเทพมหานคร : หจก.เม็ดทรายพริ้นติ้ง, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๓.

^{๑๐} รงค์ ประพันธ์พงศ์, เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่, หน้า ๑๙.

จะเป็นด้านวิชาการ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือแม้แต่การที่ทรงเป็นแบบอย่างที่ยั่งยืน การเป็นพ่อผู้มีแต่ความรักและเสียสละเพื่อลูก...”^{๑๑}

๒.๑.๓ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจระบบทุนนิยมซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุซึ่งเป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สินกำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุม ถึง ๔ ด้าน คือ

๑) มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความยั่งยืนบนเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน

๒) มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสงบสุข ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓) มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มีความยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลาง

๔) มิติด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีที่ประหยัด อุดม มีชีวิตเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ้งเฟ้อ ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้สิน เกิดทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดที่บ่อนทำลายชาติ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การให้ความสำคัญในด้านการผลิตเพื่อการยังชีพ และให้พอเพียงต่อความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลในสังคมนั้นก่อนเป็นสำคัญ ให้ประชาชนรู้จักพอในสิ่งที่ตนมี ไม่ฟุ้งเฟ้อ อยากได้ อยากมีในสิ่งที่เกินกำลังของตนเอง^{๑๒}

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดในการเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของและเศรษฐกิจพอเพียงในการระดับบุคคล คือความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม มีอิสรภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด โดยสรุปคือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต ที่ส่งผลให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยหลักการพึ่งพาตนเองมีอยู่ ๕ ประการคือ

๑) ด้านจิตใจ ทำให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและประเทศชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

^{๑๑} รงค์ ประพันธ์พงศ์, เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่, หน้า ๒๐.

^{๑๒} สมพร เทพสิทธิ, ดวงประทีปจากพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒.

๒) ด้านสังคม แต่ละสังคมต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง อิสระ

๓) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งหาทางเพิ่มคุณค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน

๔) ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะอยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้กับที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศและการพัฒนาจากภูมิปัญญาของเราด้วย

๕) ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีมุ่งที่จะลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้ต้องปรับทิศทางใหม่ คือต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ หลังจากนั้นจึงคิดหารายได้ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป หลีกเลี่ยงการก่อหนี้ที่ไม่มีผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าและพยายามลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ^{๑๓}

เศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเองตามพระราชดำริ หมายความว่า การพัฒนาอย่างบูรณาการโดยไม่มองแต่เฉพาะเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเดียว ต้องมองสังคมด้วย และมองสิ่งแวดล้อมพร้อม ๆ กันไปกับการพัฒนา ฉะนั้นการพัฒนาต้องมองรอบด้าน เรียกว่าบูรณาการและพึ่งตนเอง ทั้งเงินออมสติปัญญาและการตลาด โดยอาศัยปัจจัยในการพัฒนา คือคน และเป้าหมายในการอยู่ดี กินดี มีสุข^{๑๔}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การที่มนุษย์เรามีความพอเพียงโดยต้องมียอดประกอบ ๗ ประการ ดังนี้

๑. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว
๒. จิตใจพอเพียง ทำให้มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
๓. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้สามารถยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น
๔. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง มีการรวมตัวเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน
๕. ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการปรับตัวและปฏิบัติร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง
๖. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

^{๑๓} สุเมธ ตันติเวชกุล, การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ ๕ : ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑, ๒๕๔๑), หน้า ๘ - ๑๐.

^{๑๔} ณรงค์ โชควัฒนา, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเศรษฐกิจพอเพียง. (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๔๒), หน้า ๒๕.

๗. มีความมั่นคงพอเพียง โดยเศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจะทำให้สุขภาพจิตดี^{๑๕}

ความพอเพียง เป็นทั้งวิธีการ (Mean) ที่คำนึงถึงความสมดุลพอประมาณอย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม ในขณะเดียวกัน ก็นำไปสู่ผลของการกระทำ (End) ที่ก่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา โดยมี “ทางสายกลาง” เป็นหัวใจสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่อยู่อย่างโดดเดี่ยว (Independence) หรือพึ่งพิงภายนอกหรือคนอื่นทั้งหมด แต่เน้นความคิดและการกระทำที่จะพึ่งตนเอง (Self – reliance) เป็นหลักก่อนไปพึ่งคนอื่น

ความพอเพียง จะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กันคือ ความพอประมาณ (Moderation) ความมีเหตุผล (Reasonableness) และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self – immunity) ถ้าขาดคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งไปก็ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นความพอเพียงได้แก่

๑) ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึงความพอดี (Dynamic Optimum) ที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ ๕ ประการ คือ

๑.๑ ด้านจิตใจ คือเริ่มต้นจากตนเองที่ตั้งสติ มีปัญญา มีจิตสำนึกที่ดี มีเมตตา เอื้ออาทร มีความเข้าใจและประนีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวม เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้

๑.๒ ด้านสังคม คือการสร้างความพอดีในทุกระดับของสังคม โดยเริ่มจากครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักผนึกกำลังและสำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคงและแข็งแรง

๑.๓ ด้านเศรษฐกิจ คือต้องอยู่อย่างพอดี พอมีพอกิน ไม่หิวหยา พุ่มเฟิย

๑.๔ ด้านเทคโนโลยี คือควรเหมาะสมสอดคล้องกับภาวะและความต้องการของประเทศและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องเป็นประโยชน์กับสภาพแวดล้อมของเรา

๑.๕ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือใช้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจรรณงค์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

๒) ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่าง ๆ นั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากสาเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบชั่งตวงและไมโลอย่างมาก

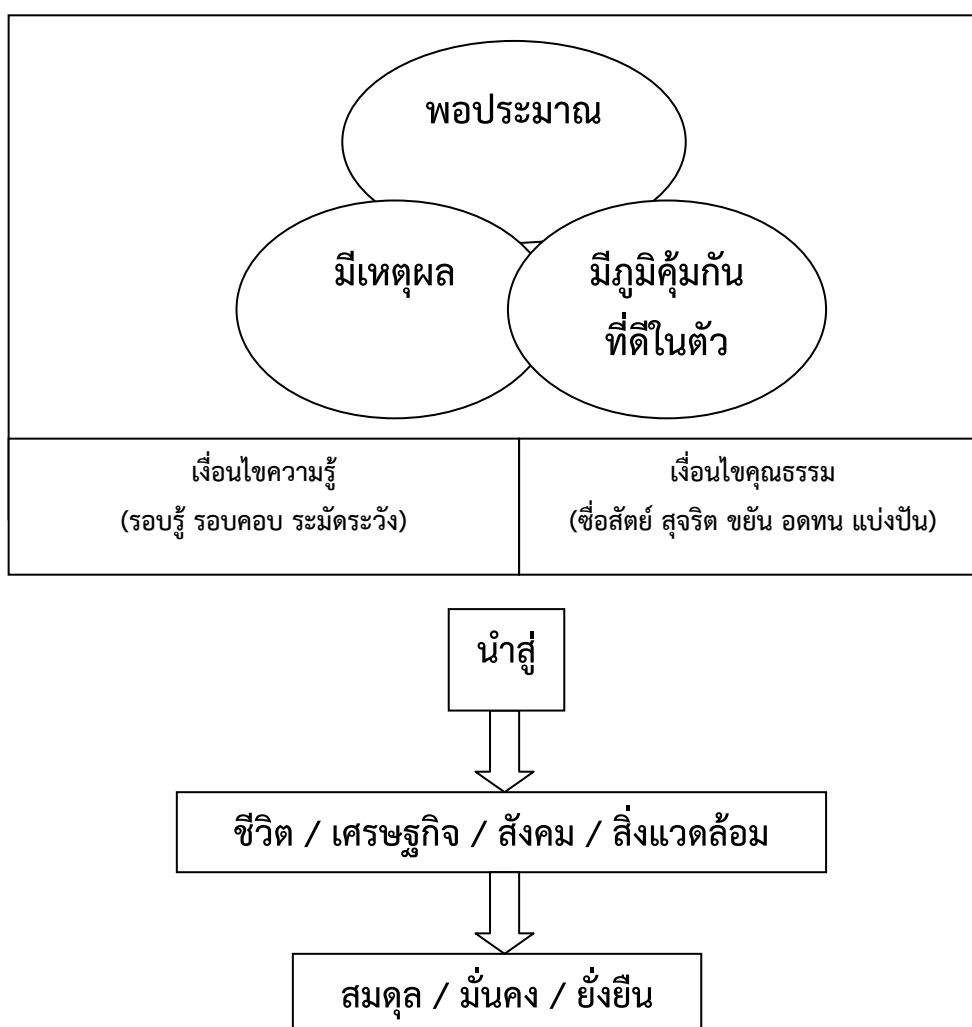
๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (Self – immunity) เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มองโลก

^{๑๕}

ประเวศ วะสี , เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ดี , ๒๕๔๒) หน้า ๒๑ - ๒๒.

เชิงระบบที่ลักษณะพลวัตร โดยการกระทำที่สามารถเรียกได้ว่าพอเพียงมิใช่แต่ว่าคำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบันเท่านั้น แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกลภายใต้ข้อจำกัดของความรู้ที่มีอยู่ และสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้^{๑๖}

สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข

แผนภาพที่ ๒.๑ จากสำนักงาน กปร. (๒๕๕๐)

^{๑๖} กลุ่มพัฒนารอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗) หน้า ๘๓.

ที่สำคัญที่สุด ทุกคนควรเข้าใจ “คำนิยาม” ว่าคุณพอฟื้นฟูจะต้องประกอบด้วย ๓ ห่วง และ ๒ เงื่อนไข โดย ๓ ห่วง คือ

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอฟื้นฟูนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ส่วน ๒ เงื่อนไข คือ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ระดับพอฟื้นฟูนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

“เศรษฐกิจพอเพียงจริง ๆ คือหลักการดำเนินชีวิตที่จริงแท้ที่สุด กรอบแนวคิดของหลักปรัชญามุ่งเน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา อันมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกระดับ ตลอดจนให้ความสำคัญกับคำว่าความพอเพียง ที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมที่ต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม”

“หากทุกฝ่ายเข้าใจกรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยามของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแจ่มชัดแล้ว ก็จะช่วยขึ้นในการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ และจะนำไปสู่ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี^{๑๗}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป็นปรัชญาของการพัฒนา ตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีฐานความคิดที่สำคัญในการพัฒนาคนในชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านสังคม

^{๑๗} จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับทุกคน วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖ ๒๕๔๗ อ้างถึงใน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ, ๒๕๔๘, หน้า ๒๙ - ๓๐..

ควบคู่ไปกับการรักษาวัฒนธรรมชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาความคิดและจิตใจของคนให้รู้จักกิน รู้จักใช้และตามความจำเป็นในการดำเนินชีวิต^{๑๘}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการดำเนินการเลี้ยงชีพแบบรู้จักพอ ด้วยการพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเอง ให้พอเพียงสำหรับคนในครอบครัวให้มีกินมีใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขายหากผลิตได้ไม่พอก็ต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้นการผลิตและการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอดี รู้จักพอในการผลิตและการบริโภค ลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีหลัก ๔ ประการดังนี้ (๑) ต้องพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด (๒) ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดผลคุ้มค่ามากที่สุด (๓) ไม่ผลิตและบริโภคเกินกำลัง แสวงหาความพอเหมาะพอดี และ (๔) ต่างมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันและกันในชุมชน..^{๑๙}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการ หลักวิชาและหลักปฏิบัติ หลักการใหญ่ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคำ ๆ เดียวคือ ทางสายกลาง ทางพระเรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาแปลว่า กลาง ปฏิปทา แปลว่า ฐาน มัชฌิมาปฏิปทา คือธรรมะเกี่ยวกับทางสายกลาง อีกอันนอกจากทางสายกลางแล้วก็ให้มีหลักวิชาเพื่อจะหมุนในเรื่องความมีเหตุผล หลักวิชาคือต้องอาศัยความรู้รอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน^{๒๐}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานให้ แก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อแนะแนวทางในการดำรงชีวิตของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะถึงแนวทางการปฏิบัติโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี บนพื้นฐานของความรอบรู้ ความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน สร้างสรรค์พลังทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืนและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์^{๒๑}

^{๑๘} สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, **ทฤษฎีใหม่ในหลวง : ชีวิตพอเพียง**, (กรุงเทพมหานคร : ร่วมด้วยช่วยกัน, ๒๕๔๒) หน้า ๒๒

^{๑๙} บุญเสริม บุญเจริญผล , **แนวคิดทฤษฎีพอเพียง มหาวิทยาลัยเกริก (มกราคม - มิถุนายน) ๒๕๔๓** อ้างถึงใน นพพร เมื่อนันต์กุล, ๒๕๔๙ , หน้า ๓ - ๔.

^{๒๐} เกษม วัฒนชัย, อ้างถึงใน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง , ๒๕๔๗ , หน้า ๓๖.

^{๒๑} จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, **เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับทุกคน วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖ ๒๕๔๗** อ้างถึงใน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ, ๒๕๔๗ อ้างถึงในคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ, ๒๕๔๘ , หน้า ๓๖.

^{๒๒} อำพน กิตติอำพน, อ้างถึงใน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ, ๒๕๔๗ , หน้า ๔๗.

๒.๑.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรูปแบบหนึ่ง คือทฤษฎีใหม่ มีขึ้นหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ทดลองที่วัดมงคลชัยพัฒนา อำเภอมือง จังหวัดสระบุรี ในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ทรงพระราชทานแนวความคิดทฤษฎีใหม่เป็นครั้งแรก มีหลักการสำคัญคือ

๑. เป็นระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพื่อให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้
๒. เป็นแนวคิดที่ยึดหลักความสามัคคีในชุมชน มีการให้ความร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้ลดค่าใช้จ่าย

๓. เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนเป็นพื้นฐาน

๔. เป็นการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ เกษตรกรจะต้องสามารถพึ่งตนเองได้ โดยเน้นการเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก ที่เหลือจึงออกจำหน่าย โดยมีการบริหารจัดการที่ดินออกเป็น ๔ ส่วน คือ สระน้ำ พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกพืชอื่น ๆ ที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้างโดยมีสัดส่วนคือ ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ อย่างไรก็ตามการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ดังกล่าวไม่ใช่สูตรตายตัว สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ หลังจากเกษตรกรดำเนินการทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ การผลิตอาหารเพื่อการบริโภคจนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะมีการรวมกลุ่มกันในรูปแบบของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการร่วมแรงร่วมใจกัน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ คือ

การผลิต มีการร่วมมือกันในด้านพันธุ์พืช การให้ความร่วมมือกันในการเตรียมดิน การร่วมมือกันทำงานต่างกรณี ประเพณีการลงแขกที่มีมาในอดีต การตลาด การจัดเก็บ และการจัดจำหน่ายผลผลิต การแลกเปลี่ยนสินค้าในชุมชน การจัดสวัสดิการร่วมกันในชุมชน

ดังนั้น ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ ก็คือเกษตรกรก้าวหน้า หรือเกษตรกรออมทรัพย์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมครัวเกษตรกร ชุมชนเกษตรกรทุกระดับ ร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชนที่มีคุณภาพ โดยมีคุณธรรมจริยธรรม ร่วมคิดร่วมทำ และประสานงาน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืน

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ การติดต่อประสานงานกับแหล่งเงินทุน เพื่อให้สามารถขยายกิจการด้วยเทคโนโลยีการเกษตร ทำให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรกรรมได้ในราคาที่ต่ำลง

ทฤษฎีใหม่ที่สมบูรณ์ การดำเนินการตามธรรมชาติโดยอาศัย แหล่งน้ำจากน้ำฝน ประสิทธิภาพยังไม่ดีนักเพราะหากปีใดฝนตกน้อยมีน้ำไม่เพียงพอ ฉะนั้นการที่จะทำให้ทฤษฎีใหม่สมบูรณ์ได้นั้นคือสระเก็บน้ำจะต้องทำน้ำที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มความสามารถโดยมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถเพิ่มเติมน้ำในสระน้ำเพื่อเก็บกักน้ำให้เต็มอยู่เสมอ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นเป็นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริอาจเปรียบเทียบกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ ๒ แบบ คือแบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ดังนี้

๑) ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวโดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ ที่มุ่งเน้นแก้ปัญหาของเกษตรกรที่มีแหล่งน้ำไม่เพียงพอเพื่อแก้ปัญหาให้มีน้ำเพียงพอในการทำเกษตร และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัวรวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นระดับครอบครัว

๒) ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

๓) ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ ๓ ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

จากความหมายของคำว่า “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรความอดทน มีสติปัญญา มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความสามัคคีกัน^{๒๒}

หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาที่ประเทศไทยต้องประสบกับสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศทุกระดับและทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ทำให้เกิดภาวการณ์เจริญเติบโตในทุกด้านของประเทศหยุดชะงัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยพสกนิกรยามภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งนี้เป็น

^{๒๒} สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, **หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**, พิมพ์ครั้งที่ ๑ , (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด , ๒๕๔๘) , หน้า ๒๑ - ๒๒.

อย่างยิ่ง พระองค์ทรงพระราชทานแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อแก้วิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ และเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ ว่า

“...คำว่าพอเพียงมีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึงการพอมีพอใช้ สำหรับใช้ของตัวเอง มีความหมายว่าพอมีพอกิน พอมีพอกินแปลว่าเศรษฐกิจพอเพียง...”

“..ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอแม้บางอย่างดูฟุ่มเฟือย ถ้าจะทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ ก็สมควรทำ สมควรที่จะปฏิบัติ...”

“...Self - sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอยืมคนอื่นอยู่ได้ด้วยตนเอง”^{๒๓}

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาเป็นหลักคิดหลักการ เพื่อให้เกิดผลต้องมีกรอบ เกณฑ์ ตัวชี้วัดมาช่วยเป็นแนวทาง เป็นเครื่องมือเพื่อให้เรานำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติอย่างได้ผล สอดคล้องกับชีวิตของเรา งานที่เราทำ องค์กร สถาบันที่เราอยู่และตามหอบประเวศ ะสี ซึ่งขยายความเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่าถึงใช้คำว่าเศรษฐกิจก็จริง แต่มันเป็นเศรษฐกิจในความหมายที่ใหญ่กว่าที่เราเข้าใจ เราอาจเข้าใจเศรษฐกิจในความหมายของเงินทอง แต่เศรษฐกิจแปลว่า ความเจริญ เศรษฐกิจคำนี้มีความหมายกว้างกว่าเงินทอง มันหมายถึงความพอเพียงทางจิตใจ ความพอเพียงทางปัญญา ความพอเพียงทางสิ่งแวดล้อม ทางสังคมพร้อมกันหมด มันจึงจะนำไปสู่การแก้ความยากจนได้

นัยสำคัญของแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ ดังนี้

๑. เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการ “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้า และหลักสำคัญยิ่ง คือการลดรายจ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภค บริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ผลไม้ พืชผัก ฯลฯ

๒. เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลายครอบคลุมทั้งเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำการค้าธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้วเกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็ได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

๓. เศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความเอื้ออาทรและความสามัคคีของชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้หมายถึงรายได้มิติเดียว หากแต่รวมถึงผลประโยชน์ในมิติอื่น ๆ ด้วยได้แก่ การสร้างความมั่นคง

^{๒๓} สุพัตรา สมานประธาน, การศึกษาการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา ๑๑ , (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔) หน้า ๓๔.

ให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของไทยให้คงอยู่^{๒๔}

การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้านที่ไม่จำเป็น ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง

๒. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริตแม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิตก็ตาม

๓. ละเลิกแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้อย่างรุนแรงดังในอดีต

๔. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาแนวทางให้หลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยชวนช่วยไฝหาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ

๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละเลิกสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนไม่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละอายต่อแผ่นดิน

เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นวิถีชีวิตที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั่วไปทั้งชีวิตคนเมืองและคนในชนบท หากวิถีชีวิตดังกล่าวมีความสอดคล้องสมดุลกับที่ธรรมชาติให้รู้เอื้อเพื่อ แบ่งปันระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รวมทั้งสร้างความสมดุลระหว่างกายกับจิตใจให้เกิดขึ้น ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นวิถีชีวิตที่มีความหลากหลายและสามารถยืดหยุ่นความเป็นอยู่ของชีวิตได้^{๒๕}

กล่าวโดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการพึ่งตนเอง ตามวิถีชีวิตไทยอยู่แต่พอดี ไม่ฟุ่มเฟือยในสิ่งไร้ประโยชน์ ไม่ยึดติดวัตถุนิยม ยึดทางสายกลาง อยู่กินตามฐานะ ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตและรวมพลังด้วยความสามัคคี เพื่อขจัดความขัดแย้งไปสู่ความประนีประนอมรักษาสถาปัตยกรรมของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินถือครองประมาณ ๑๐-๑๕ ไร่ สามารถมีน้ำใช้เพื่อประโยชน์ทางการเกษตรตลอดปี และใช้น้ำกับดินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้มีกินตามอัตภาพ คือ ไม่ให้รวยมากแต่พอกินไม่อดอยาก โดยแบ่งที่ดินถือครองออกเป็นสัดส่วน ดังนี้ คือส่วนที่หนึ่ง ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่สำหรับขุดสระ ส่วนที่สองร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่สำหรับทำนา

^{๒๔} <http://www.phongphit.com> (เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

^{๒๕} สุเมธ ตันติเวชกุล, การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.

ปลูกข้าวและปลูกพืชไร่ ทำสวน และส่วนที่ ๓ ไร่ละ ๑๐ ของพื้นที่สำหรับการเป็นที่อยู่อาศัย ทางเดิน หรืออื่น ๆ^{๒๖}

ทฤษฎีใหม่คือการช่วยเหลือราษฎรให้มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียงโดยการเก็บกักน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ต่อจากนั้นต้องให้ความรู้แก่ราษฎรให้ใช้น้ำที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการทำเกษตรผสมผสาน หรือไร่นาสวนผสม^{๒๗}

ทฤษฎีใหม่เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้สามารถประกอบอาชีพอย่างเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ ในระดับประหยัดเป็น อย่างน้อย โดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์ สูงสุด โดยรู้จักพึ่งตนเอง ดำรงชีวิตอย่างมีอิสระภาพ ขยัน อดทน ไม่ท้อถอย มีความสามัคคี ศึกษาหา ข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล รู้จักพัฒนาตนเองเป็นลำดับและสามารถนำความรู้มา ประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม^{๒๘}

จากความหมายของทฤษฎีใหม่ที่นำมาเสนอทั้งหมด สรุปได้ว่า ทฤษฎีใหม่เป็นพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินเป็นของตนเอง เพียงเล็กน้อย ประมาณ ๑๐-๑๕ ไร่ หรือน้อยกว่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการแบ่งพื้นที่ออกเป็น สัดส่วน เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำและพื้นที่เพาะปลูก ให้สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ทุก สถานการณ์ โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง สำคัญคือ การบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำ เพื่อใช้ ในทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทฤษฎีใหม่จึงเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรโดยตรง บางครั้งจึงเรียกว่าเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักการของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมี หลักการสำคัญคือ เป็นวิธีการปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อยแปลงเล็ก (ประมาณ ๑๕ ไร่) ซึ่งถือเป็นอัตราถือครองโดยเฉลี่ยของเกษตรกรทั่วไป ให้เกษตรกรมีความพอเพียงที่จะ สามารถเลี้ยงตนเองได้ (Self Sufficiency) ในระดับประหยัดก่อนทั้งนี้ต้องมีความสามัคคีในท้องถิ่น มี การผลิตข้าวบริโภคพอทั้งปี โดยถือว่าครอบครัวหนึ่งทำนา ๕ ไร่ จะมีข้าวพอกินตลอดปี ขอนี้เป็น

^{๒๖} สถาพร สันติบุตร, เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ วิธีการทำให้ประชาชนมีกินตาม อัตภาพ, (ขอนแก่น : สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น, ๒๕๓๙), หน้า ๔ - ๑๑.

^{๒๗} ประจักษ์ นาหนองตูม, การศึกษาการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ของโรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓) หน้า ๔๔.

^{๒๘} กระทรวงศึกษาธิการ, แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรฉบับ ปรับปรุง ๒๕๓๓, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ , ๒๕๔๒) หน้า ๔๙

หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ จะต้องใช้หลักเกณฑ์เฉลี่ยว่า ต้องมีน้ำใช้ระหว่างช่วงฤดูแล้ว ประมาณ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ หากแต่ละแปลงเกษตรกรรมเนื้อที่ ๕ ไร่ และแบ่งตามสัดส่วน ๓๐-๓๐-๓๐-๑๐ จะมีพื้นที่เกษตรกรรมที่ต้องการน้ำอยู่ ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ

นาข้าว ๕ ไร่ จึงต้องมีน้ำ $๕ \times ๑,๐๐๐ = ๕,๐๐๐$ ลบ.ม.

พืชไร่ ไม้ผล ๕ ไร่ จึงต้องมีน้ำ $๕ \times ๑,๐๐๐ = ๕,๐๐๐$ ลบ.ม.

รวม = ๑,๐๐๐ ลบ.ม.

ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการสำรองน้ำไว้หน้าแล้ง โดยเฉลี่ยประมาณ ๑๐,๐๐๐ ลบ.ม. จึงได้ตั้งสูตรคร่าว ๆ ว่าแต่ละแปลงประกอบด้วยสระน้ำเนื้อที่ ๓ ไร่ ขุดลึก ๔ เมตร จะมีน้ำจุได้ ประมาณ ๑๙,๐๐๐ ลบ.ม.

ส่วนแรก เนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๒๐) ขุดเป็นสระเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก โดยใช้ได้ทั้งปลูกข้าว ปลูกผักสวนครัว ปลูกไม้ยืนต้น ปลูกพืชในน้ำและเลี้ยงปลา เพื่อเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

ส่วนที่สอง เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๗๐) ใช้เป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ

ส่วนที่สาม เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๑๐) ใช้เป็นพื้นที่อยู่อาศัย ถนนและก่อสร้างคันดินหรือคูคลอง

ทฤษฎีใหม่ ที่พระราชทานแก่มูลนิธิชัยพัฒนา แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน โดยเริ่มจากขั้นตอนแรกให้เกษตรกรรายย่อย มีพอยู่พอกินเป็นขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาซึ่งเกษตรกรจำเป็นจะต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ มูลนิธิและหน่วยงานเอกชนร่วมกันพัฒนาสังคมไทยในขั้นที่สอง เกษตรกรต้องมีความเข้าใจในการจัดการในไร่นาของตนเองและมีการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์เพื่อสร้างประสิทธิภาพการผลิต การลดค่าใช้จ่าย ด้านความเป็นอยู่ โดยทรงตระหนักถึงองค์กรเอกชนเมื่อกลุ่มเกษตรกรวิวัฒน์มาขั้นที่สองแล้ว ก็มีศักยภาพในการพัฒนาไปสู่ขั้นที่สาม อำนาจในการต่อรองผลประโยชน์กับสถาบันทางการเงิน คือธนาคารและองค์กรที่เป็นเจ้าของแหล่งพลังงานซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการผลิต^{๒๙}

^{๒๙} มูลนิธิชัยพัฒนา, สรุปสาระสำคัญเรื่องทฤษฎีใหม่ วิธีปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๙) หน้า ๕๐.

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินการไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์^{๓๐}

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติมีสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีใหม่เป็นอย่างยิ่ง เพราะทฤษฎีใหม่เน้นระบบการผลิตแบบพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับประหยัดก่อน แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาไปสู่ขั้นก้าวหน้าและเข้มแข็ง ซึ่งเราสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

^{๓๐} สุเมธ ตันติเวชกุล, การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. นิตยสาร เทศาภิบาลฯ, ๔ (๑) , ๒๕๔๒ , หน้า ๒๕.

ที่มา : สุเมธ ตันติเวชกุล, ๒๕๔๒

แผนภาพที่ ๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่หรือการนำหลักการ “ทฤษฎีใหม่” ไปปฏิบัติจะส่งผลให้เกิดระบบเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจะให้เห็นความชัดเจนในการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนที่ ๒ ของทฤษฎีใหม่ อย่างไรก็ตามความพอเพียงเลี้ยงตัวได้ระดับประหยัดเป็นเป้าหมายสำคัญของ “ทฤษฎีใหม่” ไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่หลายระดับ ซึ่งการดำเนินชีวิตตามแนวทางทฤษฎีใหม่ เป็นสิ่งที่ระดับครอบครัวชุมชน สังคมไทยโดยส่วนใหญ่สามารถนำไปใช้ได้ทันที และเงื่อนไขที่จำเป็นของการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้นในระบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือ การนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

๒.๑.๔ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต

ความหมายของการนำไปประยุกต์ใช้ (Application) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการนำไปประยุกต์ใช้ ดังต่อไปนี้

การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) คือความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วหรือข้อมูลที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้โดยต้องมีคนบอกหรือชี้แนะ เช่น การนำกฎเกณฑ์หลักการ วิธีการหรือทฤษฎีต่าง ๆ ใช้ในการแก้ไขปัญหา คำสั่งที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียนได้แก่ จงแสดงให้เห็น จงแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนต้องรับรู้ถึงวิธีการต้องเข้าใจถึงความหมายและข้อมูลที่มี จึงสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง^{๓๑}

สรุปความหมายของการนำไปประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำข้อมูลที่เกิดจากการเรียนรู้มาแล้ว และมีข้อมูลที่มีอยู่อย่างเข้าใจ และสามารถนำข้อมูลที่เกิดจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ความหมายของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

ปรัชญาเศรษฐกิจ คือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในแนวทางปฏิบัติได้ทุกระดับ ทุกภาคส่วนในทุกอาชีพและในทุกวงการ อย่างแท้จริงตั้งแต่เรานำไปใช้ในระดับของครอบครัวเล็ก ๆ ที่เป็นเกษตรกรเราเรียกว่า เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น อันนี้คือส่วนหนึ่งของการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ แต่พอไปในระดับที่สูง ๆ ขึ้นก็ปรากฏว่าการใช้การตีความเกิดความสับสนขึ้น จึงขออธิบายตรงนี้เพิ่มเติมว่า เดิมทีเดียวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นปัญหาของประเทศ ปัญหาของสังคม ปัญหาของประชาชน ที่จะเกิดขึ้นมาก่อนที่ประเทศจะเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเสียด้วยซ้ำ จึงทรงมีความคิดที่จะเตือนสติหรือบอกให้ประชาชนได้ทราบแต่เมื่อความคิดที่เกิดขึ้น ต้องอาศัยภาษาที่จะมาอธิบายความคิดนี้เพื่อที่จะสื่อให้ทุกคนเข้าใจได้ ภาษาที่เราใช้เป็นภาษาที่ถูกจำกัด เท่าที่มีในพจนานุกรมเล่มหนึ่งราชบัณฑิตฯ กำหนดขึ้น ฉะนั้น เมื่อดูตามความเป็นจริงแล้ว ปรากฏว่าสภาพของสังคมไทยก็ดี การดำเนินชีวิตก็ดี โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจของไทย ปรากฏว่าเต็มไปด้วยความไม่พอตัวอย่างยิ่งจึงเกิดปัญหาขึ้นมาจากการขาดความพอเพียง ขาดคุณธรรม ขาดความรู้ เต็มไปด้วยความอยากได้อย่างมีหรือความโลภค่อนข้างมาก จึงมีการลงทุน มีการกระทำต่าง ๆ ที่ไม่ได้ใช้วิชาความรู้ที่ถูกต้องและรอบคอบแม้แต่หน่อย เพราะฉะนั้นในการที่เราจะบอกกับสังคมด้วยภาษาที่จะเลือกจากพจนานุกรมออกมาอธิบายได้เหมาะสมที่สุด คือ ให้รู้จักความพอเพียง

^{๓๑} ศันสนีย์ นัตราคุปต์ และ อุษา ชูชาติ, *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด. ๒๕๕๔) หน้า ๕๔.

จึงทรงเลือกคำว่า พอเพียงมาใช้ฉะนั้นคำว่าเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นคำที่เหมาะสมกับสภาวะสังคมไทยที่ผ่านมาและในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง^{๓๒}

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับจิตสำนึก ระดับปฏิบัติ และระดับปฏิเสธ คือผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

ระดับจิตสำนึก เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกในชุมชนแต่ละคนตระหนักถึงความสุขและความพอใจในการใช้ชีวิตอย่างพอดี มีความสันโดษ และมีความรู้สึกถึงความพอเพียง คือการดำเนินชีวิต “อย่างสมถะ” ประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเอง ได้อย่างถูกต้องไม่ให้อวดอยาก หรือโลภแล้วดักดวง หรือเบียดเบียนผู้อื่นเกินความจำเป็นแต่คิดเผื่อแบ่งปันไปยังสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนด้วย โดยยึดเป็นหลัก ๓ ประการ คือ ๑) การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง ๒) การคิดพึ่งพตนเองและพึ่งพตนเองซึ่งกันและกัน และ ๓) การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ระดับปฏิบัติ ในการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในระดับปฏิบัติ แบ่งได้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ ๑) พึ่งตนเองได้ ๒) อยู่ได้อย่างพอเพียง ๓) อยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร และ ๔) อยู่ดีอย่างขึ้นด้วยการเรียนรู้

ระดับปฏิเสธ คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ เป็นการให้สมาชิกแต่ละชุมชนได้พัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยเริ่มจากการพัฒนาจิตใจให้เกิดความพอเพียงในทุกระดับของการดำเนินชีวิตทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และขยายผลไปจนถึงในระดับสังคม^{๓๓}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการประมวลผลพระราชดำริทั้งในเอกสารทางราชการและตัวอย่างที่ทรงดำเนินงานมาศึกษานอกจากภาคเกษตรกรรมแล้วยังสามารถประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินธุรกิจ ในอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมได้ดังนี้

๑. ใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการ แต่มีราคาถูก
๒. ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีคุณภาพสูง
๓. เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เป็นจำเป็น
๔. มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารและการจัดการ
๕. ไม่โลภมากเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก

^{๓๒} คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, **กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ๒๕๔๗) หน้า ๓๗.

^{๓๓} กรมพัฒนาชุมชน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน , **เศรษฐกิจพอเพียง** , (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพีทีเอสเพลส จำกัด , ๒๕๔๘) หน้า ๓๘.

๖. ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการและไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ไม่เอาเปรียบแรงงาน หรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ

๗. เน้นการกระจายความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหาร และการจัดการ

๘. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหาร และการจัดการ

๙. เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลอดจนภายในประเทศและตลาดต่างประเทศเป็นหลัก

การเรียนรู้แก่นแท้ของการแก้ไขปัญหาพิจารณาสาเหตุด้วยความมีสติรอบคอบใช้ปัญญา พิจารณาค้นหาเหตุผล สิ่งสำคัญคือจริยธรรมของบุคคลในการดำรงชีวิตร่วมกับการดำเนินธุรกิจทุกประเภท ถ้ารู้จักนำข้อมูลที่ได้จากการชี้แนะของผู้ที่มีประสบการณ์ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ดังที่พระเจ้าอยู่หัวให้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๓๔}

๒.๒ บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๒.๒.๑ การปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาและการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการบริหารงานในระดับตำบล และหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น แต่เริ่มเป็นรูปเป็นร่างเมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ มีการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” แต่ประสบปัญหาในการบริหารหลายประการ จึงถูกยกเลิกโดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๒๗๕/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๙ แล้วจัดระเบียบการบริหารงานในตำบลใหม่ ต่อมาคณะปฏิบัติได้ออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ จัดระเบียบการบริหารตำบลใหม่ให้เหลือเพียงรูปแบบเดียวเรียกว่า “สภาตำบล” บทบาทของสภาตำบลมีเพื่อมากขึ้น เมื่อรัฐบาลต้องการให้สภาตำบลเป็นผู้นำประชาชน ในการพัฒนาตำบลและชนบท โดยมีเสียงเรียกร้องให้ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของสภาตำบลให้มีอำนาจหน้าที่มากขึ้นและสามารถสนองตอบต่อการปกครองตนเองของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้มีการผลักดันให้มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ขึ้น

^{๓๔} วีระ สำเนียงแจ่ม , บทการปฏิบัติการภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เศรษฐกิจพอเพียง , พิมพ์ครั้งที่ ๑ , (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ๒๕๔๙) หน้า ๒๐.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ ส่งผลให้สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน ๓ ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นราชการบริหารงานส่วนท้องถิ่น^{๓๕}

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๖) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงสร้าง ดังนี้

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ ๒ คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี ๑ หมู่บ้านให้มีสมาชิก ๖ คน ถ้ามี ๒ หมู่บ้านให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ ๓ คน และให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกด้วยกันเองหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในทางบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

๒. คณะผู้บริหาร ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน ๒ คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีก ๑ คน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

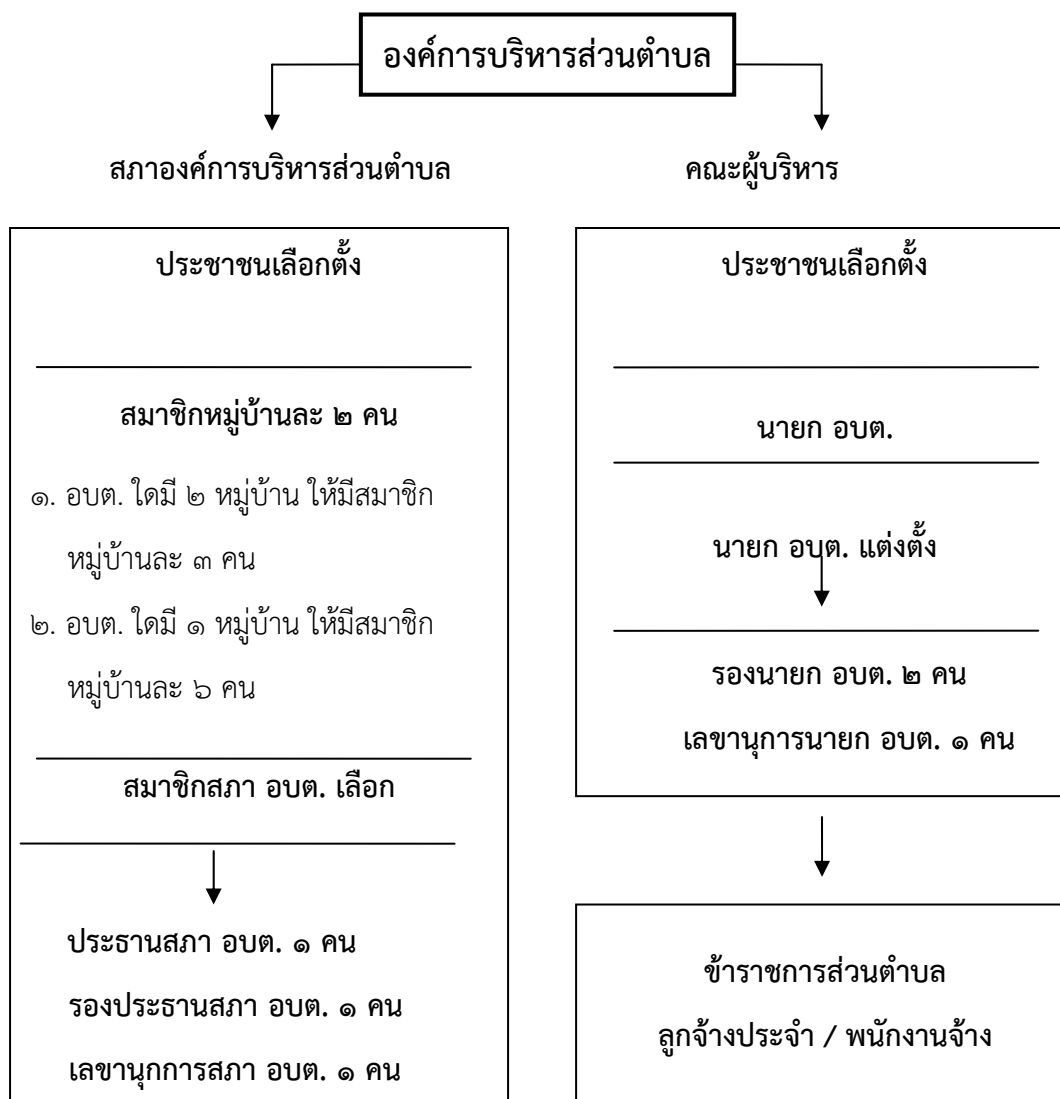
๑) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบต่อการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

^{๓๕}

โกวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพ : บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา, จำกัด : ๒๕๔๖) หน้า ๗๐.

๒) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๖)

แผนภาพที่ ๒.๓ : โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน) กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และสาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- ๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- ๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- ๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- ๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ในการประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- ๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- ๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- ๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- ๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- ๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- ๑๑) กิจการเกี่ยวกับพาณิชย์
- ๑๒) การท่องเที่ยว
- ๑๓) การผังเมือง

นอกเหนือจากที่อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. มาตรา ๑๖ ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ โดยให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- ๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- ๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- ๔) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- ๕) การสาธารณสุขการ
- ๖) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- ๗) พาณิชยกรรมและการส่งเสริมการลงทุน
- ๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ๙) การจัดการศึกษา
- ๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- ๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- ๑๓) การจัดให้มีและบำรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๑๔) การส่งเสริมการกีฬา
- ๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ๑๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- ๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- ๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- ๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- ๒๒) การจัดให้มีและการควบคุมการฆ่าสัตว์
- ๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณะสถานอื่น ๆ

๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๕) การผังเมือง

๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

๒๘) การควบคุมอาคาร

๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและการสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

๓๑) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด๓๖

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๔

เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้ง ปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในปีแรกของแผนฯ ประเทศไทยต้อง ประสบวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง และลดผลกระทบจากวิกฤตที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

- การพัฒนาศักยภาพของคน
- การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน
- การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาคและชนบทเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง
- การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการพัฒนา คนและคุณภาพชีวิต
- การจัดหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การพัฒนาประชาธิปไตย เป็นการพัฒนาภาครัฐให้มีสมรรถนะ และพันธกิจหลักในการเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะ ของคนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
- การบริหารจัดการเพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาฯไปดำเนินการ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้วยแนวทางการแปลงแผนไปสู่การ ปฏิบัติ

^{๓๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๗๑ - ๗๔.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙)

เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการทัศน์การพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ สรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จที่น่าพอใจ เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๕.๗ ต่อปี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง ความยากจนลดลง ขณะเดียวกันระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยการมีหลักประกันสุขภาพที่ มีการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ และการลดลงของปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน
- (๒) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก
- (๓) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ
- (๔) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง

ลำดับความสำคัญของการพัฒนา

- (๑) การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพ
- (๒) การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
- (๓) การบรรเทาปัญหาสังคม
- (๔) การแก้ปัญหาความยากจน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน

พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยยังคงอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ และให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมดำเนินการใน ทุกขั้นตอนของแผนฯ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘

ตามวิสัยทัศน์ ๓ พันธกิจ ๓ วัตถุประสงค์ ๔ เป้าหมายหลัก และ ๗ ยุทธศาสตร์ ตามการศึกษาจากบริบทตลอดจนจุดแข็ง จุดอ่อนโอกาสและภัยคุกคามของประเทศไทย

วิสัยทัศน์ "ประเทศมีความมั่นคงเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง"

๓ พันธกิจ ได้แก่ การพัฒนาฐานการผลิตและบริการ การสร้างความเป็นธรรมและ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และสร้างภูมิคุ้มกันจากวิกฤตการณ์

๓ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน คนไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และพร้อมเชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข

๔ เป้าหมายหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งสมดุล ความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น มีหลักประกันสังคมที่ทั่วถึง และสังคมไทยมีความสุขอย่างมีธรรมาภิบาล

๗ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็ง สมดุล อย่างสร้างสรรค์ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต การค้า การลงทุน การพัฒนาคุณภาพคน ทั้งความรู้คู่คุณธรรม สังคม มั่นคงเป็นธรรม มีพลังและเอื้ออาทร เน้นการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงของพลังงานและอาหาร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จะเห็นได้ว่า แผนฉบับที่ ๑๑ นั้น เน้นการ "ตั้งรับ" มากกว่า "รุก" โดยเน้นการป้องกันปัญหาจากวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพราะเราเพิ่งผ่านวิกฤตการณ์เศรษฐกิจโลก และวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศมาหมาด ๆ

การเน้น "ภูมิคุ้มกัน" นั้นเป็นเพียงเป้าหมายขั้นต่ำเหมือนคนที่ปลอดภัย เพราะมีภูมิต้านทานโรค แต่ไม่ได้บอกว่าสุขภาพแข็งแรงมีกำลังวังชาดีเพียงไร เชื่อว่าพวกเราไม่ได้ต้องการเพียงให้ประชาชนพอมีกินประชาชนควรจะมี "กินดีอยู่ดี" และมี "คุณภาพชีวิต" ที่ดีขึ้นกว่าเดิม อีกนัยหนึ่ง ผลโดยรวมประเทศไม่ควรมีสถานะเพียงเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศอาเซียนด้วยกันหรือเพียงแต่ดีกว่า พม่า ลาว กัมพูชา บ้าง แต่เราควรจะต้องตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความ "มั่งคั่ง" อยู่ในขั้นแนวหน้าของ

อาเซียน ที่จะแข่งขันกับประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ได้ และตัวอย่างที่ดีๆ ของประเทศนอกอาเซียนอื่นๆ เช่น เกาหลี และจีน เป็นต้น ^{๓๗}

จากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในการปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบัน เพราะนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ , ๑๐ และ ๑๑ เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนา และบริหารประเทศควบคู่ไปกับกระบวนการทฤษฎี การพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ โดยยึดหลักทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิตโดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ในประเทศตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนและอยู่ใกล้ชิดประชาชน ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล จึงมีบทบาทสำคัญที่จะต้องส่งเสริมประชาชนในชุมชนของตนให้มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยอย่างยั่งยืน

๒.๒.๒ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

ได้นักวิชาการที่ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ดังนี้

ฉลอง มาปรีดา ให้ความหมายคำว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือการแสดงออก ตามความคาดหวังของตนหรือผู้อื่น หน้าที่จะต้องทำ หรือ วางแผนกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นการกระทำด้วยจริยธรรมทำตามกฎหมายหรือทำด้วยความสำนึกของบุคคลนั้น ๆ ^{๓๘}

ณรงค์ เส็งประชา กล่าวว่า คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพบทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนด และคาดหวังให้บุคคลกระทำหน้าที่ เช่นเป็นครูต้องสอนนักเรียน เป็นตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ทหารด้วยเป็นรัฐของชาติ เป็นลูกต้องเชื่อฟังพ่อ แม่ เป็นต้น ^{๓๙}

อุทัย หิรัญโต ให้ความหมายว่า บทบาท คือ หน้าที่ หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหวังของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งๆ บทบาทเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคม หรือหนึ่งๆ ที่พึงมีต่อบุคคลในสถาบันหนึ่งในสังคมเดียวกัน ^{๔๐}

^{๓๗} <http://aeii3z.blogspot.com/2012/01/1-11.html> (เข้าถึงเมื่อ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

^{๓๘} ฉลอง มาปรีดา, **คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๑๔.

^{๓๙} ณรงค์ เส็งประชา, **มนุษย์กับสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๔ , (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๓๙.

^{๔๐} อุทัย หิรัญโต, **สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา – มานุษยวิทยา**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖), หน้า ๑๙๗.

จากที่มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่าบทบาท พอสรุปได้ว่าบทบาทของฐานะตำแหน่งนั้นตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติต่อได้ของคนในสังคมนั้น ๆ ถ้าหากว่าคนไม่มีการกระทำตอบโต้แล้ว แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งบทบาทจะไม่เกิดขึ้น ฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรมไม่ใช่ตัวคนแต่เป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ของคนที่จะดำรงตำแหน่งนั้น ต้องปฏิบัติด้วยตำแหน่งที่มีอยู่ก่อนที่คนที่เข้าไปสวมตำแหน่ง และฐานะตำแหน่งนั้น ๆ จะมีมากมายแค่ไหนก็แล้วแต่แบบของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งบทบาทก็คือการประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามฐานะและตำแหน่ง

แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำไปส่งเสริมในการดำเนินชีวิตให้ประชาชนในหมู่บ้าน ตำบลนำไปปฏิบัติในระดับครอบครัว ชุมชนและขยายวงกว้างออกไปในทุกสังคมต่อไป ควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีมิติ ๔ ด้าน คือ

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และพ้นจากความยากจน การปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นตัวอย่างกาปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้ช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี พ้นจากความเป็นหนี้และความยากจน สามารถพึ่งตนเองมีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข

๒. มิติด้านสังคม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุข ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันโดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอารัดเอาเปรียบ การมั่งร้ายทำลายกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่สภายูวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่ออัญเชิญไปอ่านในพิธีการประชุมพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑๘ ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๐ มีข้อความที่สำคัญดังนี้

“การสร้างสรรค์แผ่นดินไทยให้เป็นแผ่นดินทอง หรือการช่วยตัวเองในปัจจุบันนี้เห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้สงบให้เกิดขึ้นก่อนโดยเร็ว เพราะถ้าความสงบยังไม่เกิด เราจะคิดอ่านแก้ไขหรือรวมพลังกับทำงานช่วยตัวเองไม่ได้ ความสงบนั้นภายนอกได้แก่สถานการณ์อันเรียบร้อยปกติ ไม่มีความวุ่นวายขัดแย้ง ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบเบียดเบียนหรือมั่งร้ายทำลายกันภายในได้แก่ ความคิดจิตใจที่ไม่ฟุ้งซ่านหรือเดือดร้อนกระวนกระวายด้วยอำนาจความรักไม่เห็นแก่ตัว ความหลงใหลเห่อเหิมอันเป็นต้นเหตุอกุศลทุจริตทั้งปวง การทำความสงบนั้นต้องเริ่มที่ภายในใจก่อน”

๓. มิติด้านจิตใจ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือพอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มียินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตนเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา โดยสรุปได้ว่าการดำรงชีวิตให้ใช้หลักการพึ่งตนเอง ๕ ประการ คือ

๑) พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่มีความสมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นควรที่จะสร้างผลึกตนให้มีภาวะจิตใจอีกheimต่อสู่ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบความสำเร็จบ้างก็ตาม มิพึงท้อแท้ ให้พยายามต่อไป พึงยึดพระราชดำรัส “การพัฒนาตน” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งนี้ต้องมีกุศลบายหรือวิธีการอันแยบยลในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลดีแน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน”

๒) พึ่งตนเองทางสังคม ควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันดังพระบรมราโชวาทที่ว่า

“เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกันไม่ลดหล่น จึงขอให้ทุกคนพยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่ และให้มีการประสานสัมพันธ์กันให้ดีเพื่อให้งานทั้งหมดเกื้อหนุนสนับสนุนกัน”

๓) พึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่นสามารถแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศไทยอย่างดียิ่ง สิ่งที่ดีคืออากาศประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ซึ่งมีอยู่มากในประเทศ

๔) พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติอย่างเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสที่ว่า

“จุดประสงค์ของศูนย์การศึกษาฯ คือเป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในท้องที่เพราะว่าในแต่ละท้องที่ สภาพฝนฟ้าอากาศและประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ กันก็มีลักษณะแตกต่าง ๆ กันเหมือนกัน”

๕) พึ่งตนเองได้ทาง หมายถึง สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น กล่าวคือ ถึงแม้ไม่มีเงินก็ยังมิขำ ผักปลา ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไปด้วย

๔. มิติด้านวัฒนธรรม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้สิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติ

สาเหตุประการหนึ่งของความยากจน คือการขาดการประหยัดและอดออม ใช้เงินเกินกว่ารายได้ ใช้เงินซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคที่เกินความจำเป็น ใช้จ่ายเงินเพื่อการเที่ยวเตร่และความสะดวกสบายที่เกินขอบเขต สรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะ ตามคำกล่าวที่ว่า “รายได้น้อยแต่มีรสนิยมสูง” เมื่อรายได้ไม่พอก็กู้ยืมหนี้สิน หรือซื้อสินค้าเงินผ่อนทำให้ต้องมีหนี้สิน จำนวนหนี้สินเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความฟุ้งเฟ้อ ความฟุ้งเฟ้อทำให้เกิดความไม่พอ คนเราฟุ้งเฟ้อก็ไม่มีทางที่จะหาทรัพย์มาบ่อนความฟุ้งเฟ้อได้ ความฟุ้งเฟ้อเป็นปากที่หิวไม่หยุด เป็นปากที่หิวตลอดเวลา บ่อนเท่าไรไม่พอ หาเท่าไรไม่พอ ฉะนั้นจะต้องหาทางป้องกันวิธีที่จะนำมาบ่อนความฟุ้งเฟ้อซึ่งก็คือ การทุจริต

กล่าวโดยสรุปการมีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

(๑) มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย

(๒) ให้ยึดทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณและพอใจ

(๓) มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกันไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบ ไม่มุ่งทำลายกัน

(๔) ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริตใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๕) ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน ให้สามารถพออยู่พอกินไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม

จากแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวมาข้างต้น สามารถวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติ รูปแบบกิจกรรมที่จะนำไปส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนนำไปปฏิบัติในระดับครอบครัว และชุมชน และขยายวงกว้างออกไปอีกทุกสังคมต่อไป โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีมิติ ๔ ด้าน สรุปได้ดังนี้

๑. การส่งเสริมมิติด้านเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติตนของประชาชนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

(๑) ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) การส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน

(๓) ส่งเสริมการออมทรัพย์ เช่น กลุ่มสัจจะ จัดตั้งธนาคารชุมชน ส่งเสริมให้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ของชุมชน กองทุนหมู่บ้าน

(๔) ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค

(๕) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภาพในการป้องกันศัตรูพืชจากการเกษตร

(๖) ส่งเสริมการแปรรูปวัตถุดิบจากวัสดุในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

(๗) ส่งเสริมการใช้พืชสมุนไพรเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

(๘) ส่งเสริมการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคในครัวเรือน และจำหน่าย เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู ภาชนะจักสาน เป็นต้น

(๙) การรณรงค์ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง

(๑๐) การรณรงค์ใช้กิจกรรมดั้งเดิมในการเกษตร เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การใช้แรงงานสัตว์ การใช้เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

(๑๑) ไม่ส่งเสริมการกู้ยืมในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

(๑๒) ส่งเสริมการผลิตวัสดุเชื้อเพลิงขึ้นในท้องถิ่น เช่นจากการเลี้ยงหมู แพะ

(๑๓) ส่งเสริมเพิ่มทักษะอาชีพเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

(๑๔) ส่งเสริมอบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเพื่อเป็นรายได้ในครัวเรือน เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. การส่งเสริมมิติด้านสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตนของประชาชนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

(๑) จัดกิจกรรมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างความรักความสามัคคีของคนในท้องถิ่นและในชาติ

(๒) สร้างค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) จัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ

(๔) ส่งเสริมกิจกรรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

(๕) การส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาในการดำเนินชีวิตประจำวัน

(๖) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

(๗) จัดบริการสาธารณะแก่ชุมชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

(๘) การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและเสริมสร้างสุขภาพ

(๙) การจัดกิจกรรมการใช้และการอนุรักษ์ดูแลแม่น้ำลำคลอง แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑๐) การจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าไม้ชุมชนและการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้

(๑๑) การให้มีสวัสดิการทางสังคมผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส

(๑๒) การจัดตั้งกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

(๑๓) การช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีภัยพิบัติ

๓. การส่งเสริมมิติด้านจิตใจ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติตนของประชาชนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

(๑) สร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) พัฒนาสุขภาพจิตของประชาชนให้รู้จักพอดี พอประมาณ พอใจในสิ่งที่มี

(๓) ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่สุจริต

(๔) ยกย่องบุคคลที่มีผลงานดีเด่นในการประกอบอาชีพตามโอกาสสำคัญ

(๕) ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

(๖) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านคุณธรรมมาใช้ปฏิบัติในชุมชน

(๗) ยกย่องบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

(๘) จัดค่ายคุณธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

(๙) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสังคม

(๑๐) สร้างทัศนคติยึดแนวทางสายกลางในการดำรงชีวิต

(๑๑) จัดแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้

(๑๒) สร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง เช่น การมีข้าว ผัก ปลา ผลไม้ในท้องถิ่นเพื่อการบริโภคในเบื้องต้น

(๑๓) พัฒนาคุณภาพจิตใจประชาชนด้วยกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญอื่น ๆ เช่นวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ

๔. การส่งเสริมมิติด้านวัฒนธรรมองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมสนับสนุน การปฏิบัติตนของประชาชนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

(๑) สร้างวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) จัดกิจกรรมทางประเพณีที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าของชุมชนที่สูญหายหรือถูกกลืนเลือน

(๔) ส่งเสริมวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ

(๕) ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร

(๖) สร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมให้ชุมชนเพื่อการก้าวทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์

(๗) ยกย่องบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต

(๘) จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการประหยัด อดออม

(๙) สร้างวัฒนธรรมการรักการทำงานเพื่อการพึ่งตนเองแก่เด็ก / เยาวชน เช่น การจัดหาแหล่งงาน การฝึกสอนงานในสถานประกอบการ การฝึกอาชีพในช่วงเวลาปิดภาคเรียน

(๑๐) การรณรงค์เลิก ลดละเลิกอบายมุขของประชาชนอย่างจริงจัง

(๑๑) ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น

(๑๒) ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ เช่น รณรงค์กิจกรรมรักการอ่าน จัดสร้างห้องสมุดชุมชน ศูนย์อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น^{๔๑}

สรุปได้ว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน รู้จักพอ พอดี พอประมาณ พอใจ และไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ้งเฟ้อ รู้จักประหยัด คือประกอบอาชีพ โดยพึ่งตนเองได้ในการดำเนินชีวิต

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมมือกัน ไม่เบียดเบียนกัน เมตตากัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ทำลายกัน รวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิต

๓. ส่งเสริมให้รวมกลุ่มกันให้ขยายวงกว้างออกไปในการประกอบอาชีพด้วยความ ยืนหยัดเพียร ซื่อสัตย์ สุจริต ใฝ่หาความรู้ ประกอบการให้เหลือกินเหลือใช้ พ้นจากความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ในด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ และวัฒนธรรม

๒.๒.๓ ข้อมูลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ ๑

๑.๑ ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามแผนพัฒนาสามปีว่า

“แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า ครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

จากนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

^{๔๑} สมพร เทพลีธา, เติบโตตามรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต., (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมสาร จำกัด. ๒๕๕๙), หน้า ๓๔-๔๐.

๒. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ

๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี

๔. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้ แนวทางการพัฒนาหนึ่ง จะมีโครงการ / กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ / กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

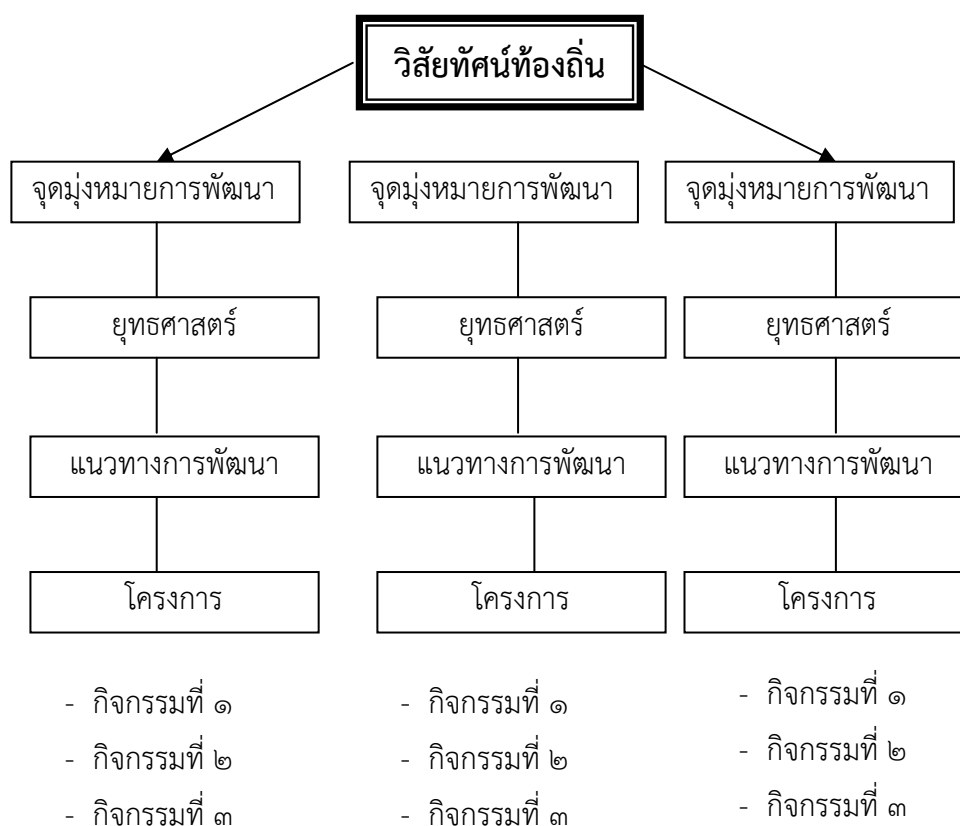
นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ / กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้น โครงการที่จะบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรก ของห้วงระยะเวลาสามปีนั้น ควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อยสองประการ คือ

๑. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้โครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม

๒. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

แผนภาพที่ ๑ ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาสามปี

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑) เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการจัดทำงบประมาณประจำปี
- ๒) เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี ที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบ ต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) เป็นการเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

๑.๓ ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีขั้นตอนในการจัดทำ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึง

ภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๖ ผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็น การกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายใน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาคม

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์ การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนา ท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำ แผนพัฒนา สามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนว ทางการพัฒนา ที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการ พิจารณา จัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป(เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการ ประชุม ร่วมพิจารณาทบทวนดูว่า จากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปี ต่อไป จะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

๓. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/ กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่ คัดเลือก มาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

๔. โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีมาก ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะต้อง ดำเนินการ ดังนี้

(๑) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนว ทางการพัฒนา

(๒) ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกินขีด ความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(๓) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปี ในช่วงถัดไปด้วย

(๔) เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้นในขั้นของการพิจารณากำหนดกิจกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- งบประมาณ รายรับ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้าร่วมดำเนินการ หรือมีภารกิจรับผิดชอบการดำเนินการ ในเรื่องนั้น ๆ เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออก อย่างน้อย สามประเภท คือ

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง กล่าวคือมีขีดความสามารถ ทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการเอง จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน โดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ

- โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งราชการบริหารส่วนกลางส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น และภาคเอกชน อันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ซึ่งมีกรอบในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนอยู่แล้ว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนต้องอยู่ในเงื่อนไขของการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจดังกล่าว)

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์SWOT(การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลักคือ

๑. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
๒. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
๓. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

๑. ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา
๒. ที่ประชุมร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการ ตามแนวทางที่คัดเลือก

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย ๗ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ ๕ บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ ๖ การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

๓. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๓. เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสามปีแล้วสภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยทั่วกัน

๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

เงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

คน ซึ่งหมายความรวมถึงตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่ม

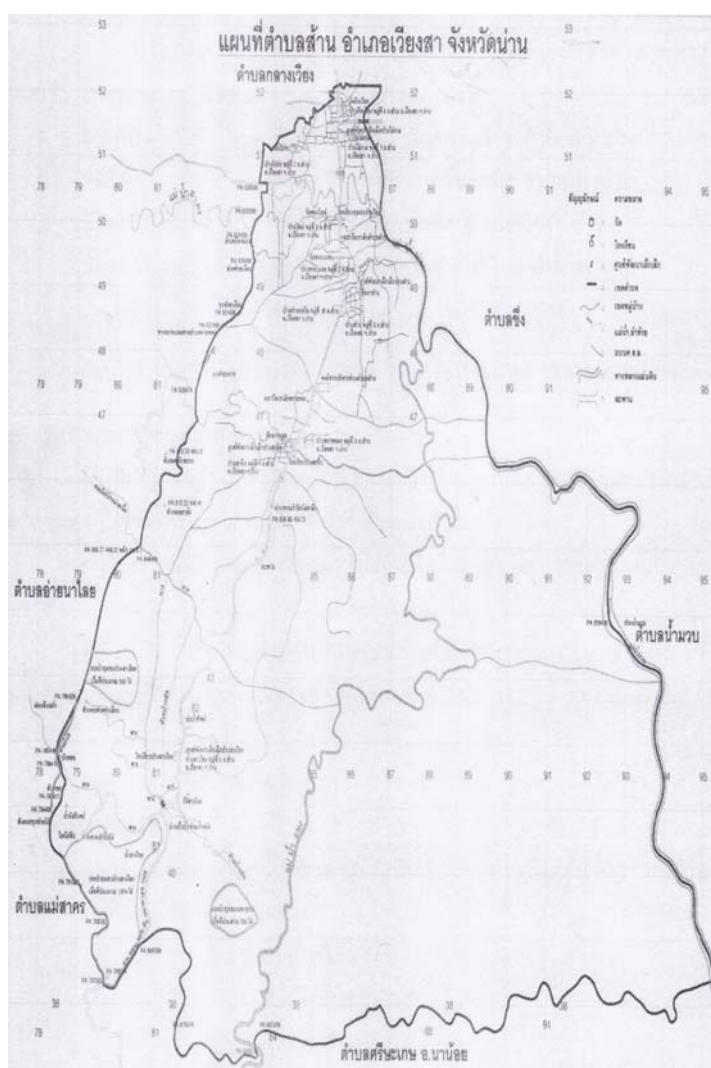
ประสิทธิภาพการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างและอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือรวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยส่วนรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ

การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑) ที่ตั้ง

ตำบลบ้านอยู่ห่างจากอำเภอเวียงสาไปทางทิศทาง ตามทางหลวงแผ่นดินสายสา - นาน้อย ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร และตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดน่านไปทางทิศใต้

ตามทางหลวงแผ่นดินสายแพร่ - น่าน ประมาณ ๒๘ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตตำบลศรีชะเกษ อำเภอนาน้อย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตตำบลชิง อำเภอเวียงสา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตตำบลอายน้อย อำเภอเวียงสา

(๒) เนื้อที่

ตำบลบ้านมีเนื้อที่ประมาณ ๘๑,๒๕๐ ไร่ หรือประมาณ ๑๓๐ ตารางกิโลเมตร

(๓) ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นภูเขา มีที่ราบลุ่มเป็นจำนวนน้อย ที่ราบลุ่มแม่น้ำน่าน และที่ราบลุ่มหุบเขา โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำนา ทำสวน ทำไร่ เป็นบางส่วน

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๖.๗ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวม ๑,๒๓๗.๓ มิลลิเมตร / ปี มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยสูงสุดในเดือนสิงหาคม ๒๕๗.๒ มิลลิเมตร มีฝนตกเฉลี่ย ๑๒๑.๗ มิลลิเมตร / ปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๓.๘ องศาเซลเซียส

(๔) เขตการปกครอง

ตำบลบ้านแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน โดยมีจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑	บ้านไผ่งาม
หมู่ที่ ๒	บ้านพระเนตร
หมู่ที่ ๓	บ้านसान
หมู่ที่ ๔	บ้านสาสิก
หมู่ที่ ๕	บ้านผาเวียง
หมู่ที่ ๖	บ้านค้อเวียง

หมู่ที่ ๗	บ้านโป่ง
หมู่ที่ ๘	บ้านใหม่
หมู่ที่ ๙	บ้านทรายทอง
หมู่ที่ ๑๐	บ้านสำนเหนือ

(๕) จำนวนประชากร

จำนวนประชากร ทั้งสิ้น ๖,๐๖๗ คน แยกเป็นชาย ๓,๑๑๑ คน หญิง ๒,๙๕๖ คน (โดยจำนวนประชากรที่อาศัยจริงจากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ไม่รวมอยู่ในทะเบียนบ้าน) ความหนาแน่นเฉลี่ย ๔๖.๖๖ คน/ตารางกิโลเมตร สรุปจำนวนประชากร ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แยกตามรายหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๑	ไผ่งาม	๒๒๒	๔๔๔	๔๕๗	๙๐๑
๒	พระเนตร	๑๕๘	๓๐๐	๓๐๔	๖๐๔
๓	สำน	๒๐๒	๓๙๔	๓๕๘	๗๕๒
๔	สาเล็ก	๑๒๙	๒๗๔	๒๓๕	๕๐๙
๕	ผาเวียง	๑๕๓	๒๙๘	๒๘๙	๕๘๗
๖	ค้อเวียง	๑๘๘	๓๖๓	๓๓๔	๖๙๗
๗	โป่ง	๖๖	๑๓๙	๑๒๒	๒๖๑
๘	ใหม่	๑๒๒	๒๙๒	๒๕๗	๕๔๙
๙	ทรายทอง	๑๙๑	๓๗๗	๓๖๓	๗๔๐
๑๐	สำนเหนือ	๑๕๒	๒๓๗	๒๘๗	๕๒๔
รวม		๑,๕๘๓	๓,๑๑๑	๓,๐๐๖	๖,๑๑๗

จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	รวมทั้งสิ้น	จำนวน (คน)	
		ชาย	หญิง
น้อยกว่า ๑ ปี เต็ม	๒๗	๑๕	๑๒
๑ ปีเต็ม - ๒ ปี	๘๕	๔๘	๓๗
๓ ปีเต็ม - ๕ ปี	๑๙๐	๑๑๐	๘๐
๖ ปีเต็ม - ๑๑ ปี	๖๘๒	๑๙๗	๑๘๓
๑๒ ปีเต็ม - ๑๔ ปี	๒๕๗	๑๒๕	๑๓๒
๑๕ ปีเต็ม - ๑๗ ปี	๒๗๔	๑๔๓	๑๓๑
๑๘ ปีเต็ม - ๒๕ ปี	๕๗๙	๒๘๕	๒๙๔
๒๖ ปีเต็ม - ๔๙ ปี	๒,๓๕๗	๑,๒๑๙	๑,๑๓๘
๕๐ ปีเต็ม - ๖๐ ปี	๑,๐๒๘	๕๒๐	๕๐๘
มากกว่า ๖๐ ปีเต็มขึ้นไป	๙๔๗	๔๕๖	๔๙๑
รวม	๕,๔๔๒	๓,๑๑๘	๓,๐๐๖

หมายเหตุ : ที่มาข้อมูล จาก จปฐ ปี ๒๕๕๒ จำนวนประชากรอาศัยอยู่จริงจากการสำรวนี้อาจไม่
เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

(๖) สภาพทางเศรษฐกิจ

๖.๑ อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยทำไร่ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเหลือง งาม
กระเทียม อาชีพทำสวน ได้แก่ ลำไย มะขาม ซึ่งมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่
สำคัญของตำบลและทำรายได้ดี คือ ข้าวโพด รองลงมาได้แก่ ข้าวและลำไย และพืชเศรษฐกิจใหม่ที่ทำ
รายได้ คือยางพารา พื้นที่ทำการเกษตรโดยประมาณ ๗,๗๕๕ ไร่ อาชีพอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ รับจ้าง
ทั่วไป รับราชการ ค้าขาย

จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เรียงลำดับจากน้อยไปมาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ลำดับของตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๑	สาเล็ก	๔	๒๘,๖๖๑
๒	สำน	๓	๒๙,๒๘๓
๓	ทรายทอง	๙	๓๐,๙๒๒
๔	ผาเวียง	๕	๓๓,๖๓๘
๕	โป่ง	๗	๓๔,๗๐๑
๖	ค้อเวียง	๖	๓๕,๓๓๓
๗	สำนเหนือ	๑๐	๓๖,๒๒๒
๘	พระเนตร	๒	๓๘,๑๙๐
๙	ใหม่	๘	๕๐,๙๓๖
๑๐	ไผ่งาม	๑	๗๖,๗๖๕
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่			๔๐,๘๙๘

จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เรียงลำดับจากน้อยไปมาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

ลำดับของตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๑	ทรายทอง	๙	๓๖,๖๔๗.๓๘
๒	สำน	๓	๓๖,๒๐๘.๐๖
๓	สาเล็ก	๔	๓๗,๘๐๐.๕๓
๔	ใหม่	๘	๓๙,๒๓๙.๖๔
๕	ค้อเวียง	๖	๔๑,๐๑๓.๕๙
ลำดับของตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๖	พระเนตร	๒	๔๑,๒๗๐.๓๘
๗	สำนเหนือ	๑๐	๔๑,๙๗๓.๕๑
๘	โปรง	๗	๔๓,๓๒๐.๙๕
๙	ผาเวียง	๕	๔๔,๙๓๒.๓๐
๑๐	ไผ่งาม	๑	๕๐,๕๗๗.๘๕
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่			๔๑,๑๔๘.๘๐

จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เรียงลำดับจากน้อยไปมาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ลำดับของตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๑	สาเล็ก	๔	๓๕,๕๙๘.๙๗
๒	สำน	๓	๓๖,๐๖๖.๑๐
๓	ใหม่	๘	๓๘,๒๕๗.๐๘
๔	คือเวียง	๖	๔๐,๓๕๐.๕๙
๕	โปรง	๗	๔๐,๕๓๑.๓๔
๖	ทรายทอง	๙	๔๐,๕๕๓.๕๙
๗	สำนเหนือ	๑๐	๔๒,๒๖๑.๓๒
๘	พระเนตร	๒	๔๒,๙๐๐.๐๐
๙	ผาเวียง	๕	๕๒,๑๙๓.๑๒
๑๐	ไผ่งาม	๑	๗๒,๓๓๗.๗๕
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่			๔๕,๕๓๐.๓๑

๖.๒ หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ปิมน้ำมันและก๊าซ	-	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	๕	แห่ง
- โรงสีข้าว	๒๑	
แห่ง		
- ร้านค้า	๗๑	แห่ง
- ร้านซ่อมรถ	๙	แห่ง
- ร้านซ่อมเครื่องจักรกลทางการเกษตร	๒	แห่ง
- ร้านรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	๑	แห่ง
- โรงผลิตปูนซีเมนต์ผสมเสร็จ	๑	แห่ง
- โรงงานผลิตอิฐบล็อก	๑	แห่ง

(๗) สภาพทางสังคม

๗.๑ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา ๓ แห่ง
 - ๑. โรงเรียนชุมชนบ้านใหม่ (ขยายโอกาส) ตั้งอยู่ที่ บ้านใหม่ หมู่ที่ ๘
 - ๒. โรงเรียนบ้านสาติก ตั้งอยู่ที่ บ้านสาติก หมู่ที่ ๔
 - ๓. โรงเรียนบ้านผาเวียง ตั้งอยู่ที่ บ้านผาเวียง หมู่ที่ ๕
- โรงเรียนอาชีวศึกษา - แห่ง
- โรงเรียน/สถาบันชั้นสูง - แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง
 - ๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไผ่งาม ตั้งอยู่ที่ บ้านไผ่งาม หมู่ที่ ๑
 - ๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสำน ตั้งอยู่ที่ บ้านสำน หมู่ที่ ๓
 - ๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสาติก ตั้งอยู่ที่ บ้านสาติก หมู่ที่ ๔
 - ๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาเวียง ตั้งอยู่ที่ บ้านผาเวียง หมู่ที่ ๕
- ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ๑๐ แห่ง
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล ๑ แห่ง

๗.๒ สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด ๘ แห่ง
 - ๑. วัดไผ่งาม (หมู่ที่ ๑)
 - ๒. วัดพระเนตร (หมู่ที่ ๒)
 - ๓. วัดนาสำน (หมู่ที่ ๓)
 - ๔. วัดทรายมูล (หมู่ที่ ๔)
 - ๕. วัดผาเวียง (หมู่ที่ ๕)
 - ๖. วัดค้อเวียง (หมู่ที่ ๖)
 - ๗. วัดโปรง (หมู่ที่ ๗)
 - ๘. วัดทองใหม่ (หมู่ที่ ๘)
- สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง (สำนักปฏิบัติธรรมพระธาตุทรายทอง หมู่ที่ ๙)
- มัสยิด - แห่ง
- ศาลเจ้า - แห่ง
- โบสถ์ ๑ แห่ง (ตั้งอยู่ที่บ้านค้อเวียง หมู่ที่ ๖)

๗.๓ สาธารณสุข

- โรงพยาบาล ๒ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ๒ แห่ง
 - ๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลสำน ตั้งอยู่ที่ บ้านใหม่ หมู่ที่ ๘

พื้นที่บริการ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๖,๗,๘,๑๐

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล บ้านทรายทอง ตั้งอยู่ที่ บ้านทรายทอง หมู่ที่ ๙ พื้นที่บริการ หมู่ที่ ๔,๕,๙ และบ้านม่วงเนิ้ง หมู่ที่ ๙ ซึ่งเป็นเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาโหล

- สถานพยาบาลเอกชน	-	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	๑	แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ	๑๐๐	

๗.๔ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานตำรวจ	-	แห่ง
- สถานีดับเพลิง	-	แห่ง
- ตู้ยามสายตรวจประจำตำบล	๒	แห่ง

แห่งที่ ๑ ตั้งอยู่ที่บ้านผาเวียง หมู่ที่ ๕

แห่งที่ ๒ ตั้งอยู่อาคารสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

(๘) การบริการพื้นฐาน

๘.๑ การคมนาคม

การคมนาคมในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้านสะดวก โดยรวมส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีต ถนนเข้าพื้นที่การเกษตรเป็นถนนลูกรัง

มีถนนลาดยาง ๑ สาย เชื่อมระหว่างอำเภอเวียงสา - อำเภอนาน้อย (ถนนสา - นาน้อย) และมีถนนลาดยางเชื่อมองค์การบริหารส่วนตำบล - เทศบาลตำบลกลางเวียง

๘.๒ การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน และมีไฟฟ้าใช้ครบทุกหลังคาเรือน

๘.๓ การโทรคมนาคม

มีโทรศัพท์พื้นฐานเข้าหมู่บ้าน จำนวน ๙๖ หมายเลข และมีโทรศัพท์สาธารณะเข้าถึงทุกหมู่บ้าน จำนวนทั้งหมด ๑๘ เครื่อง

๘.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ , ลำห้วย	๔	สาย
- บึง, หนอง, และอื่น ๆ	๑๖	แห่ง

๘.๕ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	๖	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	๕๑๙	แห่ง
- บ่อโยก	๑	แห่ง

- อ่างเก็บน้ำ	๑	แห่ง
- อื่น ๆ (บ่อบาดาล)	๒๖	แห่ง

(๙) ข้อมูลอื่น ๆ

๙.๑ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

เนื่องจากพื้นที่ของตำบลส่วนใหญ่เป็นภูเขา ทำให้มีทรัพยากรป่าไม้และแม่น้ำไหลผ่านตลอดสาย มีแร่หินปูน ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าสาละ) (ป่าสาละ)

๙.๒ มวลชนตัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน	-	รุ่น	-	คน
- ไทยอาสาป้องกันชาติ	๑	รุ่น	๑๐๐	คน
- กองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ	-	รุ่น	-	คน
- ตำรวจชุมชน (ตำรวจบ้าน)	๑	รุ่น	๓๐	คน
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	๒	รุ่น	๑๓๘	คน
- หน่วยกู้ชีพกู้ภัยฉุกเฉินเบื้องต้น (EMS)	๑	รุ่น	๑๐	คน

๑.๒ ศักยภาพของตำบล

ก. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑. จำนวนบุคลากร	จำนวน	๔๑	คน
พนักงานส่วนตำบล	จำนวน	๑๕	คน

๑. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานอบต.)

- ตำแหน่งในสำนักงานปลัด อบต. จำนวน ๗ คน
 - (๑) หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานทั่วไป)
 - (๒) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
 - (๓) นักพัฒนาชุมชน
 - (๔) บุคลากร
 - (๕) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
 - (๖) เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (๗) เจ้าพนักงานธุรการ
- ตำแหน่งในส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน ๑ คน
 - (๑) หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (นักบริหารงานการศึกษา)
- ตำแหน่งในส่วนการคลัง
 - (๑) หัวหน้าส่วนการคลัง (นักบริหารงานการคลัง)

(๒) นักวิชาการการเงินและบัญชี			
(๓) เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี			
(๔) เจ้าพนักงานพัสดุ			
- ตำแหน่งในส่วนโยธา	จำนวน	๒	คน
(๑) วิศวกรโยธา			
(๒) นายช่างโยธา			
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	๒	คน
- เจ้าพนักงานประสานงานชนบท	จำนวน	๑	คน
- พนักงานสูบน้ำ	จำนวน	๑	คน
พนักงานจ้าง	จำนวน	๒๑	คน
- พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	๒๐	คน
(๑) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ	จำนวน	๑	คน
(๒) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	จำนวน	๑	คน
(๓) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัสดุ	จำนวน	๑	คน
(๔) ผู้ช่วยช่างโยธา	จำนวน	๑	คน
(๕) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	จำนวน	๑	คน
(๖) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	๓	คน
(๗) ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	จำนวน	๘	คน
(๘) พนักงานสูบน้ำ	จำนวน	๑	คน
(๙) คนงานเครื่องสูบน้ำ	จำนวน	๑	คน
(๑๐) นักการภารโรง	จำนวน	๑	คน
(๑๑) พนักงานขับรถยนต์	จำนวน	๑	คน
- พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน	๑	คน
(๑) คนงานทั่วไป	จำนวน	๑	คน
- จ้างเหมาบริการ	จำนวน	๓	คน
(๑) ยามรักษาความปลอดภัย	จำนวน	๒	คน
(๒) แม่บ้าน	จำนวน	๑	คน

(๒) ระดับการศึกษาของบุคลากร

- ประถมศึกษา	จำนวน	-	คน
- มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา	จำนวน	๑๗	คน
- ปริญญาตรี	จำนวน	๑๙	คน
- สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๖	คน

(๓) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ แยกเป็น

- รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	๕๓๙,๙๗๙.๑๙	บาท
- รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้	๑๑,๖๘๓,๗๐๑.๔๘	บาท
- เงินอุดหนุนรัฐบาล	๙,๑๕๗,๔๐๐.๐๐	บาท
- เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	๘,๑๘๐,๗๔๓.๖๓	บาท

รวม ๒๙,๕๖๑,๘๒๔.๓๐ บาท

ข. ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่**(๑) การรวมกลุ่มของประชาชน**

แยกประเภทกลุ่ม - กลุ่มอาชีพ/กลุ่มทอผ้า/กลุ่มเลี้ยงไก่/กลุ่มถั่วเหลือง/กลุ่มโค-กระบือ

- กลุ่มกระเทียม
- กลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มสัจจะ/กลุ่มกองทุนพัฒนาในหมู่บ้าน
- กลุ่มบัตรสุขภาพ/กลุ่มกองทุน/ศสมช./กองทุนผู้ใช้น้ำ
- กองทุนบัตรประกันสุขภาพ/กลุ่มเยาวชน/กลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่มออมทรัพย์ลูกค้ำ ธกส.
- กองทุนหมู่บ้าน หมู่ละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- กองทุนเศรษฐกิจชุมชน หมู่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

จำแนกประเภทของกลุ่มต่าง ๆ ในตำบลล้าน

รายการ	สมาชิก	เงินทุน
กองทุนหมู่บ้าน	๑,๒๘๘	๑๐,๕๕๕,๗๗๔
กข.คจ.	๖๐๔	๑,๕๔๑,๑๙๙
กลุ่มออมทรัพย์	๑,๐๒๐	๑,๕๕๓,๗๐๖
กลุ่มทอผ้า	๓๖๑	๒๑๓,๙๐๐
กลุ่มเกษตรทำสวนส้ม	๔๒๑	๑๘๐,๑๔๐
กลุ่มผู้ใช้น้ำ	๓๐๐	๑๒๐,๐๐๐
กลุ่มสตรีแม่บ้าน	๑,๔๑๙	๓๖๒,๐๐๐
กลุ่มถั่วเหลือง	๘๕	๕๗,๐๐๐
กลุ่มเลี้ยงโค - กระบือ	๕๐	๖๕,๙๔๐
กลุ่มเลี้ยงไก่	๖๕	๓๑,๒๐๐
กลุ่มเลี้ยงปลา	๕๓	๙๖,๐๐๐
กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า	๑๘	๓,๐๐๐
กองทุนหมุนเวียน	-	๒๐๐,๐๐๐
กองทุนเศรษฐกิจ	-	๑,๐๐๐,๐๐๐

รวมมีเงินทุนไหลเวียนในตำบล : ๑๕,๙๙๙,๘๕๙ บาท

(๒) จุดเด่นของพื้นที่

(ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล) มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การคมนาคมสะดวกสบายและมีคนในวัยแรงงานค่าจ้างแรงงานในราคาถูก มีโรงไม้หินอุตสาหกรรมจำนวน ๒ โรง ไม้

ส่วนที่ ๓

ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปี ๒๕๕๓

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ		จำนวนโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ		จำนวนโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการ		จำนวนโครงการที่มีการยกเลิก		จำนวนโครงการที่มีการเพิ่มเติม		จำนวนโครงการทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๘	๕.๓๐	๓	๑.๙๙	๑	๐.๖๖	-	-	-	-	๑๒	๑๑.๖๕
ด้านเศรษฐกิจ	๓	๑.๙๙	-	-	๔	๒.๖๕	-	-	-	-	๗	๖.๗๙
ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓๕	๒๓.๑๘	-	-	๑๒	๗.๙๕	-	-	-	-	๔๗	๓๘.๘๔
ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ	๕๗	๓๗.๗๕	๑	๐.๖๖	๖	๓.๙๗	-	-	-	-	๖๔	๒๒.๓๔
ด้านพัฒนาคนและสังคม	๑๔	๙.๒๗	-	-	๔	๒.๖๕	-	-	-	-	๑๘	๑๗.๓๗

ด้าน ทรัพยากรธร รมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑	๐.๖ ๖	-	-	๒	๑.๓ ๒	-	-	-	-	๓	๒. ๙๑
รวม	๑๑ ๘	๗๘. ๑๕	๔	๒.๖ ๕	๒๙	๑๙. ๒๐	-	-	-	-	๑๕ ๑	๑๐ ๐

๑. ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

โครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๑ โครงการ

๑. ซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ หมู่ที่ ๑-๑๐	๓๐,๐๐๐	บาท
-------------------------------------	--------	-----

โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓ โครงการ

๑. โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ ม.๑๐	๗๘๗,๐๐๐	บาท
๒. โครงการก่อสร้างถนน คสล. ม.๘	๓๕๕,๐๐๐	บาท
๓. โรงกรองน้ำ ม.๒	๓๖๗,๐๐๐	บาท

๒. ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ

โครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๔ โครงการ

๑. โครงการลดสารเคมีในนาข้าว	๓๐,๐๐๐	บาท
๒. โครงการกองทุนหมุนเวียนกลุ่มอาชีพ	๑๖๐,๐๐๐	บาท
๓. โครงการสนับสนุนพันธุ์ปลา	๑๐,๐๐๐	บาท
๔. โครงการกลุ่มอาชีพผลิตถัณฑ์ OTOP	๕๐,๐๐๐	บาท

๓. ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๑๒ โครงการ

๑) ศูนย์ข้อมูลข่าวสารหมู่บ้าน	๒๐,๐๐๐	บาท
๒) โครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ	๕๐,๐๐๐	บาท
๓) โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน	๓๐,๐๐๐	บาท
๔) โครงการอุดหนุนกิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน ต.สำน	๑๐,๐๐๐	บาท
๕) ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล	๑,๙๐๐	บาท
๖) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา	๘๐,๐๐๐	บาท
๗) สนับสนุนการจัดกิจกรรมของ ศพด.	๑๐,๐๐๐	บาท

๘) โครงการศึกษาดูงาน “มหกรรมการศึกษาท้องถิ่น”	๒๐,๐๐๐	บาท
๙) ปรับปรุงซ่อมแซม ศพด.สำน	๓๕,๗๐๐	บาท
๑๐) ปรับปรุงซ่อมแซม ศพด.สาเล็ก	๓๕,๗๐๐	บาท
๑๑) ปรับปรุงซ่อมแซม ศพด.ผาเวียง	๓๕,๗๐๐	บาท
๑๒) อุดหนุนสภาองค์กรชุมชนตำบลสำน	๑๐,๐๐๐	บาท
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ		
โครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๖ โครงการ		
๑) อุดหนุน สนง.โยธาและผังเมือง จ.น่าน	๒๑,๘๐๐	บาท
๒) โครงการปรับปรุงศูนย์จัดซื้อจัดจ้าง	๑๐,๐๐๐	บาท
๓) การแก้ไขปัญหาความยากจน	๕๐,๐๐๐	บาท
๔) โครงการตำบลสำนน่าอยู่	๑๕๐,๐๐๐	บาท
๕) โครงการปรับปรุงต่อเติมศูนย์ อปพร.ระดับอำเภอ	๕,๐๐๐	บาท
๖) โครงการรถกู้ชีพภัยระดับอำเภอ	๕๐,๐๐๐	บาท
โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑ โครงการ		
๑) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์	๑๕๐,๐๐๐	บาท
๕. ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาคนและสังคม		
๑) โครงการบ้านเกิดไต่องค์กรชาชนย์	๕๐,๐๐๐	บาท
๒) อุดหนุนศูนย์ภัยพิบัติตำบลสำน	๓๐,๐๐๐	บาท
๓) สมทบกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล	๕๓,๐๐๐	บาท
๔) สนับสนุนกิจกรรมฝ่ายปกครองในการรักษาความสงบ	๑๐,๐๐๐	บาท
๖. ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
โครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๒ โครงการ		
๑) โครงการแก้ไขปัญหาขยะตำบลสำน	๑๐๐,๐๐๐	บาท
๒) โครงการฝึกอบรมกลุ่มเยาวชน	๖๐,๐๐๐	บาท

ส่วนที่ ๔

สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๔.๑ วิสัยทัศน์การพัฒนา

วิสัยทัศน์จังหวัดน่าน

“ถิ่นสงบงาม ถ้ำเลิศด้วยธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปะและวัฒนธรรม นำคุณค่าสู่สังคม”

วิสัยทัศน์อำเภอเวียงสา

“เป็นเมืองน่าอยู่ คงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เศรษฐกิจพอเพียง ปลอดภัย เป็นการศึกษาชั้นสูง สุขภาพดีทั่วหน้า บริการภาครัฐทั่วถึง เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร คมนาคมสะดวกปลอดภัย ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาในทุกระดับ ปลอดภัยซื้อสิทธิ์ขายเสียง ประชาธิปไตยมั่นคง”

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนตำบล

“สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สู่ชุมชนที่น่าอยู่”

๔.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
๓. ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคม
๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
๑	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	๑. ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ ๒. ขยายเขตไฟฟ้า ๓. ขยายเครือข่ายโทรศัพท์ ๔. ออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ๕. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและเพื่อการเกษตร
๒	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	๑. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน ๒. ส่งเสริมการตลาดแก่เศรษฐกิจชุมชน
๓	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑. เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน ๒. ส่งเสริมและพัฒนาศึกษา ๓. ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ	๑. เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ๒. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามระบอบ ประชาธิปไตย ๓. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสถานที่ปฏิบัติงาน ๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของหมู่บ้าน ๕. ปรับปรุงการพัฒนารายได้ แหล่งรายได้ วิธีการหารายได้ รวมทั้งการจัดเก็บภาษี การทำกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ๖. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
๕	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคม	๑. ส่งเสริมด้านการศึกษาแลนันทนาการ ๒. จัดสวัสดิการสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาทางด้านสังคม ๓. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการสาธารณสุข ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ๖. การเสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
๖	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. บำบัดกำจัดขยะ ๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยว

๔.๓ แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสัน ประกอบด้วย ๒๕ แนวทาง ดังนี้

๑. ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ
๒. ขยายเขตไฟฟ้า
๓. ขยายเครือข่ายโทรศัพท์
๔. ออกเอกสารสิทธิในที่ดิน
๕. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคจัดให้มีและพัฒนาแหล่งน้ำ

เพื่อการเกษตร

๖. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน
๗. ส่งเสริมการตลาดแก่เศรษฐกิจชุมชน
๘. เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน
๙. ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา
๑๐. ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร

๑๒. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามระบอบประชาธิปไตย

๑๓. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสถานที่ปฏิบัติงาน

๑๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของหมู่บ้าน

๑๕. ปรับปรุงการพัฒนารายได้ แหล่งรายได้ วิธีการหารายได้ รวมทั้งการจัดเก็บภาษี การทำกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑๖. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑๗. ส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ

๑๘. จัดสวัสดิการสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหา ทางด้านสังคม

๑๙. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการสาธารณสุข

๒๐. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

๒๑. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒๒. การเสริมสร้างความมั่นคงและความสงบ เรียบร้อย

๒๓. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๔. บำบัดและกำจัดขยะ

๒๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยว

๔.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารจัดการและการบริการ

เป้าประสงค์

๑. ทุกองค์กรมีการปรับบทบาทภารกิจ และขนาดขององค์กรให้มีความเหมาะสม และเอื้ออำนวยต่อการบริหารงาน แบบบูรณาการ

๒. บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติในการให้บริการที่ดี และสามารถ ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์

๓. ประชาชนได้รับการบริการที่ได้มาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรมและเสมอภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน
๒. ส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรลดและแปรรูปมีสารพิษตกค้างไม่เกินค่าความปลอดภัยร้อยละ ๖๐
๓. การอนุรักษ์และส่งเสริมทรัพยากรทางการเกษตร
๔. ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร
๕. กระตุ้นและเสริมสร้างบรรยากาศการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรตลอดจนพัฒนาคุณภาพสินค้าและศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันในระดับประเทศและต่างประเทศ
๖. ส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีทักษะมีงานทำเพิ่มขึ้น มีการคุ้มครองและหลักประกันที่มั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

๑. พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
๒. พัฒนาแหล่งทรัพยากรกระบวนการ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติ
๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชน โดยให้ประชาชนและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชน
๔. มีการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ที่เหมาะสม
๕. อนุรักษ์คุ้มครองสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป้าประสงค์

๑. ประชาชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต
๒. องค์กรภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรท้องถิ่นและเครือข่ายอื่นๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนา
๓. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสได้รับบริการอย่างทั่วถึงในระดับมาตรฐานเดียวกัน
๔. ประชาชนวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

๕. ประชาชนนอกระบบโรงเรียนได้รับการทางการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงเกษตรกรชาวบ้านได้รับการฝึกอบรมความรู้ การจัดการทักษะวิชาชีพอย่างทั่วถึง ตามเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษา

๖. ชุมชนมีการส่งเสริมและพัฒนาทุนทางสังคม

๗. ผลิตภัณฑ์สาขาสัตวศาสตร์ ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา

๘. พัฒนาระบบการผลิตอาหารสัตว์จากวัตถุดิบในพื้นที่

๙. พัฒนาผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ในพื้นที่

๑๐. จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์จากสัตว์

๑๑. ให้ประชาชน ชุมชน ของจังหวัดน่านมีภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม มีการเชิดชูคุณค่าความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทยบนความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ทำให้ชุมชนสังคม มีความสมานฉันท์และสันติสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

เป้าประสงค์

๑. ประชาชนมีความรู้ในการป้องกันตนเอง สามารถดำรงชีพได้อย่างปลอดภัย
๒. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
๓. ประชาชนในบริเวณพื้นที่ชายแดนมีความมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต
๔. มีการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับชาติ

๔.๕ นโยบายการพัฒนาอำเภอ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอเวียงสา

กรอบแนวคิดและวิสัยทัศน์ (Vision) : ถิ่นสงบงามล้ำเลิศด้วยธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปะและวัฒนธรรมนำคุณค่าสู่สากล

พันธกิจ (Mission)

๑. สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ขยายโอกาส ยกระดับให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและยั่งยืน
๒. ส่งเสริมพัฒนาระบบเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว ให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
๓. อนุรักษ์พัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพสูง

๔. สร้างสังคมอุดมปัญญา มีความมั่นคงทางวัฒนธรรม คุณธรรม นำคุณค่าสู่สากล
๕. พัฒนาเวียงสาให้เป็นเมืองน่าอยู่ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	: การบริหารจัดการและการบริการ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	: การพัฒนาเศรษฐกิจ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	: การพัฒนาคนและสังคม
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	: ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. พัฒนาองค์กรภาครัฐให้มีคุณภาพและยั่งยืน โดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพพร้อมให้บริการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๒. พัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว พืชิตความยากจน สร้างชุมชนเข้มแข็ง
๓. ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ให้เวียงสาเป็นเมืองน่าอยู่
๔. สร้างความร่วมมือกับภาคีทุกภาคส่วน ในการพัฒนาคนและสังคม ในอำเภอเวียงสา ให้มีความยั่งยืนในการดำรงชีวิต สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน สังคมให้เป็นสังคมสันติสุขน่าอยู่และยั่งยืน
๕. สร้างเวียงสาให้เป็นเมืองที่มีความสงบสุข ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการและการบริการ

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. การพัฒนาองค์กรและบุคลากรให้ได้มาตรฐาน
๒. มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
๓. การให้บริการมีคุณภาพ
๔. ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารเพิ่มเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร

กลยุทธ์ (Strategies)

๑. ยกระดับคุณภาพการให้บริการแก่ประชาชนของหน่วยงานภาครัฐให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น
๒. พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐให้มีทัศนคติที่ดีต่อการให้บริการแก่ประชาชนและมีขีดความสามารถในการให้บริการที่สูง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมาตรฐานการให้บริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพสู่มาตรฐานสากล
๔. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน (PMQA)
๕. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
๒. พัฒนาระบบการค้า การค้าชายแดนการลงทุน การท่องเที่ยว ให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
๓. พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
๔. พัฒนาระบบการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ให้มีศักยภาพสูงขึ้น
๖. พัฒนาฝีมือแรงงานให้มีความสามารถสูงขึ้น
๗. สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ขยายโอกาสให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

กลยุทธ์ (Strategies)

๑. ส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอเวียงสาสู่ตลาดสากล
๒. ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน
๓. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว
๔. เสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ SMEs ให้มีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น
๕. ส่งเสริมพัฒนาการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการค้า การลงทุนในระดับภูมิภาคและการค้าชายแดน
๖. แก้ไขปัญหาความยากจนและกระจายรายได้
๗. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่ง

๘. พัฒนาส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกร ทั้งด้าน ปศุสัตว์ ประมง และพืชไร่ พืชสวน
๙. พัฒนาคุณภาพแรงงานเพิ่มทักษะฝีมือให้สูงขึ้น
๑๐. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
๑๑. พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๑๒. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP)
๑๓. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่ม องค์กรและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
๒. ประชาชน ชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีมาตรฐาน

กลยุทธ์ (Strategies)

๑. ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. พัฒนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. สร้างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับชุมชน ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านพัฒนาคนและสังคม

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. การสร้างความมั่นคงและพัฒนาสังคมให้มีสันติสุข
๒. คุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน สังคม มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
๓. พัฒนาระบบการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
๔. ลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกชนิด
๕. บริการด้านสาธารณสุขมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลขึ้น

๖. พัฒนาการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม นำคุณค่าสู่สากล

กลยุทธ์ (Strategies)

๑. เสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและชุมชน
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบบริการภาครัฐให้ได้มาตรฐาน
๔. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกกลุ่มเป้าหมายสร้างสังคมเมืองน่าให้มีคุณธรรม นำความรู้เท่าทันโลก
๕. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ส่งเสริมให้ครอบครัวมีภูมิคุ้มกันและสามารถจัดการกับปัญหาในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๗. การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ และคุ้มครองผู้บริโภคให้ความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

เป้าประสงค์หลัก (Goals)

๑. ประชาชนมีการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๒. การจัดการความมั่นคงชายแดน
๓. มีการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกชนิด
๔. มีภาคีเครือข่ายในการสร้างความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อย
๕. ส่งเสริม พัฒนาสังคมที่มีความสันติสุขและมีความปลอดภัยสูง

กลยุทธ์ (Strategies)

๑. การพัฒนาความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายใน
๒. การส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยพื้นที่ชายแดน
๓. กระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. กำหนดมาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
๕. สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๔.๖ นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

“ชุมชนอุดมปัญญา มุ่งมั่นพัฒนา ประชาเป็นสุข บริหารโปร่งใส ใส่ใจคุณธรรม”

๑. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค เช่น

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านเพื่ออุปโภค บริโภค
- ขยายเขตไฟฟ้า
- ก่อสร้างอาคารสถานที่ ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน
- ก่อสร้างถนน
- ก่อสร้างสะพาน
- ท่อระบายน้ำภายในตำบลเชื่อมระหว่างตำบล
- ก่อสร้างสนามกีฬาชุมชนตำบล

๒. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน

๒. พัฒนาศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน
๓. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
๔. สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ขยายโอกาสให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๕. ส่งเสริมสนับสนุน กลุ่มอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรมประเพณี

๓. นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
๒. ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าด้านวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้มีการบริหารจัดการที่ดี
๔. ส่งเสริมสนับสนุนเด็กนักเรียนยากจนด้อยโอกาสให้มีโอกาสได้รับการศึกษา
๕. พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน
๖. ส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ ทั้งในระบบและนอกระบบ

๔. นโยบายด้านการเมืองและการบริหารจัดการ

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหา

๓. สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรได้รับการศึกษาอบรมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

๔. สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่มีคุณภาพและผ่านเกณฑ์รับรองมาตรฐานแผนแม่บทชุมชน

๕. ส่งเสริมสนับสนุนสภาองค์กรชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

๖. เตรียมพร้อมรองรับภารกิจการโอนถ่ายโอนตาม พรบ.การกระจายอำนาจฯ ปี

๒๕๕๒

๕. นโยบายด้านการพัฒนาคนและสังคม

๑. เสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน

๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและชุมชน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการของชุมชน

๔. ส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนมีความมั่นคงทางด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ที่ดินที่ทำกิน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาและนันทนาการ

๖. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการสาธารณสุขให้คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี

๗. ส่งเสริมและสนับสนุน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

๘. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของ อสม.

๙. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของกลุ่มสตรี

๑๐. สนับสนุนการสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม

๑๑. ตั้งศูนย์วัฒนธรรมชุมชนและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านทุกหมู่บ้าน

๖. นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอนุรักษ์

๑. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลให้เป็นที่รู้จักของการในและนอกชุมชน

๓. การจัดการและกำจัดขยะให้ถูกวิธี ^{๔๒}

^{๔๒} องค์การบริหารส่วนตำบลสำน แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๔, ๒๕๕๒ (เอกสารเย็บเล่ม)

๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

พระมหามิตร ฐิตพลโย (วันยาว) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้จักพอประมาณในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ” พบว่าความรู้จักพอประมาณมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของคนให้มีความสำนึก (โยนิโสมนสิการ) ก่อนแล้วจึงอุปโภค บริโภค คือการยกระดับชีวิตที่สามารถแก้ปัญหาความทุกข์บุคคลได้ อย่างไรก็ตามความรู้จักพอประมาณจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยหลักธรรม เช่น หลักสัปปริสธรรม ธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดีมีเหตุผล หลักอปณกปฏิบัติ ธรรมที่เป็นแก่นสารที่แท้จริง เป็นต้น เป็นเครื่องเกื้อหนุน ผู้ปฏิบัติได้ ย่อมนำความสุขให้แก่ตนเองและความสันติสุขแก่สังคม ส่วนเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มจากการแก้ปัญหา โครงสร้างการดำเนินชีวิตของเกษตรกรให้สามารถยังชีพได้อย่างพอเพียง ด้วยการบริหารจัดการ ระบบโครงสร้างการผลิตที่สนองตอบการบริโภค เน้นคุณภาพที่ความพอเพียงของการผลิตและการ บริโภคมีใช้ตลอดปี ด้วยการเกษตรกรรมบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง โดยการผลิตไว้บริโภคครัวเรือน อย่างพอเพียง ที่เหลือก็แบ่งปันและขาย ส่วนความเหมือนกัน คือ ทั้งสองแนวคิดจะเน้นการพึ่งตนเอง การเอื้ออาทรกัน ความเป็นอิสระจากปัจจัยภายนอก มุ่งพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพเพื่อรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน^{๔๓}

พระมหาศิริวัฒน์ อริยเมธี (จันตะ) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา” พบว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักพุทธ ธรรมมีความสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ คือ ด้านปรัชญา ด้านโครงสร้าง และด้านกระบวนการ กล่าวคือ พระพุทธศาสนาในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจแนวพุทธและเศรษฐกิจ พอเพียงต่างมีปรัชญาอันประกอบด้วยหลักการและอุดมการณ์ด้านเศรษฐกิจที่เป็นไปด้วยกันได้อย่าง กลมกลืนประสานเชื่อมโยงกันคือ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความเป็นธรรมสูงคำนึงถึงประโยชน์ของ ส่วนรวมอย่างเป็นธรรม เป็นระบบเศรษฐกิจที่เป็นองค์รวมไม่มองเรื่องของเศรษฐกิจแบบแยกเป็นส่วน ๆ ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามหลักจริยธรรม และ รูปแบบในการบริหารจัดการ เป็นการ กระจายอำนาจไปทั่วถึง ส่วนคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามา บางคนทำเพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นประโยชน์ของชุมชนมีมติมาปฏิบัติโดยเริ่มจากสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง สัมมาวาจา วชิ

^{๔๓} พระมหามิตร ฐิตพลโย (วันยาว), “ความรู้จักพอประมาณในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ” , *พุทธศาสนคัมภีร์ฉบับจิตติ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๓๖.

สุจริต สัมมากำมันตะ กายสุจริต สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ ไม่ประมาท ยึดหลักความสมดุล ๓ ประการ คือ ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับมนุษย์ และวัตถุกับจิตใจ^{๔๔}

มณูญ มุกข์ประดิษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง “มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” พบว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายนั้น หากจะให้มีความคุ้มค่าที่แท้จริงและแก้ปัญหาของมนุษย์ได้ ก็จะต้องให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การบริโภค การแจกจ่าย การสร้างงาน ฯลฯ จะต้องเป็นสัมมาเศรษฐกิจ คือ เป็นเศรษฐศาสตร์เชิงจริยธรรม และมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมตลอดไปถึงสังคม ชุมชน ระบบนิเวศ และโลกเป็นส่วนรวมด้วย^{๔๕}

พระวิทย์ ญาณสาโร (คัมภีร์) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในทฤษฎีของนักคิดไทย ๒) เพื่อศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรม กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

๑. แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มี ความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จุกจิกสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไป

๒. หลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คือ หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ ๔ ประการ

หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ ๔ ประการในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท มีความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ

๒.๑ อุดมฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความมั่งคั่ง คือขยันหมั่นเพียร ในการปฏิบัติหน้าที่ การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริต

^{๔๔} พระมหาศิริวัฒน์ อริยมณี (จันต๊ะ), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖. หน้า ๘.

^{๔๕} มณูญ มุกข์ประดิษฐ์, “มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”, พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.), หน้า ๑๑๘.

๒.๒ อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ รู้จักคุ้มครอง เก็บรักษาโภคทรัพย์ และผลงานที่ตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียรโดยชอบธรรม

๒.๓ กัลยาณมิตตตา คบหาคนดีเป็นมิตร คือ รู้จักเสวนาคบหา ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย เลี่ยงเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ ผู้มีความสามารถ ผู้นำเคารพ นับถือและมีคุณสมบัติเกื้อกูลแก่อาชีพทางการงาน มีความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงใน ด้านการรู้จักเกื้อกูลกัน

๒.๔ สมชีวิตา เลี้ยงชีวิตแต่พอดี คือ รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเป็นอยู่พอดีสม รายได้ มิให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือย

๓. ประยุกต์หลักพุทธธรรมกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

จากที่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ก็คือการรู้จักพอเพียง ซึ่ง หมายความว่าความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี พอสมควร ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง ในการรู้จักการทำมาหากิน เลี้ยงชีพอย่างมีสติ คือประกอบด้วยหลักธรรมทางจิตใจ โดยใช้ความรู้ ความอดทน ความเพียร ไม่ให้ ตนเองเดือดร้อนและไม่ไปทำให้คนอื่นเดือดร้อน หรือพูดได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง การคิดพึ่งพาตนเอง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้ชีวิตพอเพียงสอดคล้องกับหลักคำสอนของทุกศาสนาที่ให้ดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม ไม่ทำ การใด ๆ เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น ไม่ฟุ้งเฟ้อทำอะไรที่เกินตน รู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่นตาม ความเหมาะสมและกำลังความสามารถของตน โดยดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง คือ คำนึงถึงความ พอดี ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป^{๔๖}

ปรีชา พรหมมา ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์รายได้ของเกษตรกรจากการดำเนินกิจกรรมทาง เศรษฐกิจแบบพอเพียงในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินกิจกรรมทาง เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่ และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับรายได้ของเกษตรกร ผล การศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความรู้เข้าใจเป็นอย่างดีว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกษตรกรมีการทำเกษตรผสมผสาน มีการประยุกต์ใช้ สารธรรมชาติเพื่อกำจัดแมลงแทนสารเคมี และมีการรวมกลุ่มเพื่อทอดผ้าและจักสาน^{๔๗}

^{๔๖} พระวิฑูยา ญาณสาโร (คัมภีระภู่), “ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.), หน้า ๑๐๗ - ๑๐๙.

^{๔๗} ปรีชา พรหมมา , “การวิเคราะห์รายได้ของเกษตรกรจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบ พอเพียง ในจังหวัดเพชรบูรณ์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓) หน้า ก

เอียรธิดา เหมพิพัฒน์ ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณารายด้านทั้ง ๖ ด้านพบว่าในระดับความเห็นค่อนข้างสูง คือ ด้านการขยายขององค์ความรู้ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และด้านการรับรู้ในเรื่องเนื้อหาสาระ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ได้แก่ คณะที่ศึกษาและสาขาที่จบปริญญาตรี ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็น ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการศึกษา อาชีพและการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๔๘}

ทศมนพร พุทธจันทร์ ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : จังหวัดราชบุรี พบว่าข้าราชการจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ โดยภาพรวมของการรับรู้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก คือทราบเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง รับรู้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการนำมาใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านการนำไปประยุกต์ใช้นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือปัจจัยด้านเพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร^{๔๙}

ประจักษ์ นาหนองตูม, งานวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของโรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” มีการประเมินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ๓ ด้าน คือ ด้านความพร้อม ด้านสภาพปัญหา และด้านผลการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. โรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากรในการดำเนินงานตามโครงการ
๒. ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนยังไม่ให้การยอมรับและสนับสนุน
๓. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณน้อยและล่าช้า
๔. การบริหารจัดการด้านการตลาดยังขาดองค์ความรู้

^{๔๘} เอียรธิดา เหมพิพัฒน์ , “ความคิดเห็นของนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ภาคปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๖) หน้า ก.

^{๔๙} ทศมนพร พุทธจันทร์ , “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : จังหวัดราชบุรี” (ภาคปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๗) หน้า ก.

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้จักพึ่งตนเอง ชยัน อดทน สามัคคี มีการทำงานเป็นหมู่คณะและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขโรงเรียน^{๕๐}

กิริติวัฒน์ อัครเส, งานวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยชัน” ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๑) โรงเรียนมีการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๓ โครงการ คือ (๑) โครงการสหกรณ์แบบครบวงจร โครงการนี้จะเป็นแหล่งเงินทุนให้โครงการเกษตรพอเพียง กุ้ย้ม คือ ทำการเกษตรและนำผลผลิตทางการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน และจำหน่ายเป็นรายได้ (๒) โครงการเกษตรพอเพียง ประกอบด้วย โครงการย่อย ๘ โครงการ คือ โครงการเลี้ยงไก่ไข่ โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ โครงการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน โครงการเลี้ยงกบในกระชัง โครงการเลี้ยงหอยขม โครงการหนูนุ้รักผักสีเขียว โครงการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ โครงการเพาะเห็ด (๓) โครงการอาหารกลางวันเต็มรูป ทางโรงเรียนสามารถจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานครบตลอดปี

ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านห้วยชัน ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรและมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรได้ตลอดปี ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ชยันขันแข็งเอาใจใส่ในหน้าที่ และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูทุกคนเอาใจใส่งานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย และสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ นักเรียนมีความรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเอง กรรมการโรงเรียนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และประการสำคัญทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานภาคเอกชนทั้งด้านวิชาการและเงินทุน^{๕๑}

สมศรี จินวงษ์, งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์” ได้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชน

^{๕๐} ประจักษ์ นาหนองตูม “การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของโรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, **รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓) หน้า ก.

^{๕๑} กิริติวัฒน์ อัครเส , “การดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยชัน” (ขอนแก่น : **ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓) หน้า ๗๘ - ๗๙.

- (๑) แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงในอดีต และในปัจจุบันมีทั้งสิ่งที่เป็นจุดร่วมและจุดต่างซึ่งกันและกัน
- (๒) จุดที่เหมือนกัน คือ การมีความสุขตามอัตภาพโดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม
- (๓) จุดที่ต่างกัน คือ ในสภาพปัจจุบันการผลิตเป็นไปเพื่อสนองความต้องการในการบริโภคของครัวเรือน และการค้าและกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่เกิดขึ้นอาศัยปัจจัยการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และปัจจัยสิ่งแวดล้อม
- (๔) มีลักษณะการเรียนรู้เป็นปัจเจกบุคคล และการรวมกลุ่ม จากแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน^{๕๒}

สมเศียร จันทร์หล้า, งานวิจัยเรื่อง “บทบาทของชุมชนในการจัดการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนในการดำเนินการตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

๑) ประชากรในชุมชนมีความเห็นว่าโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้ ชุมชนมีความเป็นอิสระในการจัดการโครงการจากภาครัฐโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือภาครัฐได้นำนโยบายมาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโดยให้ชุมชนเป็นผู้คิดผู้ทำเอง ผลสำเร็จของผลงานจึงเกิดจากชุมชน

๒) ปัจจัยส่วนบุคคลทำให้เกิดความแตกต่างในความเป็นอิสระในการจัดการโครงการเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ อาชีพ รายได้ เพศ และระดับการศึกษา^{๕๓}

สกล พรหมสิน, งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร” ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๑. กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง
๒. กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตค่อนข้างดี

^{๕๒} สมศรี จินวงษ์, “การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์” รัศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔) หน้า ก.

^{๕๓} สมเศียร จันทร์หล้า, “บทบาทของชุมชนในการจัดการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” รัศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔) หน้า ก.

๓. กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื่องจากปัจจัยด้านครอบครัวเข้มแข็ง รายได้พอเพียง การศึกษาที่ดี และมีปัจจัยสี่เพียงพอ^{๕๔}

ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์, งานวิจัยเรื่อง “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ” ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและติดตาม การสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนทำโครงการอาชีพที่ชุมชนมีส่วนร่วมด้วย

(๑) ในการทำโครงการอาชีพนักเรียนนั้นยังมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ใช้วัสดุอุปกรณ์ไม่คุ้มค่า ไม่ประหยัดและใช้อย่างสิ้นเปลืองรวมทั้งยังไม่มีมีการแลกเปลี่ยนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เครื่องมือและความรู้ต่าง ๆ แก่กัน

(๒) หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้วได้นำไปประยุกต์ใช้ในโครงการปรากฏว่านักเรียนมีการใช้จ่ายในโครงการอย่างประหยัด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า มีการแลกเปลี่ยนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และความรู้ต่าง ๆ นำเศษสิ่งที่เหลือใช้ในโครงการมาใช้ประโยชน์

(๓) หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว นักเรียนปรึกษากับคนในครอบครัวและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น โดยทุกคนในครอบครัวให้ความร่วมมือสนับสนุน

(๔) ความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและครูผู้สอนเป็นไปในทางบวกและความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการทำงานโครงการอาชีพของนักเรียนก็เป็นไปในทางบวกเช่นเดียวกัน^{๕๕}

ศิริกุล ดำรงมณี, งานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตแบบพุทธ” ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบชาวพุทธในแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๑. หลักคำสอนทางสายกลางของพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความพอดีและพอเพียงในเศรษฐกิจพอเพียง

๒. แนวคิดทางเศรษฐกิจของทั้งสองระบบ ยังนำไปสู่การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ

^{๕๔} สกล พรหมสิน, “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น” *เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , ๒๕๔๕) หน้า ก.

^{๕๕} ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์, “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ” *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , ๒๕๔๕) หน้า ก.

^{๕๕} ศิริกุล ดำรงมณี, “เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตแบบพุทธ” *รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์*, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย, ๒๕๔๖) หน้า ก.

๓. ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้รับการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดด้วยการทำให้ เข้าใจต่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง^{๕๖}

สมบุรณ์ บุติมาลย์, งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ โรงเรียนบุแกรงวิทยาคม อำเภอจอมพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๑” ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการดำเนิน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

(๑) ผู้เข้าร่วมรับการอบรม ประกอบด้วย ครู อาจารย์และผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจในการทำโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปใช้ สอนนักเรียนให้ดำเนินการตามโครงการได้ แต่ยังพบว่าผู้ร่วมอบรมบางคนไม่ สามารถติดต่อประสานงานด้วยธุรกิจได้ ทุกคนที่เข้าร่วมอบรมจึงต้องมีการศึกษาดู งานเกี่ยวกับโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ผลการศึกษาดูงาน ปรากฏว่าครูและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาทั้งหมดมีความรู้ความ เข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการตามโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตาม แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างที่ดี แต่ยังมีปัญหาอีกใน ประเด็นครูยังขาดทักษะในการดำเนิน

กิจกรรม ด้านการเกษตร ควรได้รับการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม^{๕๗}

๒.๓.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล

พระจรรณ อธิปญโญ ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ บริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตาก ฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = ๓.๕๒$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้าน หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ คือด้านหลักนิติธรรม, ด้านหลักคุณธรรม, ด้านหลักการมีส่วนร่วม, ด้านหลักความรับผิดชอบ, ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

^{๕๖} สมบุรณ์ บุติมาลย์, “การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนว พระราชดำริทฤษฎีใหม่ โรงเรียนบุแกรงวิทยาคม อำเภอจอมพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๑” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๕๘) หน้า ๗๕.

^{๕๗} พระจรรณ อธิปญโญ, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำ พยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑๙.

รัชนา ศานติยานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย โดยได้ให้ข้อสรุปในภาพรวมว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางปฏิบัติที่ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาในปัจจุบัน จะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยส่งเสริมให้มีการรับผิดชอบในการปฏิบัติและความโปร่งใส ในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความยุติธรรม นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในส่วนต่าง ๆ ที่สะท้อนองค์ประกอบของการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่ดี^{๕๘}

เสนาะ สถาพไทย พ.ท. ได้ศึกษาเรื่อง “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก” ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนเสนาธิการทหารบก จะให้ความเห็นว่าการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาล มีความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลางและจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า นักเรียนเสนาธิการทหารบก ที่มี อายุ สถานภาพการศึกษา ระดับรายได้ ชั้นยศ ระยะเวลา ในการปฏิบัติราชการ และตำแหน่งหน้าที่ต่างกันไม่มีผลต่อความ คิดเห็นเรื่องการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาลแตกต่างกัน^{๕๙}

มัทนา เหลื่อนาคทองดี ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานบริหาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างน้อยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารที่มีอายุมากกว่า ๔๐ ปี การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และเป็นผู้บริหารระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาล มากกว่าผู้บริหารที่มีอายุน้อย การศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นผู้บริหารระดับกลาง นอกจากนั้นพบว่า ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธรรมาภิบาลจากสื่อต่าง ๆ ค่อนข้างน้อยมาก และยังพบว่าผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางมีทัศนคติที่ดีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์กร^{๖๐}

^{๕๘} รัชนา ศานติยานนท์, รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๙๖.

^{๕๙} เสนาะ สถาพไทย พ.ท., “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙), หน้า ก.

^{๖๐} มัทนา เหลื่อนาคทองดี, “ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย”, งานวิจัย, หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๑๔, (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๕), หน้า ก.

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านฉาง” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารตำบลบ้านฉาง พนักงานเทศบาล และผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารจัดการของเทศบาลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล ได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่างๆ แต่ยังมีปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทางด้านกระบวนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและการกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ชุมชน แต่จะเข้ามาเพื่อผลประโยชน์ให้กับตนเอง^{๖๑}

จากผลการวิจัยภารกิจและบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลยังแตกต่าง ๆ กันอยู่ทั้งในด้านความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส หลักคุณธรรม

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะหน่วยงานทางการบริหารและการปกครองในระดับท้องถิ่นที่จะเข้าไปมีบทบาท ในการส่งเสริมสนับสนุน ในการดำเนินชีวิตตลอดจนการช่วยเหลือให้ประชาชนในระดับชุมชนได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจที่มีค่าครองชีพที่สูงขึ้นทุกวัน ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากต้องมีความเป็นอยู่ที่ลำบากมากขึ้นกว่าเดิม อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ สินค้ามีราคาแพงขึ้น น้ำมันขึ้นราคา ค่าใช้จ่ายในการคมนาคมขนส่งเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ และขาดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด ทำให้ประชาชนในแต่ละระดับรายได้ลดลง ส่งผลให้มีจำนวนคนยากจนมากขึ้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการดูแลการดำเนินชีวิตและทุกข์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ควรได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้นำไปปฏิบัติทุกครัวเรือน ทุกชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข มีความพอเพียงในที่สุด ทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนและมั่นคงตลอดไป

^{๖๑}สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา, “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗), หน้า ๓๙.

๒.๔ กรอบแนวคิดการวิจัย

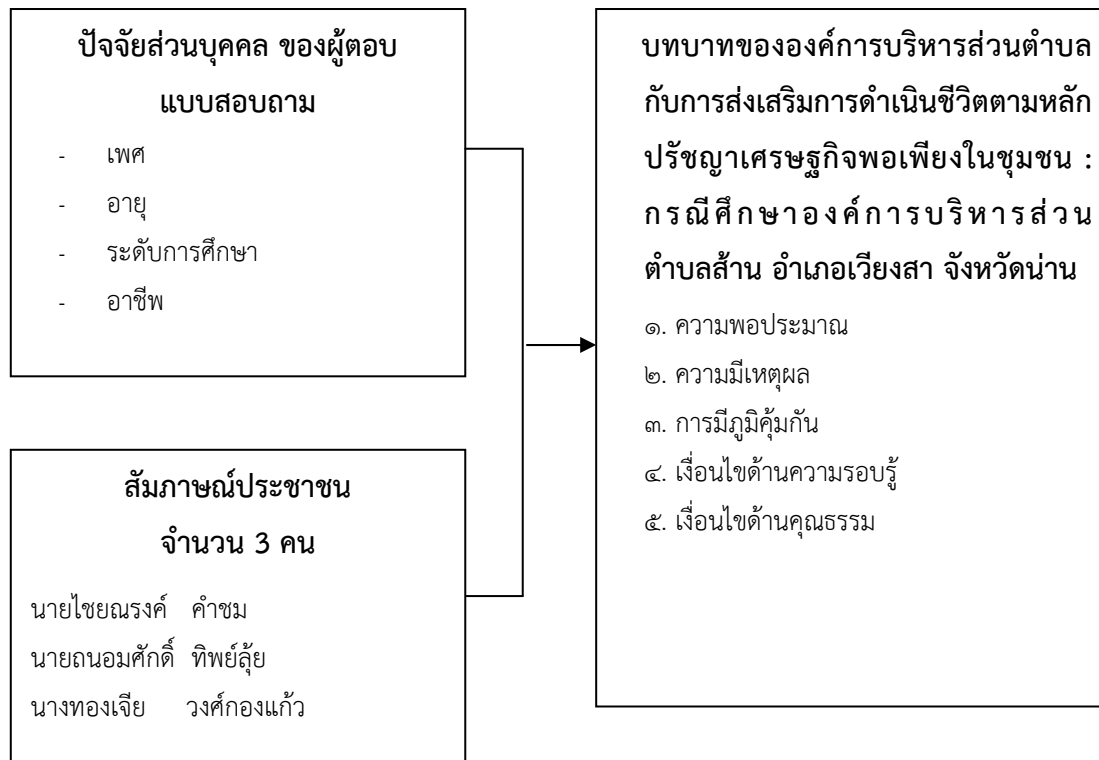
งานวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ ๒.๔ แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอมือง จังหวัดน่าน” ใช้ขั้นตอนวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นของระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่บุคลากรส่วนผู้บริหาร ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป โดยใช้ข้อมูลจำนวนประชากร แยกตามอายุ ที่มาจากข้อมูล จากการตรวจสอบแยกในรายละเอียด ณ. เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ของหมู่ ๑-๑๐ ตำบลบ้าน อำเภอมืองสา สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง จำนวน ๕,๕๗๔ คน

๒. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีอายุ ตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป โดยแยกเพศ ชาย -หญิง ทุกหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอมืองสา จังหวัดน่าน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratifying Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางสำเร็จ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๙ คน

ตารางที่ ๓.๑ ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ตามจำนวนเขตหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน^๑

ลำดับ ที่	เขตหมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน	ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ ๑๘ ปี ขึ้นไป ทั้งหมดขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน	ประชาชนที่มีสิทธิ เลือกตั้ง อายุ ๑๘ ปี กลุ่มตัวอย่างใช้ หมู่บ้านละ
๑	๑	บ้านไผ่งาม	๗๕๘	๔๙
๒	๒	บ้านพระเนตร	๖๔๔	๔๑
๓	๓	บ้านสำน	๖๘๕	๔๔
๔	๔	บ้านสาเล็ก	๔๓๘	๒๘
๕	๕	บ้านผาเวียง	๕๔๓	๓๔
๖	๖	บ้านค้อเวียง	๕๙๗	๓๘
๗	๗	บ้านโป่ง	๒๓๖	๑๙
๘	๘	บ้านใหม่	๔๘๐	๓๐
๙	๙	บ้านทรายทอง	๖๔๙	๔๑
๑๐	๑๐	บ้านสำนเหนือ	๕๔๔	๓๕
รวม		๑๐ หมู่บ้าน	๕,๕๗๔ คน	๓๕๙ คน

^๑ สำนักบริหารการทะเบียนกรมปกครอง ตรวจสอบแยกในรายละเอียด ณ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ของหมู่ ๑ -๑๐ ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลักษณะแบบสอบถามการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน มีลักษณะ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ประกอบด้วยด้าน ๕ ด้านคือ

ด้าน ๑ ด้านความพอประมาณ

ด้าน ๒ ด้านความมีเหตุผล

ด้าน ๓ ด้านมีภูมิคุ้มกัน

ด้าน ๔ ด้านความรอบรู้

ด้าน ๕ ด้านคุณธรรม

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	๕	หมายถึง	มีการส่งเสริมมากที่สุด
ระดับคะแนน	๔	หมายถึง	มีการส่งเสริมมาก
ระดับคะแนน	๓	หมายถึง	มีการส่งเสริมปานกลาง
ระดับคะแนน	๒	หมายถึง	มีการส่งเสริมน้อย
ระดับคะแนน	๑	หมายถึง	มีการส่งเสริมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๓.๓.๒ การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามมาหาคุณภาพโดยหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปรัชญาเกี่ยวกับบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จากหนังสือเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดเป็นกรอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวิจัย

๒. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามกรอบที่กำหนดไว้

๓. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑.) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปญโญ	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.) ผศ.ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง	รองหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๓.) อาจารย์ศศิกิจจ์ อ่ำจ้อย	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๔.) อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๕.) นายชัยวุธ จำปาเกตุกุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาบแก
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

จากนั้นนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๔. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาตรวจหาคะแนน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของความเชื่อมั่น ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๖๕

๕. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่ทำการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มตัวอย่าง

๒. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๙ คน โดยการนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๓. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วมาตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑. ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการค่า ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

๓. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า ที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้น ๒ กลุ่ม และทดสอบค่า เอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ ตัวขึ้นไป

๔. ข้อมูลปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการเขียนความเรียงประกอบตาราง

๕. เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย	๔.๕๐ - ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๐ - ๔.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มาก
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๐ - ๓.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๐ - ๒.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อย
ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐ - ๑.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อยที่สุด ^๒

๖. ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิด ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน บุคคลจำนวน ๓ คน คือ นายไชยณรงค์ คำชม, นายถนอมศักดิ์ ทิพย์ล้อย, นางทองเจ็ญ วงศ์ทองแก้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตัวเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis techniques)

^๒ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” ใช้ขั้นตอนวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด ๓๕๙ คนมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น ๕ ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น ๕ ส่วน ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๔.๕ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิจัยข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ	ชาย	๑๗๗	๔๙.๓๐
	หญิง	๑๘๒	๕๐.๗๐
๒. อายุ	ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๓๖	๑๐.๐๓
	๒๐ – ๔๐ ปี	๑๑๖	๓๒.๓๑
	๔๑ – ๖๐ ปี	๑๗๘	๔๙.๕๘
	๖๑ ปีขึ้นไป	๒๙	๘.๐๘
๓. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	๑๓๘	๓๘.๔๔
	มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๑๖๕	๔๕.๙๖
	อนุปริญญา	๒๓	๖.๔๑
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๓	๙.๑๙
	อื่น ๆ		
๔. อาชีพ	รับราชการ	๓๑	๘.๖๔
	รับจ้าง	๙๑	๒๕.๓๕
	เกษตรกรรวม	๑๘๖	๕๑.๘๑
	อื่น ๆ ระบุ	๕๑	๑๔.๒๑
รวม		๓๕๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๐ มีระหว่างอายุ ๔๑ – ๖๐ ปี จำนวน ๑๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ ระดับการศึกษา มัธยมต้น / มัธยมปลาย จำนวน ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙๖ และมีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๑

๔.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ความเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) , ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุ และผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและ พึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ) , ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนอง ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้ และไกล) , ด้านความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและ เทคโนโลยี) , ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้ สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การ บริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมรายละเอียดดัง แสดงในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๗

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม

(n = ๓๕๕)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ด้านความพอประมาณ	๔.๐๐	๐.๓๖	มาก
๒. ด้านความมีเหตุผล	๔.๐๕	๐.๔๖	มาก
๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๓.๕๘	๐.๓๕	มาก
๔. เงื่อนไขด้านความรู้	๓.๙๐	๐.๓๕	มาก
๕. เงื่อนไขด้านคุณธรรม	๔.๑๙	๐.๓๕	มาก
รวมหมด	๓.๙๕	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน = ๔.๐๐, ๔.๐๕, ๓.๕๘, ๓.๙๐, ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

(n = ๓๕๕)

ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมให้ชุมชนยึดทางสายกลาง รู้จักพอ พอดีพอประมาณ	๔.๑๓	๐.๔๙	มาก
๒. ส่งเสริมให้ชุมชน มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย	๔.๑๓	๐.๕๒	มาก
๓. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสร้างการประหยัดอดออม	๔.๑๘	๐.๕๑	มาก
๔. ส่งเสริมให้ชุมชนประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	๔.๑๗	๐.๕๒	มาก
๕. ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง เช่น การมีข้าว ผัก ปลา ผลไม้ในท้องถิ่น เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น	๔.๖๔	๒.๑๕	มากที่สุด
๖. ส่งเสริมให้ชุมชนปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น เกษตรทฤษฎีใหม่	๔.๓๘	๐.๕๙	มาก
๗. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำบัญชีครัวเรือน รับ - จ่าย	๔.๓๗	๐.๖๑	มาก
๘. ส่งเสริมให้ชุมชนใช้พืชสมุนไพรในชีวิตประจำวัน	๒.๙๘	๐.๕๑	ปานกลาง
๙. ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง	๓.๐๓	๐.๔๙	ปานกลาง
๑๐. ส่งเสริมให้ชุมชนเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ในการพึ่งตนเอง	๔.๑๓	๐.๔๓	มาก
รวม	๔.๐๐	๐.๓๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) โดยรวมมี

ความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง เช่นการมีข้าว ผัก ปลา ผลไม้ในท้องถิ่น เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น ในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนใช้พืชสมุนไพรในชีวิตประจำวัน กับส่งเสริมให้ชุมชน รู้จักประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ)

(n = ๓๕๕)

ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้ อย่างรอบคอบ)	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมการสร้างค่านิยมให้ชุมชนยอมรับคุณค่าความดีของบุคคล จากคุณธรรม จริยธรรมที่ปรากฏไม่ใช่ว่าการยกย่องยอมรับนับถือ ตามฐานะและทรัพย์สิน	๓.๑๕	๐.๔๖	ปานกลาง
๒. ส่งเสริมสร้างค่านิยมให้ประชาชนจัดเวทีชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้สภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน	๓.๙๐	๐.๔๓	มาก
๓. ส่งเสริมการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้ชุมชนในการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔.๒๖	๐.๖๔	มาก
๔. ส่งเสริมจัดกิจกรรมร่วมชุมชนเพื่อสร้างเพื่อสร้างความรักสามัคคี	๔.๑๖	๐.๕๗	มาก
๕. ส่งเสริมจัดกิจกรรมร่วมชุมชนในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ อย่างสม่ำเสมอ	๔.๐๗	๐.๕๔	มาก
๖. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสร้างวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔.๖๗	๒.๗๓	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมชุมชนจัดกิจกรรมอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน	๔.๘๒	๐.๔๖	มากที่สุด
๘. ส่งเสริมชุมชนจัดกิจกรรมเวทีประชาคมหมู่บ้านให้เป็นแหล่ง พบปะของชุมชนเพื่อการพบปะสังสรรค์พัฒนาและส่งเสริมภูมิ ปัญญาชาวบ้าน	๔.๔๙	๐.๖๔	มาก
๙. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดประกาศคุณค่าความดีของบุคคลที่ไม่เป็นทาส วัตถุนิยม ตามโอกาสสำคัญ หรือกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ	๒.๘๘	๐.๖๕	ปานกลาง
๑๐. ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรม ประเพณีชุมชน	๔.๐๙	๐.๕๕	มาก
รวม	๔.๐๕	๐.๔๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๐๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับ ส่งเสริมชุมชนจัดกิจกรรมอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน และในระดับปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างค่านิยมให้ประชาชนจัดเวทีชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน กับส่งเสริมให้ชุมชนจัดประกาศคุณความดีของบุคคลที่ไม่เป็นทาสวัตถุนิยม ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

(n = ๓๕๕)

ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมชุมชนให้มีการพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจนให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน	๔.๐๓	๐.๕๓	มาก
๒. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า	๓.๒๑	๐.๗๑	ปานกลาง
๓. ส่งเสริมให้ชุมชนใช้ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภาพในการเกษตร และป้องกันศัตรูพืช	๓.๘๖	๐.๔๘	มาก
๔. ส่งเสริมให้ชุมชนผลิตเครื่องอุปโภคใช้เอง เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู ภาชนะจักสาน	๓.๕๑	๐.๗๔	มาก
๕. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการพึ่งพาช่วยเหลือกัน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การใช้แรงงานสัตว์ การใช้เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน	๓.๗๙	๐.๕๘	มาก
๖. ส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนเครื่องจักรกลในชุมชน	๒.๒๑	๐.๗๒	น้อย
๗. ส่งเสริมให้ชุมชนงดการกักขังในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	๓.๘๙	๐.๕๐	มาก
๘. ส่งเสริมชุมชนในการผลิตวัสดุเชื้อเพลิงขึ้นภายในท้องถิ่น	๒.๙๖	๐.๔๘	ปานกลาง
๙. ส่งเสริมชุมชนในการรวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เช่น โรงสีข้าว โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพ ฯลฯ	๓.๖๐	๐.๖๙	มาก
๑๐. ส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ ลำน้ำ	๔.๗๙	๐.๕๐	มากที่สุด
รวม	๓.๕๘	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชน เพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น ป่าไม้ ลำน้ำ ในระดับปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่ากับส่งเสริมชุมชนในการผลิตวัสดุเชื้อเพลิงขึ้นภายในท้องถิ่น และระดับความคิดเห็นน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนเครื่องจักรกลในชุมชน ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน ด้านความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลา อาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

(n = ๓๕๙)

เงื่อนไขด้านความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมให้ชุมชนผลิตวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีอย่างง่ายเพื่อการใช้งาน	๒.๙๖	๐.๔๗	ปานกลาง
๒. ส่งเสริมให้ชุมชนตั้งกลุ่มเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้	๓.๓๖	๐.๕๙	ปานกลาง
๓. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการศึกษาทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มา ซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน	๓.๓๑	๐.๖๒	ปานกลาง
๔. ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักเกื้อกูลกันโดยถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันในชุมชน	๓.๙๙	๐.๔๕	มาก
๕. ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมสังคมแห่ง การเรียนรู้ให้ชุมชน เช่น รณรงค์ กิจกรรม รักการอ่าน จัดสร้างห้องสมุด ชุมชน ศูนย์อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้	๓.๔๕	๐.๖๕	ปานกลาง
๖. ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีของชุมชน	๓.๙๖	๐.๔๗	มาก
๗. ส่งเสริมให้ชุมชน ได้เรียนรู้ มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔.๕๑	๐.๖๕	มากที่สุด
๘. ส่งเสริมให้ชุมชนเสริมสร้าง สุขภาพ ห่างไกลจากยาเสพติด	๔.๘๖	๐.๔๒	มากที่สุด
๙. ส่งเสริมบริการสาธารณสุขให้ประชาชน อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง	๔.๑๒	๐.๕๖	มาก
๑๐. ส่งเสริมให้ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	๔.๕๐	๐.๖๓	มากที่สุด
รวม	๓.๙๐	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้ มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ส่งเสริมให้ชุมชนเสริมสร้างสุขภาพห่างไกลจากยาเสพติด ส่งเสริมให้ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีระดับความคิดเห็นมาก ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักเกื้อกูลกันโดยถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันในชุมชน, ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีของชุมชน, ส่งเสริมบริการสาธารณสุขให้ประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

(n = ๓๕๕)

เงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างถูกต้อง	๔.๒๗	๐.๖๐	มาก
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพจิตใจของประชาชนในชุมชนด้วยกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญ อื่น ๆ อาทิ เช่น วันแม่แห่งชาติวันพ่อแห่งชาติ	๔.๘๗	๐.๓๖	มากที่สุด
๓. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด	๔.๐๔	๐.๕๕	มาก
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนร่วมจัดสวัสดิการทางสังคมของชุมชนเช่นกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการและผู้ด้อยโอกาส	๔.๘๒	๐.๔๗	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนจัดกิจกรรมทางประเพณีที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ	๔.๒๐	๐.๕๕	มาก
๖. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าของชุมชนที่สูญหายหรือถูกกลืนเลือน	๔.๑๗	๐.๕๓	มาก
๗. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนยกย่องเชิดชู บุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๙๘	๐.๕๕	ปานกลาง
๘. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างคุณธรรมการรักษากิจการงานเพื่อการพึ่งตนเองให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น การจัดหาแหล่งงาน การฝึกงานให้สถานที่ประกอบการ การฝึกอาชีพในช่วงปิดภาคเรียน	๒.๙๗	๐.๕๔	ปานกลาง
๙. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนลด ละ เลิก อบายมุขในชุมชนอย่างจริงจัง	๔.๘๒	๐.๔๘	มากที่สุด
๑๐. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้าง จิตสำนึกในการช่วยเหลือประชาชน และชุมชนเมื่อมีภัยพิบัติต่าง ๆ	๔.๖๙	๐.๕๖	มากที่สุด
รวม	๔.๑๙	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๑๙) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมคุณภาพจิตใจของประชาชนในชุมชนด้วยกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ อาทิเช่น วันแม่แห่งชาติ วันพ่อ, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนร่วมจัดสวัสดิการทางสังคมของชุมชนเช่น กิจกรรมดูแลผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนลดละเลิกอบายมุขในชุมชนอย่างจริงจัง, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือประชาชน และชุมชนเมื่อมีภัยพิบัติต่าง ๆ และระดับความคิดเห็นปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนยกย่องเชิดชู บุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างคุณธรรมการรักษาการทำงานเพื่อการพึ่งตนเองให้แก่เด็ก และเยาวชน เช่น การจัดหาแหล่งงานการฝึกงานให้สถานที่ประกอบการฝึกอาชีพในช่วงปิดภาคเรียน ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามสถานภาพของบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) ด้านความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) และด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ กลุ่มบุคคลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามเพศ

(n = ๓๕๙)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	เพศ	N		S.D.	t	Sig
ด้านความพอประมาณ	๑.ชาย	๑๗๗	๔.๐๒	๐.๔๔	๐.๑๔	๐.๘๙๐
	๒.หญิง	๑๘๒	๔.๐๑	๐.๓๘		
ด้านความมีเหตุผล	๑.ชาย	๑๗๗	๔.๐๒	๐.๓๗	- ๑.๒๐	๐.๒๓๒
	๒.หญิง	๑๘๒	๔.๐๘	๐.๓๕		
ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๑.ชาย	๑๗๗	๓.๕๕	๐.๓๕	๑.๖๑	๐.๑๐๘
	๒.หญิง	๑๘๒	๓.๖๑	๐.๓๕		
เงื่อนไขด้านความรู้	๑.ชาย	๑๗๗	๓.๘๘	๐.๓๔	- ๑.๓๑	๐.๑๙๒
	๒.หญิง	๑๘๒	๓.๙๓	๐.๓๖		
เงื่อนไขด้านคุณธรรม	๑.ชาย	๑๗๗	๔.๑๘	๐.๓๓	- ๐.๔๐	๐.๖๘๗
	๒.หญิง	๑๘๒	๔.๑๙	๐.๓๗		
รวมหมด	๑.ชาย	๑๗๗	๓.๙๓	๐.๒๖	- ๑.๐๗	๐.๒๘๗
	๒.หญิง	๑๘๒	๓.๙๖	๐.๓๓		

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ กลุ่มบุคคลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน **จำแนกตามกลุ่มอายุ**

(n = ๓๕๙)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๑	๓	๐.๔๐	๒.๔๕	๐.๐๖๔
	ภายในกลุ่ม	๕๘.๔๖	๓๕๕	๐.๑๗		
	รวม	๕๙.๖๗	๓๕๘			
ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๘	๓	๐.๐๓	๐.๑๒	๐.๙๔๖
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๒๓	๓๕๕	๐.๒๒		
	รวม	๗๖.๓๑	๓๕๘			
ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๕	๓	๐.๐๕	๐.๔๐	๐.๗๕๑
	ภายในกลุ่ม	๔๔.๕๖	๓๕๕	๐.๑๓		
	รวม	๔๔.๘๑	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๘	๓	๐.๐๓	๐.๒๒	๐.๘๘๔
	ภายในกลุ่ม	๔๔.๒๑	๓๕๕	๐.๑๓		
	รวม	๔๔.๒๙	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๑	๓	๐.๐๗	๐.๕๘	๐.๖๓๑
	ภายในกลุ่ม	๔๓.๑๒	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๓.๓๓	๓๕๘			
รวมหมด	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๙	๓	๐.๐๓	๐.๓๑	๐.๘๑๙
	ภายในกลุ่ม	๓๔.๗๔	๓๕๕	๐.๑๐		
	รวม	๓๔.๘๓	๓๕๘			

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ กลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามกลุ่มการศึกษา

(n = ๓๕๙)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๕	๓	๐.๔๖	๒.๗๓*	๐.๐๔๔
	ภายในกลุ่ม	๕๘.๓๓	๓๕๕	๐.๑๖		
	รวม	๕๙.๖๗	๓๕๘			
ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๔	๓	๐.๓๘	๑.๗๙	๐.๑๔๙
	ภายในกลุ่ม	๗๕.๒๒	๓๕๕	๐.๒๑		
	รวม	๗๖.๓๖	๓๕๘			
ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๓	๓	๐.๗๔	๖.๒๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๕๘	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๔.๘๑	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๓	๓	๐.๓๘	๓.๑๑*	๐.๐๒๖
	ภายในกลุ่ม	๔๓.๑๖	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๔.๒๙	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๙	๓	๐.๓๓	๒.๗๖*	๐.๐๔๒
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๓๔	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๓.๓๓	๓๕๘			
รวมหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๔	๓	๐.๓๕	๓.๖๕*	๐.๐๑๓
	ภายในกลุ่ม	๓๓.๗๙	๓๕๕	๐.๑๐		
	รวม	๓๔.๘๓	๓๕๘			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกันในด้านความมีเหตุผล ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ของบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา โดยรวม ด้านความพอประมาณและด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑ – ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามการศึกษาโดยรวม (LSD)

(n = ๓๕๙)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม	มัธยมต้น มัธยมปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		๓.๙๔	๓.๙๒	๓.๙๕	๔.๑๑
ประถม	๓.๙๔	-	๐.๐๒	- ๐.๐๑	- ๐.๑๘ *
มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๓.๙๒	-	-	- ๐.๐๓	- ๐.๑๙ *
อนุปริญญา	๓.๙๕	-	-	-	- ๐.๑๗ *
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔.๑๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมต้น/มัธยมปลาย และอนุปริญญา มีความคิดเห็นต่อ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยรวมน้อยกว่าปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านความพอประมาณ (LSD)

(n = ๓๕๕)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม	มัธยมต้น มัธยมปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		๔.๐๗	๓.๙๖	๓.๙๕	๔.๑๒
ประถม	๔.๐๗	-	๐.๑๑ *	๐.๑๒	- ๐.๐๕
มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๓.๙๖	-	-	๐.๐๑	- ๐.๑๖
อนุปริญญา	๓.๙๕	-	-	-	- ๐.๑๗
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔.๑๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความพอประมาณ มากกว่าระดับการศึกษามัธยมต้น / มัธยมปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านมีภูมิคุ้มกัน (LSD)

(n = ๓๕๕)

ระดับการศึกษา	X	ระดับการศึกษา			
		ประถม	มัธยมต้น มัธยมปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		๓.๕๔	๓.๕๘	๓.๕๔	๓.๘๒
ประถม	๓.๕๔	-	- ๐.๐๔	๐.๐๐	- ๐.๒๙ *
มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๓.๕๘	-	-	-	- ๐.๒๔ *
อนุปริญญา	๓.๕๔	-	-	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	๓.๘๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมต้น / มัธยมปลาย มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกันน้อยกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านความรู้ (LSD)

(n = ๓๕๕)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม	มัธยมต้น มัธยมปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		๓.๘๙	๓.๘๗	๓.๙๔	๔.๐๗
ประถม	๓.๘๙	-	- ๐.๐๒	- ๐.๐๖	- ๐.๑๘ *
มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๓.๘๗	-	-	- ๐.๐๗	- ๐.๒๐ *
อนุปริญญา	๓.๙๔	-	-	-	๐.๑๓
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔.๐๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับการศึกษามัธยมต้น / มัธยมปลาย มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความรู้รอบรู้ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาด้านคุณธรรม (LSD)

(n = ๓๕๕)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม	มัธยมต้น มัธยมปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		๔.๑๗	๔.๑๖	๔.๒๓	๔.๓๔
ประถม	๔.๑๗	-	๐.๐๑	- ๐.๐๖	- ๐.๑๗ *
มัธยมต้น / มัธยมปลาย	๔.๑๖	-	-	- ๐.๐๗	- ๐.๑๘ *
อนุปริญญา	๔.๒๓	-	-	-	- ๐.๑๒
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔.๓๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับการศึกษามัธยมต้น / มัธยมปลาย มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน น้อยกว่าระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมุติฐานที่ ๔ กลุ่มบุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๕๕)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๑	๓	๐.๐๗	๖.๒๗**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๕๖.๔๖	๓๕๕	๐.๑๖		
	รวม	๕๙.๖๗	๓๕๘			
ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๑	๓	๐.๓๕	๑.๖๓	๐.๑๘๒
	ภายในกลุ่ม	๗๕.๓๒	๓๕๕	๐.๒๑		
	รวม	๗๖.๓๖	๓๕๘			
ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๓	๓	๐.๔๓	๓.๓๓*	๐.๐๒๐
	ภายในกลุ่ม	๔๓.๕๘	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๔.๘๑	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๘	๓	๐.๒๓	๑.๘๘	๐.๑๓๙
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๖๓	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๓.๓๓	๓๕๘			
เงื่อนไขด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๙	๓	๐.๒๓	๑.๙๒	๐.๑๒๕
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๖๓	๓๕๕	๐.๑๒		
	รวม	๔๓.๓๓	๓๕๘			
รวมหมด	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๕	๓	๐.๒๘	๒.๙๖*	๐.๐๓๒
	ภายในกลุ่ม	๓๓.๙๘	๓๕๕	๐.๑๐		
	รวม	๓๔.๘๓	๓๕๘			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน แตกต่างกันในด้านความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ ๐.๐๑ และในด้านมีภูมิคุ้มกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านความมีเหตุผล, ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพโดยรวม (LSD)

(n = ๓๕๕)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		รับราชการ	รับจ้าง	เกษตรกร	อื่น ๆ ระบุ
		๔.๐๙	๓.๙๐	๓.๙๔	๓.๙๗
รับราชการ	๔.๐๙	-	๐.๑๙ *	๐.๑๕ *	- ๐.๑๓
รับจ้าง	๓.๙๐	-	-	- ๐.๐๓	- ๐.๐๖
เกษตรกร	๓.๙๔	-	-	-	-
อื่น ๆ ระบุ...	๓.๙๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ อาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมากกว่าอาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพด้านความพอประมาณ (LSD)

(n = ๓๕๙)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		รับราชการ	รับจ้าง	เกษตรกร	อื่น ๆ ระบุ
		๔.๑๖	๓.๘๗	๓.๐๗	๓.๙๙
รับราชการ	๔.๑๖	-	๐.๓๐ *	๐.๑๐	๐.๑๗
รับจ้าง	๓.๘๗	-	-	๐.๒๐ *	- ๐.๑๓
เกษตรกร	๔.๐๗	-	-	-	- ๐.๐๘
อื่น ๆ ระบุ...	๓.๙๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ อาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญว่า อาชีพรับจ้าง และอาชีพรับจ้างมากกว่า เกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด จำแนกตามอาชีพด้านความมีภูมิคุ้มกัน (LSD)

(n = ๓๕๙)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		รับราชการ	รับจ้าง	เกษตรกร	อื่น ๆ ระบุ
		๓.๗๗	๓.๕๗	๓.๕๕	๓.๖๐
รับราชการ	๔.๗๗	-	๐.๑๙ *	๐.๒๑ *	๐.๑๗ *
รับจ้าง	๓.๕๗	-	-	๐.๐๒	- ๐.๐๓
เกษตรกร	๓.๕๕	-	-	-	- ๐.๐๖
อื่น ๆ ระบุ...	๓.๖๐	-	-	๐.๐๕	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกอาชีพ อาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน มากกว่าอาชีพรับจ้าง, อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ปัญญา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ. น่าน

ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๙ คน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ต.บ้าน อ.เวียงสา จ.น่าน ดังตารางต่อไปนี้

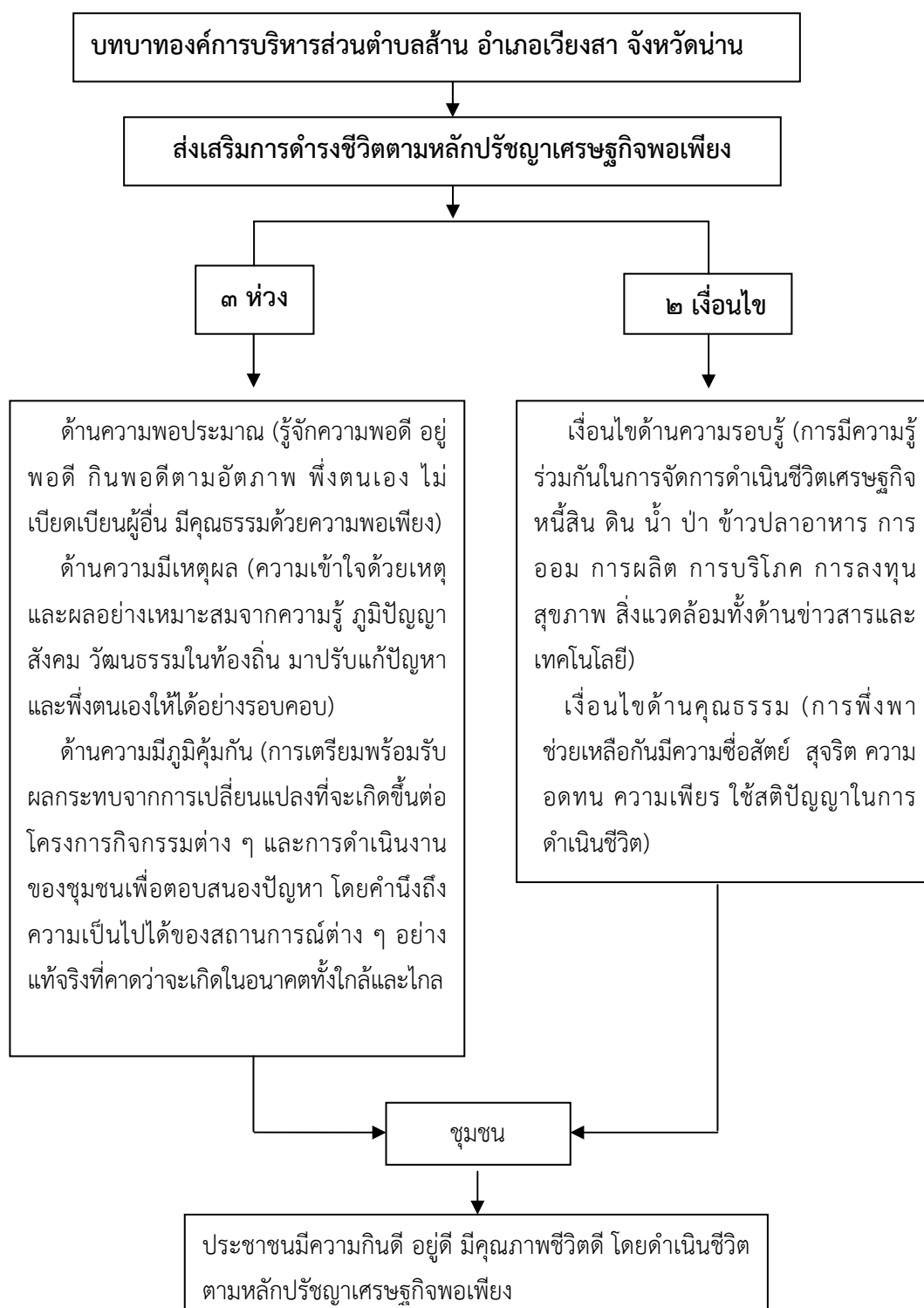
ตารางที่ ๔.๒๐ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ.น่าน

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) กลุ่มยังไม่เข้มแข็ง - ขาดการติดตามผล - ยังขาดความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพ	จัดให้ความรู้แก่นักกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ให้ไปอบรมหรือเชิญเจ้าหน้าที่ (วิทยากร) มาให้ความรู้ การประกอบของอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคณะกรรมการติดตามผลโดยมีการประกวดแข่งขันแต่ละชุมชนมีรางวัล และประกาศเกียรติคุณแต่ละชุมชน อย่างต่อเนื่อง
๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหา และพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ) - สมาชิกกลุ่มใหญ่ไม่ยอมรับเหตุผลกลุ่มน้อย - ขาดความรู้ในการจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้	จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ มาให้ความรู้ นำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพเสริมที่ใช้วัสดุในพื้นที่

เหมาะสมกับพื้นที่แต่ละชุมชน	
๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหา ปัญหา อุปสรรค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต ทั้งใกล้และไกล) แหล่งน้ำไม่เพียงพอกับการเกษตร ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขาดการพัฒนาสร้างความเข้าใจที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขาดอาชีพเสริมที่มั่นคง ขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้ทันสมัย นิยม	จัดสร้างแหล่งน้ำให้เพียงพอกับการเกษตรตลอดถึงระบบในการส่งน้ำด้วย ให้ความรู้แก่นากลุ่มต่าง ๆ โดยการพาไปดูงานหรืออบรม การดำเนินชีวิตตามหลัก ข้อเสนอแนะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เงื่อนไขด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลงทุนตลอดจนรับรู้ข่าวสารและเทคโนโลยี และ เท้าตันในการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก	จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิทยากรจากหน่วยงานราชการ และจากเอกชน มีการสาธิตและปฏิบัติให้ครบวงจร
๕. เงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกัน มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) ประชาชนไปทำงานต่างจังหวัดทำวัตนุญยอม เข้ามามากขึ้น เด็กและเยาวชน ชักจูงได้ง่าย	จัดกิจกรรม ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น กิจกรรมเข้าวัดวันอาทิตย์ ปฏิบัติธรรมเพิ่มขึ้น

๔.๕ สรุป

สรุปโดยภาพรวมจากการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนมีความเข้าใจกับบทบาทการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ในด้านต่างๆ เป็นการรับรู้รับทราบในหลักการที่สำคัญที่พอจะเข้าใจได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันมากกว่า หลักการที่เป็นแนวปรัชญา คือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพึ่งตนเองได้ดำรงชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ยึดความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายรู้จักการออมอย่างมีเหตุมีผลร่วมกันอยู่ได้ตามฐานะ ไม่เดือดร้อน เพราะมีอิสรภาพปฏิบัติตนโดยประกอบอาชีพโดยสุจริต พึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม จริยธรรม สามัคคี ประองตอง ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์กันและรู้จักการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันประกอบอาชีพ

แผนภาพที่ ๔.๑ แผนภาพองค์ความรู้

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ. น่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ. น่าน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ. น่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จ. น่าน

ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อ.เวียงสา จังหวัดน่าน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ เครซีและมอแกน (Kerjcie and Morgan)

ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ และมีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ ๐.๕ ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๕๙ คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิจัยมีการหาคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ ๐.๙๖๕ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) ในกรณีตัวแปรต้น ๒ กลุ่ม และทดสอบค่า (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้น ตั้งแต่ ๓ ตัวขึ้นไป ผลการวิจัยสามารถสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๐ มีอายุระหว่าง ๔๑ – ๖๐ ปี จำนวน ๑๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/มัธยมปลาย จำนวน ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙๖ และมีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๑

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง เช่นการมีข้าว ผัก ปลา ผลไม้ในท้องถิ่น เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น ในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนใช้พืชสมุนไพรในชีวิตประจำวัน กับส่งเสริมให้ชุมชน รู้จักประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๐๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับ ส่งเสริมชุมชนจัดกิจกรรมอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน และในระดับปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างค่านิยมให้ประชาชนจัดเวทีชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน กับส่งเสริมให้ชุมชนจัดประกาศคุณค่าความดีของบุคคลที่ไม่เป็นทาสวัตถุนิยม ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น ป่าไม้ ลำน้ำ ในระดับปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่ากับส่งเสริมชุมชนในการผลิตวัสดุเชื้อเพลิงขึ้นภายในท้องถิ่น และระดับความคิดเห็นน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนเครื่องจักรกลในชุมชน ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

๔. เจาะด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้ง ด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วน ตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการ ดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชน ได้เรียนรู้ มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ส่งเสริม ให้ชุมชนเสริมสร้างสุขภาพห่างไกลจากยาเสพติด ส่งเสริมให้ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีระดับความคิดเห็นมากได้แก่ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จัก เกื้อกูลกันโดยถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันในชุมชน, ส่งเสริมให้ชุมชน สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีของชุมชน, ส่งเสริมบริการสาธารณสุขให้ ประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ส่วนที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับปานกลาง

๕. เจาะด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วน ตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก (= ๔.๑๙) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมคุณภาพ จิตใจของประชาชนในชุมชนด้วยกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ อาทิเช่น วันแม่

แห่งชาติ วันพ่อ, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนร่วมจัดสวัสดิการทางสังคมของชุมชนเช่นกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนลดละเลิกอบายมุขในชุมชนอย่างจริงจัง, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือประชาชน และชุมชนเมื่อมีภัยพิบัติต่าง ๆ และระดับความคิดเห็นปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนยกย่องเชิดชูบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต, ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างคุณธรรมการรักษากิจการงานเพื่อการพึ่งตนเองให้แก่เด็ก และเยาวชน เช่น การจัดหาแหล่งงานการฝึกงานให้สถานที่ประกอบการ การฝึกอาชีพในช่วงปิดภาคเรียน ส่วนที่เลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง) ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล) เงื่อนไขด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี) และเงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรตามสมมุติฐาน ดังนี้

เพศ จากการวิจัยความคิดเห็นของประชากรที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อายุ จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน

การศึกษา จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกันในด้านความมีเหตุผล ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันทุกด้าน

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ของบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา โดยรวม ด้านความพอประมาณและด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ระดับ ๐.๐๕ การศึกษาระดับประถมศึกษา, มัธยมศึกษา / มัธยมศึกษา และอนุปริญญา น้อยกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความพอประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มากกว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษา / มัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน

ชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ระดับการศึกษาประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา
/ มัธยมศึกษา น้อยกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาท
ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน

ชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความรู้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ระดับการศึกษาประถมศึกษาและระดับการศึกษา
มัธยมศึกษา / มัธยมศึกษา น้อยกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาท
ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน

ชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรม แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ระดับการศึกษาประถมศึกษาและระดับการศึกษามัธยม
ต้น / มัธยมศึกษา น้อยกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของ
องค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน :
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาท
ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
ชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน แตกต่างกันในด้าน
ความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ ๐.๐๑ และในด้านภูมิคุ้มกัน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านความมีเหตุผล, ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม
ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ของบทบาทขององค์การ
บริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน :
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา โดยภาพรวม ด้านความพอประมาณและ
ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อาชีพรับราชการ มากกว่า อาชีพ
รับจ้าง และเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อาชีพรับราชการ มากกว่า รับจ้าง ส่วน รับจ้างมากกว่า เกษตรกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกอาชีพ มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีภูมิคุ้มกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อาชีพรับราชการ มากกว่าอาชีพรับจ้าง, อาชีพ เกษตรกรรมและอาชีพอื่น ๆ

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีดังนี้

ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ของด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

ปัญหา อุปสรรค

๑. แขนงนำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มขาดความรู้ในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. กลุ่มไม่เข้มแข็ง
๓. ไม่มีการติดตามผล

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดให้แกนนำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มได้รับการเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่นเชิญวิทยากรจากหน่วยราชการมาให้ความรู้
๒. มีการแข่งขันผลการดำเนินการแต่ละกลุ่ม มีรางวัลประกาศเกียรติคุณ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๓. จัดให้มีการติดตามผล

๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ)

ปัญหา อุปสรรค

๑. สมาชิกกลุ่มบางคนไม่ยอมรับแนวคิดกลุ่ม
๒. ไม่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมสภาพพื้นที่ของชุมชน
๓. สมาชิกมีความรู้ต่างกันไม่เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสภาประชาคมกลุ่ม
๒. จัดให้มีการประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชน
๓. จัดการเรียนรู้ให้สมาชิกและแกนนำชุมชน

๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

ปัญหา อุปสรรค

๑. แหล่งน้ำไม่เพียงพอกับพื้นที่เกษตร
๒. ขาดอาชีพเสริมที่มั่นคง
๓. ขาดพัฒนาความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดงบประมาณสร้างแหล่งน้ำให้เพียงพอกับพื้นที่การเกษตร
๒. จัดฝึกอบรมเรียนรู้อาชีพเสริมจากพื้นบ้าน
๓. จัดเรียนรู้พัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๔. เจือ้นไขด้านมีความรอบรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อม ทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

ปัญหา อุปสรรค

๑. ขาดความรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ
๓. ขาดความรู้การรวมกลุ่มแหล่งทุนการอุตสาหกรรม เทคโนโลยี อย่างมั่นคง

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดงบประมาณจัดสร้างศูนย์เรียนรู้ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีศูนย์สาธิตให้เห็นเป็นรูปธรรม
๒. จัดให้มีศูนย์เรียนรู้การรวมกลุ่มทุน และหาแหล่งทุนในการทำอุตสาหกรรมในชุมชน
๓. จัดให้มีการให้ความรู้กระจายข่าวสาร เทคโนโลยีให้ชุมชน แต่ละชุมชน เรียนรู้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก

๕. เงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

ปัญหา อุปสรรค

๑. ประชาชนที่ไปทำงานต่างจังหวัด นำมาเป็นแบบอย่างกับชุมชน
๒. เด็ก และเยาวชน ถูกชักจูงได้ง่าย เป็นไปตามวัตถุนิยม
๓. สิ่งเสพติด มีในทุก เพศ วัย

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดกิจกรรมปลูกฝังให้ประชาชน ทุกหมู่เหล่า มีความรักสามัคคี พึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม จริยธรรม
๒. จัดกิจกรรมทางศาสนา มีการเข้าวัดปฏิบัติธรรม เพิ่มขึ้น
๓. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีให้กับประชาชนทุกหมู่เหล่า

๕.๒ การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวประเด็นที่สำคัญ และน่าสนใจเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยจะอภิปรายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (= ๓.๙๕) ครอบคลุมทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่

(๑) ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

(๒) ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ)

(๓) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

(๔) เงื่อนไขด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

(๕) เงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพระวิทยา ญาณสาโร (คัมภีร์) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในทหระศนะของนักคิดไทย ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรม กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

๑. แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มี ความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จุ๋มทะเลสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไป

๒. หลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คือ หลักทวิภูมิมิกัตถประโยชน์ ๔ ประการ

หลักทวิภูมิมิกัตถประโยชน์ ๔ ประการในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท มีความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ

๒.๑ อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่น คือขยันหมั่นเพียร ในการปฏิบัติหน้าที่ การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริต

๒.๒ อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ รู้จักคุ้มครอง เก็บรักษาโภคทรัพย์ และผลงานที่ตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียรโดยชอบธรรม

๒.๓ กัลยาณมิตตตา คบหาคนดีเป็นมิตร คือ รู้จักเสวนาคบหา ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย เลี่ยงเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ ผู้มีความสามารถ ผู้นำเคารพนับถือ และมีคุณสมบัติเกื้อกูลแก่อาชีพทางการทำงาน มีความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการรู้จักเกื้อกูลกัน

๒.๔ สมชีวิตา เลี้ยงชีวิตแต่พอดี คือ รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเป็นอยู่พอดีสมรายได้มิให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือย

๓. ประยุกต์หลักพุทธธรรมกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

จากที่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ก็คือการรู้จักพอเพียง ซึ่งหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดีพอสมควร ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง ในการรู้จักการทำมาหากินเลี้ยงชีพอย่างมีสติ คือประกอบด้วยหลักธรรมทางจิตใจ โดยใช้ความรู้ ความอดทน ความเพียร ไม่ให้ตนเองเดือดร้อนและไม่ไปทำให้คนอื่นเดือดร้อน หรือพูดได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง การคิดพึ่งพาตนเอง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้ชีวิตพอเพียงสอดคล้องกับหลักคำสอนของทุกศาสนาที่ให้ดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม ไม่ทำการใด ๆ เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น ไม่ฟุ้งเฟ้อทำอะไรที่เกินตน รู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่นตาม

ความเหมาะสมและกำลังความสามารถของตน โดยดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง คือ คำนึงถึงความพอดี ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่จะทำอภิปรายดังนี้

๑. ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

จากผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๔.๐๐) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ**พระมหามิตร ฐิตพลโย (วันยาว)** ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้จักพอประมาณในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ” พบว่าความรู้จักพอประมาณมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของคนให้มีความสำนึก (โยนิโสมนสิการ) ก่อนแล้วจึงอุปโภคบริโภค คือการยกระดับชีวิตที่สามารถแก้ปัญหาความทุกข์บุคคลได้ อย่างไรก็ตามความรู้จักพอประมาณจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยหลักธรรม เช่น หลักสปปุริสธรรม ธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดีมีเหตุผล หลักอปถัมภกปฏิบัติ ธรรมที่เป็นแก่นสารที่แท้จริง เป็นต้น เป็นเครื่องเกื้อหนุน ผู้ปฏิบัติได้ย่อมนำความสุขให้แก่ตนเองและความสันติสุขแก่สังคม ส่วนเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มจากการแก้ปัญหาโครงสร้างการดำเนินชีวิตของเกษตรกรให้สามารถยังชีพได้อย่างพอเพียง ด้วยการบริหารจัดการระบบโครงสร้างการผลิตที่สนองตอบการบริโภค เน้นคุณภาพที่ความพอเพียงของการผลิตและการบริโภคมีใช้ตลอดปี ด้วยการเกษตรกรรมบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง โดยการผลิตไว้บริโภคครัวเรือนอย่างพอเพียง ที่เหลือก็แบ่งปันและขาย ส่วนความเหมือนกัน คือ ทั้งสองแนวคิดจะเน้นการพึ่งตนเอง การเอื้ออาทรกัน ความเป็นอิสระจากปัจจัยภายนอก มุ่งพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ)

จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๔.๐๕) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ**สมศรี จินวงษ์**, งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์” ได้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชน

(๑) แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงในอดีต และในปัจจุบันมีทั้งสิ่งที่เป็นจุดร่วมและจุดต่างซึ่งกันและกัน

(๒) จุดที่เหมือนกัน คือ การมีความสุขตามอัตภาพโดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

(๓) จุดที่ต่างกัน คือ ในสภาพปัจจุบันการผลิตเป็นไปเพื่อสนองความต้องการในการบริโภคของครัวเรือน และการค้าและกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดขึ้นอาศัยปัจจัยการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และปัจจัยสิ่งแวดล้อม

มีลักษณะการเรียนรู้เป็นปัจเจกบุคคล และการรวมกลุ่ม จากแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน

๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๕๘) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พระมหาศิริวัฒน์ อริยเมธี (จันตะ) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา” พบว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักพุทธธรรมมีความสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ คือ ด้านปรัชญา ด้านโครงสร้าง และด้านกระบวนการ กล่าวคือ พระพุทธศาสนาในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจแนวพุทธและเศรษฐกิจพอเพียงต่างมีปรัชญาอันประกอบด้วยหลักการและอุดมการณ์ด้านเศรษฐกิจที่เป็นไปด้วยกันได้อย่างกลมกลืนประสานเชื่อมโยงกันคือ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความเป็นธรรมสูงคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมอย่างเป็นธรรม เป็นระบบเศรษฐกิจที่เป็นองค์รวมไม่มองเรื่องของเศรษฐกิจแบบแยกเป็นส่วน ๆ ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามหลักจริยธรรม และ รูปแบบในการบริหารจัดการ เป็นการกระจายอำนาจไปทั่วถึง ส่วนคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามา บางคนทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่เห็นประโยชน์ของชุมชนมีขมิ้นาปฏิบัติโดยเริ่มจากสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง สัมมาวาจา วิจิสุจริต สัมมากรรมันตะ ภายสุจริต สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ ไม่ประมาท ยึดหลักความสมดุล ๓ ประการ คือ ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับมนุษย์ และวัตถุกับจิตใจ

๔. เจาะด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ
หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๙๐) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกล พรหมสิน, ๒๕๔๕ งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดชุมพร” ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

(๑) กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง

(๒) กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตค่อนข้างดี

กลุ่มครัวเรือนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื่องจากปัจจัยด้านครอบครัวเข้มแข็ง รายได้พอเพียง การศึกษาที่ดี และมีปัจจัยสี่เพียงพอ

๕. เงื่อนไขด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (= ๔.๑๙) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกุล ดำรงมณี งานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตแบบพุทธ” ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบชาวพุทธในแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๑. หลักคำสอนทางสายกลางของพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความพอดีและพอเพียงในเศรษฐกิจพอเพียง

๒. แนวคิดทางเศรษฐกิจของทั้งสองระบบ ยังนำไปสู่การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ

๓. ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้รับการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดด้วยการทำให้ เข้าใจต่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๔ ด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมที่แตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

๑. เพศ จากการศึกษาศึกษาการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน โดยมีเพศชาย และเพศหญิงอยู่ในระดับมาก แสดงว่ามีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพระจรรยา อธิปญญา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ คือด้านหลักนิติธรรม, ด้านหลักคุณธรรม, ด้านหลักการมีส่วนร่วม, ด้านหลักความรับผิดชอบ, ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. อายุ จากการศึกษาศึกษาการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน แสดงว่าประชาชนกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของทศมนพร พุทธจันทร์ ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : จังหวัดราชบุรี พบว่าข้าราชการจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ โดยภาพรวมของการรับรู้ในระดับค่อนข้างมาก คือทราบเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง รับรู้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการนำมาใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านการนำไปประยุกต์ใช้นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือปัจจัยด้านเพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

๓. การศึกษา จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านความมีเหตุผลไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันทุกด้าน โดยด้านความพอประมาณ, ด้านความรอบรู้ และด้านคุณธรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านความมีภูมิคุ้มกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ แสดงให้เห็นว่าจากการเปรียบเทียบประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยรวมแตกต่างกัน คือระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา/มัธยมปลาย และอนุปริญญา มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน น้อยกว่าปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับนายเสนาะ สภาพไทย พ.ท. ได้ศึกษาเรื่อง “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก” ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนเสนาธิการทหารบก จะให้ความเห็นว่าการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาลมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลางและจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า นักเรียนเสนาธิการทหารบกที่มี อายุ สถานภาพการศึกษา ระดับรายได้ ชัยยศ ระยะเวลา ในการปฏิบัติราชการ และตำแหน่งหน้าที่ต่างกันไม่มีผลต่อความ คิดเห็นเรื่องการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาลแตกต่างกัน

๔. อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน แตกต่างกันในด้านความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ ๐.๐๑ และในด้านมีภูมิคุ้มกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านความมีเหตุผล, ด้านความรอบรู้ และด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน เห็นได้จากประชาชนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ อาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมากกว่าอาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการวิจัยของสมเศียร จันทร์หล้า, งานวิจัยเรื่อง “บทบาทของชุมชนในการจัดการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลฝายกวาง อำเภอเวียงคำ จังหวัดพะเยา” ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนในการดำเนินการตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

๑) ประชากรในชุมชนมีความเห็นว่าโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้ ชุมชนมีความเป็นอิสระในการจัดการโครงการจากภาครัฐโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือภาครัฐได้นำนโยบายมาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโดยให้ชุมชนเป็นผู้คิด ผู้ทำเอง ผลสำเร็จของผลงานจึงเกิดจากชุมชน

๒) ปัจจัยส่วนบุคคลทำให้เกิดความแตกต่างในความเป็นอิสระในการจัดการโครงการเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ อาชีพ รายได้ เพศ และระดับการศึกษา

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ถือเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. การส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและระดับครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร ซึ่งรายได้จากการขายส่วนที่เหลือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

๒. การส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร สนับสนุนให้กลุ่มรวมพลังกันในรูปสหกรณ์ หรือธุรกิจต่าง ๆ รวมกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

๓. การส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือส่งเสริมให้ชุมชน หรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

แนวทางเพื่อให้เกิดรูปธรรมในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงปฏิบัติการ องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการคือ

๑. ควรประสานกับทางโรงเรียนโดยมีการส่งเสริมแก่เด็กในโรงเรียน เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังและซึมซับเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่เด็ก ๆ

๒. ควรจัดทำแผนส่งเสริมให้ต่อเนื่องและมีความชัดเจน มีงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีการติดตามผล แนะนำจากเจ้าหน้าที่ รวมถึงมีการประเมินความก้าวหน้าแต่ละหมู่บ้าน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จโดยมีการรายงานผลทุกเดือน

๓. ควรมีศูนย์สาธิตหรือถ่ายทอดเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นสถานที่ให้ความรู้ รวมถึงควรมีการจัดทำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบให้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติของคนในหมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้านทั้งตำบลโดยมีผู้รับผิดชอบเป็นผู้อำนวยการศูนย์ มีผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษา มีข้าราชการแกนนำชุมชนทุกคนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ

๔. ควรมีการกระตุ้นโดยมีการประกวดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในระดับตำบล โดยมีรางวัลให้เป็นกำลังใจในการดำเนินการต่อไป

๕. ควรพาไปดูงานในสถานที่ที่ได้ปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เป็นข้อมูล และแบบอย่างในการปฏิบัติ

๖. ควรประสานส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบงานเศรษฐกิจโดยตรงและมีความรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการ ส่งเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ควรมีการส่งเสริมเชิงปฏิบัติแก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มประชาชนไปเป็นกลุ่มแกนนำหรือกลุ่มอื่น ๆ ในตำบลต่อไป

๒. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน แต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ

๓. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาและส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต่อไป ในรายมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านจิตใจ และมิติด้านวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กระทรวงมหาดไทย. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานนโยบายและแผน. สำนักปลัดกระทรวง, ๒๕๕๐.

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตร ฉบับ

ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒.

กรมพัฒนาชุมชน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน. เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทพีทีเอสเพลส จำกัด, ๒๕๔๘.

กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐกิจของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

เศรษฐศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร :

สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๔

กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา. จำกัด, ๒๕๔๖.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.

_____ .การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.

_____ .ตัวอย่าง ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงที่ชาวเจ้ารู้จัก. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร :

บริษัท วี. พี. กราฟฟิค แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด, ๒๕๔๗.

.....สรุปการสัมมนา การพัฒนากรอบแนวคิดและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.

.....การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๘.

.....นานา คำถาม เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๘.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงประมวลคำในพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๘.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับทุกคน. วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖, ๒๕๔๗.

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ๒๕๕๒
พระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๒

ชัยพัฒนา,มูลนิธิ. สรุปสาระสำคัญเรื่องทฤษฎีใหม่ วิธีปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๙.

ณรงค์ เส้งประชา. มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๑.

มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. อบต. ของเรา : ท้องถิ่นของเรา. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร : บริษัท นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๘.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๔๘.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร : หจก. ไอเดียสแคร์, ๒๕๔๐.

กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร : รวมสาสน์, ๒๕๔๐.

ฉลอง มาปรีดา, คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร, กรุงเทพมหานคร : โอเดียนไตร์, ๒๕๓๗.

ชัยพร วิชชาวุธ. มุสสารจิตวิทยา. สำนักงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

ณรงค์ โชควัฒนา. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๔๒.

ดารณี พานทองพานสุข. **ทฤษฎีการจูงใจ**. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, ๒๕๓๓.

บุญเสริม บุญเจริญผล. **“แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”**. วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก (มกราคม – มิถุนายน), ๒๕๔๓.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย. **การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลเป็นรูปธรรม** ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙, ๒๕๔๙.

ประเวศ วะศรี. **ประชาคมตำบลยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียงศีลธรรมและสุขภาพ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๑.

ประเวศ วะศรี. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๒.

ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. **เศรษฐกิจพอเพียง**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๔๗.

พีรสิทธิ์ คำวนณศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น**. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น, ๑ (๑), ๒๕๔๙.

รงค์ ประพันธ์พงศ์. **เศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่**. พิมพ์ครั้งแรก : ธันวาคม ๒๕๕๐, กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์ : ๒๕๕๐.

วีระ สำเนียงแจ่ม. **บทการปฏิบัติการภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเศรษฐกิจพอเพียง** พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ. **ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๔.

สถาพร สันติบุตร. **เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ วิธีการให้ประชาชนมีกินตามอัตภาพ**. ขอนแก่น : สำนักงานเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น, ๒๕๓๙.

สมพร เทพสิทธิ์า. **ดวงประทีปจากพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๙

สุเมธ ตันติเวชกุล. **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ ๕ (๕ ธันวาคม ๒๕๔๑), ๒๕๔๑.

สุเมธ ตันติเวชกุล. **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. นิตยสารเทศกาลิบาล ๖, ๔ (๑), ๒๕๔๒.

สุเมธ ตันติเวชกุล. **เบื้องพยุคลบาท**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๔

สุเมธ ตันติเวชกุล. **คำพ่อสอนเศรษฐกิจพอเพียง หนังสือเฉลิมพระเกียรติ ฉลองพระชนมายุ ๘๑ พรรษา**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑ (๑), ๒๕๔๒.

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. **ทฤษฎีใหม่ในหลวง : ชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : ร่วมด้วยช่วยกัน, ๒๕๔๒.

อภิชัย พันธเสน,ดร. **พุทธเศรษฐศาสตร์ : วิวัฒนาการทฤษฎีเชิงทฤษฎีและการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่าง ๆ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.

อุทัย หิรัญโต. **สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา – มานุษยวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖.

อาชว์ เตาลานนท์,ดร. **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Road to Sustainable Economy**. กรุงเทพมหานคร : หจก. เม็ดทรายพรีนติ้ง, ๒๕๕๐.

(๒) บทความ :

เกษตรอำเภอบุรณรัมย์. สำนักงาน. **โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ปีงบประมาณ ๒๕๔๒**. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]. (เอกสารอัดสำเนา), ๒๕๔๒.

ชัยพัฒนา,มูลนิธิ. **สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีใหม่ วิธีปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๙.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ**. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๔๖.

ประเวศ วะศรี. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๒.

ประภาส ศิลปรัตน์. **บทบาทหน้าที่ของคนในสังคม**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาการพิมพ์, ๒๕๒๙.

เปรม ติณสูลานนท์. **ทฤษฎีในหลวงชีวิตที่พอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : ร่วมด้วยช่วยกัน, ๒๕๔๒.

พิธีสิทธิ์ คำวนิชศิลป์ และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น**. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น, ๑ (๑), ๒๕๔๙.

ศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยทราย. **สรุปพระราชดำริ**. เพชรบุรี : [ม.ป.พ.], ๒๕๔๑.

โสภณ สุภาพงษ์. **แนวคิดและการจัดการเศรษฐกิจพื้นฐาน (ชุมชน)**. นิตยสารเทศบาลฯ, ๓ (๒), ๒๕๔๑.

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะ. [ม.ป.ป.]. **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : [ม.ป.พ.].

(๓) วิทยานิพนธ์ :

กิตติวัฒน์ อัครเส. “การดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 ทางการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยชัน” ขอนแก่น :
 ศึกษาสาตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓

ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์. “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิด
 เศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ” เชียงใหม่ :
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , ๒๕๔๕.

ทศมนพร พุทธจันทร์ . “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
 กรณีศึกษา : จังหวัดราชบุรี” ภาควิชาปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๗

ธินิดา ฐิติภากร. “การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสการบริหารงานของเทศบาลตำบลและ
 องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม”.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิต
 วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๔๖.

เอียรธิดา เหมพิพัฒน์ . “ความคิดเห็นของนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อ
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภาควิชาปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๔๖

ประจักษ์ นาหนองตูม. “การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของ
 โรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดขอนแก่น” ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๔๓

ปรีชา พรหมมา . “การวิเคราะห์รายได้ของเกษตรกรจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบ
 พอเพียง ในจังหวัดเพชรบูรณ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๓

พระจรรณ อธิปญโญ. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์
 อำเภอดงพญา จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต รัฐ
 ประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
 ๒๕๕๓.

พระมหามิตร ฐิตปญโญ (วันยาว). “ความรู้จักพอประมาณในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลัก
 เศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ” . พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 พระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
 ๒๕๔๗.

พระมหาศิริวัฒน์ อริยมณี (จันตะ). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระวิทยา ญาณสาโร (คัมภีร์), “ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. “มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”. พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

มัทนา เหลื่อนาคทองดี. “ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย”. งานวิจัย. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๑๔. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ๒๕๕๕

สุภัทรมาศ จริยะเวชวัฒน์. “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง”. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๗

สกล พรหมสิน. “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดชุมพร” กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . ๒๕๕๕

สมบูรณ์ บุติมาลย์. “การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ โรงเรียนบุแกรงวิทยาคม อำเภोजอมพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๑” มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๔๘

สมศรี จินวงษ์ . “การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์” กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๔

เสนาะ สถาพไทย. พ.ท. “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก”. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙

สมเศียร จันท์หล้า. “บทบาทของชุมชนในการจัดการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๔

(๔) เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ :

สำนักบริหารการทะเบียนกรมปกครอง ตรวจสอบแยกในรายละเอียด ณ เดือนกันยายน พ.ศ.

๒๕๕๔ ของหมู่ ๑ -๑๐ ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๔, (เอกสารเย็บเล่ม)

(๕) บทสัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ นายไชยณรงค์ คำชม ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน, วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายถนอมศักดิ์ ทิพย์ล้อย ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน, วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางทองเจ็ญ วงศ์กองแก้ว ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน, วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕.

(๖) สารนิเทศจาก World Wide Web :

ดร.สุชาติ อุดมโสมกิจ, ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค สำนักงานนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และนวัตกรรมแห่งชาติ(ออนไลน์)แหล่งที่มา :

www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/TN213B_p037-40.pdf - (๑ ๔
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

<http://www.pongphit.com> (เข้าถึงเมื่อ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

[WWW. did.go.th./link/gov ๑๓.html](http://WWW.did.go.th/link/gov_๑๓.html). (เข้าถึงเมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี . “เศรษฐกิจพอเพียง” . <http://th.wikipedia.org/wiki/เศรษฐกิจพอเพียง>
(เข้าถึงเมื่อ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๔).

<http://aeii3z.blogspot.com/2012/01/1-11.html> (เข้าถึงเมื่อ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

๒ ภาษาอังกฤษ :

Bhikkhu Payutto (Phra Debvedi). **Buddhist Economics**, Translated by Dhammavijaya.
Second Impression. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya Buddhist
University Press, 1992.

Gnanarama, Ven. Pategama. **An Approach to Buddhist Social Philosophy**. Singapore
: Ti – Sarana Buddhist Association, 1996.

Kalaupahana David, J. **The Buddhist Philosophy**. Hawaii : Hondolulu University
Press,1997.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- ๑.) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒.) ผศ.ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง รองหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- ๓.) อาจารย์ศศิกิจจ์ อ่ำจ้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- ๔.) น.ส. อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- ๕.) นายชัยวุธ จำปาเกตุกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาบแก
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ภาคผนวก ข

ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ค่า IOC ของผู้สมัคร
ในข้อสอบ AENG ๒๕๖๑ ม.ร.ร. (ไทย) ๑๗
วิชา ๓๐ ๑๓๕

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

เรื่อง

นาง ส. วิชา
พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ
๑๗/๓.๑./๑๕

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน

ตำบลสำน

อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๔๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

นาย ฐพชัย ทอดนันทน์ รหัส ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ รปศ. รุ่น ๓

คณะพุทธศาสตร์

สาขา รัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ภาคผนวก ค

ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ค่า Alpha อยู่ในระดับ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.965	50

ค่า Alpha อยู่ในระดับ
ดีเยี่ยม เกิน 0.90 แสดงว่า
ข้อมูลมีความเชื่อถือได้

ศาสตราจารย์ ดร. ส. งาม

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ)

๑๖/๑๑/๒๕๖๕

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ประมาณ 1	179.43	207.909	0.34	0.97
ประมาณ 2	178.90	200.369	0.75	0.96
ประมาณ 3	179.23	212.047	- 0.09	0.97
ประมาณ 4	179.17	210.557	0.02	0.97
ประมาณ 5	178.87	200.671	0.75	0.96
ประมาณ 6	178.87	200.671	0.75	0.96
ประมาณ 7	178.60	208.386	0.35	0.97
ประมาณ 8	178.97	199.964	0.76	0.96
ประมาณ 9	178.57	209.909	0.20	0.97
ประมาณ 10	178.63	206.999	0.45	0.97
เหตุผล 1	179.00	197.379	0.94	0.96
เหตุผล 2	179.50	210.259	0.14	0.97
เหตุผล 3	178.97	198.171	0.89	0.96
เหตุผล 4	179.43	212.599	- 0.19	0.97
เหตุผล 5	178.90	198.990	0.85	0.96
เหตุผล 6	178.77	204.461	0.52	0.97
เหตุผล 7	178.13	199.844	0.78	0.96
เหตุผล 8	179.03	203.620	0.49	0.97
เหตุผล 9	179.20	202.166	0.63	0.97
เหตุผล 10	178.67	205.747	0.52	0.97
คู่กัน 1	178.80	201.131	0.76	0.96
คู่กัน 2	179.43	208.185	0.31	0.97
คู่กัน 3	179.43	208.806	0.24	0.97
คู่กัน 4	178.77	204.461	0.52	0.97
คู่กัน 5	178.97	201.895	0.62	0.97
คู่กัน 6	178.97	197.964	0.90	0.96
คู่กัน 7	178.93	198.409	0.88	0.96
คู่กัน 8	179.00	198.069	0.89	0.96
คู่กัน 9	179.00	197.379	0.94	0.96
คู่กัน 10	179.57	210.599	0.07	0.97
รอบรู้ 1	178.97	197.275	0.95	0.96
รอบรู้ 2	178.83	205.247	0.42	0.97

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
รอบรู้3	179.00	199.793	0.76	0.96
รอบรู้4	178.83	206.764	0.30	0.97
รอบรู้5	178.90	198.507	0.89	0.96
รอบรู้6	178.43	192.116	0.82	0.96
รอบรู้7	178.87	201.361	0.69	0.96
รอบรู้8	178.63	212.102	- 0.13	0.97
รอบรู้9	178.87	203.361	0.54	0.97
รอบรู้10	178.67	204.506	0.51	0.97
คุณธรรม1	178.43	188.047	0.91	0.96
คุณธรรม2	178.70	207.872	0.27	0.97
คุณธรรม3	179.00	198.483	0.86	0.96
คุณธรรม4	178.70	208.148	0.25	0.97
คุณธรรม5	178.30	199.528	0.63	0.97
คุณธรรม6	179.03	200.585	0.71	0.96
คุณธรรม7	179.03	197.826	0.80	0.96
คุณธรรม8	178.33	194.437	0.81	0.96
คุณธรรม9	178.73	207.237	0.31	0.97
คุณธรรม10	178.17	199.316	0.73	0.96

นายรัฐพลชัย ทคณนท์ เลขที่ ๔๐ รหัส ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ รปศ. รุ่นที่ ๓

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน
ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์รวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น และเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ตอบ

แบบสอบถาม ตรงความรู้ที่จริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แบบสอบถามนี้มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริม
การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชน ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ จะแปลผลการวิจัยโดยภาพรวม
ผู้วิจัย จะเก็บข้อมูลรายฉบับนี้เป็นความลับและใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใด ๆ
ต่อท่านแต่ประการใด ซึ่งผลจากข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะใช้ในการค้นคว้าวิจัย
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็น
อย่างดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายฐพัชร์ ทดนนท์
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่างหรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับข้อมูล
ส่วนตัวของท่าน

๑. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

๒. อายุ

☐

ต่ำกว่า ๒๐ ปี

☐

๒๐ - ๔๐ ปี

☐

๔๑ - ๖๐ ปี

☐

๖๑ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมต้น / มัธยมปลาย

☐

อนุปริญญา

☐

ปริญญาตรีขึ้นไป

☐

อื่น ๆ ระบุ

๔. อาชีพ

☐

รับราชการ

☐

รับจ้าง

☐

เกษตรกรรวม

☐

อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ ๒ : ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
โดยพิจารณาเกณฑ์ของแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน ๕ = มีการส่งเสริมมากที่สุด
๔ = มีการส่งเสริมมาก
๓ = มีการส่งเสริมปานกลาง
๒ = มีการส่งเสริมน้อย
๑ = มีการส่งเสริมน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)						
๑.	ส่งเสริมให้ชุมชนยึดทางสาย กลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณ					
๒.	ส่งเสริมให้ชุมชน มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย					
๓.	ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสร้างการประหยัดคอตอม					
๔.	ส่งเสริมให้ชุมชนประกอบอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๕.	ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง เช่น การมีข้าว ผัก ปลาผลไม้ในท้องถิ่น เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น					
๖.	ส่งเสริมให้ชุมชนปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อการบริโภคในเบื้องต้นเกษตรทฤษฎีใหม่					
๗.	ส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำบัญชีครัวเรือนรับ – จ่าย					
๘.	ส่งเสริมให้ชุมชนใช้พืชสมุนไพรในชีวิตประจำวัน					
๙.	ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง					
๑๐.	ส่งเสริมให้ชุมชนเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ในการพึ่งตนเอง					
๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้อย่างรอบคอบ)						
๑.	ส่งเสริมการสร้างค่านิยมให้ชุมชนยอมรับคุณค่าความดีของบุคคล จากคุณธรรม จริยธรรมที่ปรากฏ ไม่ใช่การยกย่องยอมรับนับถือตามฐานะและทรัพย์สิน					
๒.	ส่งเสริมสร้างค่านิยมให้ประชาชนจัดเวทียาชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยน					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	เรียนรู้สภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ใน ชุมชน					
๓.	ส่งเสริมการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้ชุมชนในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสภาพจิตใจ ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน					
๔.	ส่งเสริมจัดกิจกรรมร่วมชุมชนเพื่อสร้างเพื่อสร้างความรัก สามัคคีสภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน					
๕.	ส่งเสริมจัดกิจกรรมร่วมชุมชนในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์อย่างสม่ำเสมอสภาพจิตใจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน					
๖.	ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสร้างวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
๗.	ส่งเสริม ชุมชน จัด กิจ กรรม อาสาสมัคร ป้องกันภัยพลเรือน					
๘.	ส่งเสริมชุมชนจัดกิจกรรมเวทีประชาคมหมู่บ้านให้เป็นแหล่งพบปะของชุมชนเพื่อการพบปะ					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	สังสรรค์พัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน					
๙.	ส่งเสริมให้ชุมชนจัดประกาศคุณค่าความดีของบุคคลที่ไม่เป็นทาสวัตถุนิยมตามโอกาสสำคัญ หรือกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ					
๑๐.	ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีชุมชน					
๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)						
๑.	ส่งเสริมชุมชนให้มีการพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจนให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน					
๒.	ส่งเสริมให้ชุมชนมีการแปรรูปวัตถุดิบ ในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า					
๓.	ส่งเสริมให้ชุมชนใช้ปุ๋ยชีวภาพสารชีวภาพในการเกษตร และป้องกัน ศัตรูพืช					
๔.	ส่งเสริมให้ชุมชนผลิตเครื่องอุปโภคใช้เอง เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพูภาชนะจักสาน					
๕.	ส่งเสริมให้ชุมชนมีการพึ่งพา					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	ช่วยเหลือกัน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การใช้แรงงานสัตว์ การใช้เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน					
๖.	ส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนเครื่องจักรกลในชุมชน					
๗.	ส่งเสริมให้ชุมชนงดการกักขังในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้					
๘.	ส่งเสริมชุมชนในการผลิตวัสดุเชื้อเพลิงขึ้นภายในท้องถิ่น					
๙.	ส่งเสริมชุมชนในการรวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเช่น โรงสีข้าว โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพ ฯลฯ					
๑๐.	ส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ ลำน้ำ					
๔. ด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าว ปลาอาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)						
๑.	ส่งเสริมให้ชุมชนผลิตวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีอย่างง่ายเพื่อการใช้งาน					
๒.	ส่งเสริมให้ชุมชนตั้งกลุ่มเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอยะยงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓.	ส่งเสริมให้ชุมชนมีการศึกษาทดลองทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน					
๔.	ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักเกื้อกูลกันโดยถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันในชุมชน					
๕.	ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมสังคมแห่งการเรียนรู้ให้ชุมชน เช่น อนุรักษ์กิจกรรม รักการอ่าน จัดสร้างห้องสมุดชุมชน ศูนย์อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้					
๖.	ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมประเพณีของชุมชน					
๗.	ส่งเสริมให้ชุมชน ได้เรียนรู้ มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
๘.	ส่งเสริมให้ชุมชนเสริมสร้างสุขภาพ ห่างไกลจากยาเสพติด					
๙.	ส่งเสริมบริการสาธารณสุขให้ประชาชน อย่างมีคุณภาพและ					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	ทั่วถึง					
๑๐.	ส่งเสริมให้ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน					
๕. ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)						
๑.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างถูกต้อง					
๒.	ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพจิตใจของประชาชนในชุมชนด้วยกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ อาทิ เช่น วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ					
๓.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด					
๔.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนร่วมจัดสวัสดิการทางสังคมของชุมชน เช่น กิจกรรมดูแลผู้สูงอายุ เด็กคนพิการ และผู้ด้อยโอกาส					
๕.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนจัดกิจกรรมทางประเพณีที่สำคัญ					

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	อย่าง สม่่าเสมอ					
๖.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ของชุมชนที่สูญหายหรือถูกลืมเลือน					
๗.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนยกย่อง เชิดชู บุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต					
๘.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างคุณธรรมการรักษาการทำงานเพื่อการพึ่งตนเองให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น การจัดหาแหล่งงานการฝึกงาน ให้สถานที่ประกอบการ การฝึกอาชีพในช่วงปิดภาคเรียน					
๙.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนลดละเลิก อบายมุขในชุมชนอย่างจริงจัง					
๑๐.	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือประชาชนและชุมชนเมื่อมีภัยพิบัติต่าง ๆ					

ตอนที่ ๓ : ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑. ความพอประมาณ (รู้จักความพอดี อยู่พอดี กินพอดีตามอัตภาพ พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีคุณธรรมด้วยความพอเพียง)

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๒. ด้านความมีเหตุผล (ความเข้าใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสมจากความรู้ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น มาปรับแก้ปัญหาและพึ่งตนเองให้ได้รอบคอบ)

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๓. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน (การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานของชุมชนเพื่อตอบสนองปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล)

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๔. ด้านความรู้ (การมีความรู้ร่วมกันในการจัดการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ หนี้สิน ดิน น้ำ ป่า ข้าวปลา อาหาร การออม การผลิต การบริโภค การลงทุน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี)

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๕. ด้านคุณธรรม (การพึ่งพาช่วยเหลือกันมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต)

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณ ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลต่าง ๆ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนหนึ่ง ด้วยอำนาจพระไตรรัตน์เป็นฉัตรกัน ให้ทุกท่านภิญโญสโมสร มีแต่ความสุขมาสถาพรเกียรติขจร เรื่องยศหมดทุกท่าน แม้ท่านหวังสิ่งใดในดวงจิต จงสัมฤทธิ์ด้วยคุณบุญกุศล ถึงหมู่मारผ่านมา จลาจล จงผ่านพ้นประสบสุขทุกท่าน เทอญ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

**การบริหารบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา
จังหวัดน่าน**

แบบสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบ
สัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแบบ
สัมภาษณ์ ทั้งในสิทธิเสรีภาพ กฎหมาย การประกอบอาชีพ ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานใด ๆ

คำชี้แจงเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์และเสนอความคิดเห็น

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ – สกุลอายุปี

อาชีพ

สมาชิก หรือกลุ่มองค์กร.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

๑. ท่านได้รับประโยชน์ จากบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการ
ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอ
เวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความพอประมาณอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ท่านเห็นว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความมีเหตุผลเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๓. ท่านเห็นว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านการมีภูมิคุ้มกันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๔. ท่านเห็นว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านความรอบรู้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๕. ท่านเห็นว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านคุณธรรมเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาด้านอื่น ๆ

๑. ด้านบุคลากร
๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์
๓. ด้านงบประมาณ
๔. ด้านข้อกำหนด

ขอขอบคุณ

.....ผู้สัมภาษณ์

(นายรัฐชัย ทตันท)

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๓๘๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง

ด้วย นายฐพัชย์ ทदनนท์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิต
ปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการ
ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
เรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้
ในการศึกษาวิจัย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง)

รองหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา

๑๐ / ๗ - ค - ๕๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๓๘๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นายศศิกิจจ์ อ่ำจ้อย

ด้วย นายธวัชชัย ทดนนท์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

01/07/55
01/07/55
10 ม.ค. 55

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๓๘๔

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นางสาวอนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์

ด้วย นายฐพัชย์ ทดนนท์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๕
๕/๗/๕๕

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๓๗๑

วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองฯ
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นายก อบต.ชัยวุธ จำปาเขตกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โครงร่างวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายฐพชัย ทดนนท์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการ
ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำ
วิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อ ทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

- ๓๕๐๐๑๖๖
๕

(พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐ โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๘

(นายชัยวุธ จำปาเขตกุล)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาแม

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๔๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out)
เจริญพร นายกองคํการบรหการส่วนต่าบลมาบแก

ลิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรพชัย ทดนนทรรหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์การบริหารส่วน
ตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
(try out) จากหน่วยงานที่ท่านกำกับกำกับการอยู่ จึงเจริญพรเพื่อขอขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานของท่าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อ
ทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๘

- รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งเรือง

(นายชัยวุธ จำปาเกิดกุล)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาบแก

□ ลงนาม
□ ลงนาม
□ ลงนาม

๖๑๐๙(๓)/๕๘๒

องค์การบริหารส่วนตำบล
รับที่ 1812
วันที่ 2 ต.ค. 2555
ศูนย์บัณฑิตศึกษา 10.00

มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรุฬห์ชัย ทดนนท์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๘๒๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน : กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา
วิจัยกับประชาชนในตำบล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จึงเจริญพรเพื่อขอความอนุเคราะห์
ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในหน่วยงานของท่าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

- ☐ เพื่อไปตรวจ
☒ เพื่อไปตรวจ
☐ เพื่อไปตรวจ

- ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์
นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐๐
รศ.ดร.สุวิทย์ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตร พุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

(นายสุทธิพงษ์ รื่นอนันท์)

โทร ๐๕๖-๒๑๕๙๙๐

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

3 ต.ค. 55

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำเนาถูกต้อง

(นายรังสิพล ก่อนใหม่)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

(นางสาวบุษราคัม สมใจใหม่)

รองปลัดกองบริหารงานส่วนกลาง

3 ต.ค. 55

(นายณณศักดิ์ สีเขียว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อผู้วิจัย : ฐพัชย์ ทตนนท์
- วัน/ เดือน/ ปี เกิด : วันจันทร์ที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๗
- สถานที่เกิด : บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ ๑ ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
- ประวัติการศึกษา : ประถมศึกษาโรงเรียนหลักเมือง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๔๙๖
มัธยมศึกษา โรงเรียนสารคามพิทยาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
เตรียมอุดมศึกษามัธยมที่ ๗-๘ พ.ศ. ๒๕๐๔ โรงเรียนสระเกศ กรุงเทพมหานคร
ประกาศนียบัตรโรงเรียนป่าไม้ กรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๐๙ จากโรงเรียนป่าไม้ แพร่
ประกาศนียบัตร การศึกษาหลักสูตรสืบสวนคดีอาญา ของสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๓๑ เวลา ๑๒๐ วัน จากสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ
ประกาศนียบัตร การศึกษาหลักสูตร นักโตดร์มหินเวหากองทัพอากาศ (กิตติมศักดิ์) พ.ศ. ๒๕๓๒ จากกองทัพอากาศ
ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๓๔ จากวิทยาลัยครูอุดรดิตถ์
ประกาศนียบัตรหลักสูตรอบรมของกรมป่าไม้ ๑๑ หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๔๔
ประกาศนียบัตรหลักสูตรการอบรมจากกองทัพอากาศที่ ๓ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๓ ๑ หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๓
ประกาศนียบัตรการอบรมตามหลักสูตรสถาบันการศึกษา เอกชนตามมติคณะรัฐมนตรี ๑ หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๓๙
ประกาศนียบัตรการอบรมตามหลักสูตรการอบรมของ สถาบันเอกชน ๑ หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๒

ประสบการณ์ทำงาน	รับราชการ กรมป่าไม้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๙ – พ.ศ. ๒๕๔๕ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราว เพื่อทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่ง พนักงานป่าไม้จัตวา-ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งพนักงานป่าไม้ตรี-พนักงานป่าไม้ตรี-เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ระดับ ๓,๔,๕,๖ และ ๗ สำนักงานป่าไม้เขตแพร่ อำเภอมือเมือง จังหวัดแพร่ รับราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕ - พ.ศ. ๒๕๔๗ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ระดับ ๗ สำนักงานบริหารจัดการ พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ อำเภอมือเมือง จังหวัดแพร่ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
	วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
	๑. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๙ จตุรภรณ์มงกุฎไทย
	๒. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๓ จตุรภรณ์ช้างเผือก
	๓. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๕ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
	๔. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๙ ตริตาภรณ์ช้างเผือก
	๕. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ เหรียญจักรพรรดิมาลา
	๖. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
	๗. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
	ปัจจุบัน ประธานองค์กรเกษตรกรเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรไทยฟู ภาคเหนือ ประธานชมรมสมาคมคหีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ
เข้าศึกษา	: พฤษภาคม ๒๕๕๓ : มีนาคม ๒๕๕๖
ที่อยู่ปัจจุบัน	: ๑๙๕ หมู่ ๖ ตำบลสัน อำเภอมือเมือง จังหวัดน่าน ๕๕๑๑๐
ติดต่อ	: มือถือ ๐๘๑-๐๓๑๕๗๗๖
E – mail	: tatanont@gmail.com